

DR. FEKETE MÁTYÁS

Marcalváros I. közösségi tevékenysége

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

DR. FEKETE MÁTYÁS

Marcalváros I. közösségi tevékenysége

Győr, 2022

A kiadvány a TOP-6.9.2-16-GY1-2018-00001
„A helyi identitás és kohézió erősítése Győr városában”
című projekt támogatásával jelent meg.

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér, 2022
© Dr. Fekete Mátyás, 2022

Kiadja a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér

Felelős kiadó:

dr. Horváth Sándor Domonkos igazgató

Szerkesztette: Berecz-Linnert Éva

Címlap fotó: Szabó Béla

Nyomdai előkészítés és nyomdai kivitelezés:

Pátria Nyomda Zrt.,

Felelős vezető: Orgován Katalin vezérigazgató

ISBN 978-615-6090-09-6

Köszöntő

Amikor egy idegennek azt mondjuk, hogy Győr, egészen biztos, hogy felsejlik előtte a Duna, a gyönyörű barokk belváros, az ipari park, vagy éppen a pezsgő kulturális és sportéletünk látképe. Ám településünk, amely az ókor óta meghatározó központja nemcsak a

régióknak, de egész Magyarországnak is, ennél jóval több az itt élők számára. Hiszen kik is ismerhetnék jobban a várost, mint azok, akik együtt lélegzenek, formálódnak, fejlődnek vele!

Egy település attól lesz boldog, kiegyensúlyozott és innovatív, hogy az ott élők azok. Itt tanulnak, dolgoznak, gyermeket nevelnek, és tervezik a jövőjüket.

Nádorváros, Adyváros, a Belváros, Gyárváros, Gyórszentiván, Likócs, Marcalváros, Ménfőcsanak, Gyirmót, Szabadhegy és Kismegyer több tízezer család otthona, a mindennapjaik színtere. Az ismerős épületek, terek, közösségek nyújtotta biztonságérzet semmivel sem pótolható, így ha valaki elszármazik innen, egészen biztos, hogy gondolatban ezerszer visszajár.

A most megjelent monográfiák az aktuális és időben változó közösségeken keresztül mutatják be a városrészeket olyan módon, hogy mind az ott élőknek, mind pedig a település iránt érdeklődőknek élmény legyen olvasni.

Köszönet illeti a szerzőt, a szerkesztőt, a kiadót, és mindenekelőtt a finanszírozási feltételeket megteremtő, „A helyi identitás és kohézió erősítése Győr városában” című TOP-6.9.2-16-GY1-2018-00001 azonosító számú projektet.

Prof. Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Bevezető

Marcalváros, korábbi nevén a Kun Béla lakótelep Győr egyik legfiatalabb városrészének számít, amelyet jellemzően házgyári technológiával felhúzott sokemeletes panelépületek alkotnak. Habár a tervezése már a hatvanas években megkezdődött, idő kellett hozzá, hogy a két városrész, Marcalváros I. és Marcalváros II. két ütemben felépüljön. A városrész helyén korábban mezőgazdasági termelés folyt, így például bolgárkertészet terült el.

Győr az ötvenes-hatvanas évekre javarészt kiheverte a háborús pusztításokat, a város ipara és kereskedelme magára talált és rohamosan fejlődött. A gyors fejlődés együtt járt azzal, hogy az új győri polgároknak viszonylag rövid időn belül lakhatást kellett biztosítani, ez pedig maga után vonta a lakosság szám rohamos növekedését. A korszak kiemelt gazdaságpolitikájának volt köszönhető a győri lakótelepek, így a Kun Béla lakótelep megépítése is. A korabeli sajtó nagy „*szocialista sikerként*” könyvelte el Győr gazdasági fejlődését, a város növekvő lélekszámát.

A városrész neve a rendszerváltozás után, 1991-ben lett Marcalváros¹, hiába tiltakozott dr. Göcsei Imre és dr. Rechnitzer János. Úgy vélték, itt a Rába folyt valamikor, nem a Marcal!²

Marcalváros rendezési tervére 1971-ben Győr Város Tanácsa és az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium (ÉVM) hirdetett országos és nyilvános tervpályázatot. A bíráló értékelése szerint az Általános Rendezési Terv területfejlesztési javaslata alapján a kiírásban szereplő célkitűzések teljesíthetőségét a pályamunkák igazolták.³

A nyertes pályamű telepítési alakzatát a terület súlypontján haladó gyűjtőút és az arra felfűzött zsákutcás lakóbokrok ismétlődése jellemezte, ami ebben a formában meg is valósult. A Városépítő és Tervező Intézet (VÁTI) nyertes tervezője, Molnár Attila a kereskedelmi és szolgáltató létesítményeket szótan gondolta elhelyezni, amit a bíráló bizottság tévedésként értékelt, és inkább egy lakótelepi központ gondolatát preferálta. Hibásnak ítélték ezen kívül azt az elképzelést is, amely a lakótelepi ún. *feltáró utat* a keskeny Justus György, ma Lomnic utcára vezette volna. Erre is tekintettel a város két Részletes Rendezési Terv (RRT) készítését rendelte meg, az egyik tervező csoportot Molnár Attila, a másikat a Győri Tervező Vállalat két mérnöke, Gyüre Zsolt és Halmi Nándor vezette.⁴

A két RRT-ről Tenke Tibor építész így nyilatkozott: *„Igen helyes gondolat volt a párhuzamos alternatíva tervezetése. Ez lehetőséget nyújtott két igen nivós terv létrehozására, melyeknek döntő elhatározásai egymástól függetlenül készülve is közel azonosak.”*⁵A Győri Tervező Vállalat két mérnöke a lakótelepi központ szervezését tekintette kiemelt jelentőségűnek. A két terv közül az Építéstudományi Egyesület a VÁTI tervét javasolta elfogadásra⁶, így ennek alapján készült el 1974-ben a Kun Béla lakótelep rendezési terve.⁷

Marcalvárost a GYSEV teherpályaudvar lényegében kettészeli. A terület két külön egységből áll, a rendezési tervben ennek megfelelően két alközponttal és két külön megvalósulási ütemmel számoltak (Marcalváros I. és II.).

Időről időre fel szokott merülni a gondolat, miképpen lehetne innen a GYSEV teherpályaudvart kitelepíteni, de eddig reális és megvalósítható koncepció nem készült, pedig a vágányok felszedésével megszűnne a városrész kettészakítotttsága. Lakossági szempontból ijesztőbb lenne, ha a másik koncepció valósulna meg, amelyik a GYSEV vágányok meghosszabbítására; a körvasúttal való összekötés kiépítésére irányul.⁸

Az első ütem határát a GYSEV pályaudvar és a Gerence út vonala képezte, az első lakásokat 1979-ben adták át. Marcalváros I. mára már szinte egészen a 83-as út kivezető szakaszáig terjeszkedik, szerencsére maradt egy erdősáv, ligetes rész, amely igen fontos környezetvédelmi szempontból.

A második ütemre kijelölt terület a GYSEV pályaudvartól nyugatra, majdnem egészen a Pápai út vonaláig elnyúló rész volt. Az 1980-as évekre is áthúzódó második ütem megtervezése a helyi tervezők feladata lett.⁹

Érdekesség, hogy Marcalváros két részét elválasztó tengely mentén épült fel 1982-ben Magyarország legmagasabb 6000 m³-es, 63 m magas víztornya, a Marcalvárosi Víztorony, amelyre sajnos a szabadhegyinél ritkábban lehet felkapaszkodni.¹⁰ Az akkor hatályos rendezési terv szerint alacsony fokú beépítésre szánt Pápai úti övezetet végül erdősítették. Az itt meghagyott, illetve telepített széles erdősáv, a Marcalvárosi kiserdő azóta is Marcalváros tüdeje. A zaj, a rossz szagok kiszűrése azért is fontos volt, mert hosszú-hosszú éveken

át a Pápai út mellett illatozott egy sertéshizlaló telep. Itt működött Győr legnagyobb szemétdombja is, amelyet azóta védőréteggel borítottak be és füvesítették, így jó ideje már egyik sem rontja a levegőt.

Révi Zsolt, akkori városi főépítész, a Kisalföldnek azt nyilatkozta, hogy a hatályos rendezési terv szerint a szóban forgó terület, egy 14 hektáros – egyébként az önkormányzat tulajdonában lévő – rész valóban még 2017-ben is nagyvárosias lakóövezet besorolású, ahová akár négyemeletes társasházak is építhetők. *„A szabályozás tizenhárom tömbre osztja a területet. Ebből az egyikén épült fel a mára bezárt Baumax [2021-ben Möbelix] áruház, és további hat tömb is közművesített évtizedek óta, ide tervezték ugyanis annak idején a Kun Béla lakótelep harmadik ütemét. Az utóbbiak közül értékesített kettőt az önkormányzat, s egy társasház már épül”* – hangsúlyozta a főépítész. *„Elindítunk ugyanakkor egy rendezési terv módosítást azért, hogy a mintegy hét hektár – a közművesítetlen erdőréssz egésze, valamint a közművesített erdőréssz kisebb hányada – valamilyen zöldterületi besorolást kapjon, ami lehet például erdő vagy közpark.”* A főépítész nem titkolta: azt nem támogatja, hogy valamennyi közművesített parcellát átminősítsenek, s akár évtizedekre kimondják róla, hogy oda semmi sem építhető.

A Kiserdőtől nem messze, a Marcal vízutánpótlására alapozott tó melletti szabadidőközpont terve időközben elhalt, pedig a városrész közösségi életében meghatározó szerepet tölthetett volna be.

Pozitívum, hogy a marcalvárosi homlokzatok szürkeségét a Győri Házgyár nagyobb mennyiségben gyártott színes panellapokkal enyhítette, ellentétben a többnyire sivár panelrengetegekkel, így Adyvárossal és Nádorvárossal is.¹¹

A fásítás és a parkosítás szintén segített valamit, de az egyhangúságot rövid távon nem tudta megszüntetni. A rendszerváltás után Kolozsváry Ernő polgármester – aki ismert műgyűjtő volt – köztéri szobrok kihelyezésével gondolta enyhíteni ezt a problémát, ez azonban több ok miatt is elmaradt, nem járt sikerrel.

A rendszerváltás után felhagytak a korábbi házgyári, paneles építkezési technológiával, ez határozta meg a későbbi tervezésű és építésű épületek, így az előközművek vonalára épülő társasházak legtöbb jellemzőjét.

A közösségi tevékenységekhez azonban leginkább közösségi terekre van szükség. Marcalvárosban a várostervezők és a kivitelezők egy része a közösségi tereket mintha az utcákra és a közterekre vélték volna leegyszerűsíteni. Az utca, mint a város „tartószerkezete” újra meghatározó elvvé vált. A különböző szerepű utcák (autóutak, helyi utak, sétányok) hierarchiája vált szervező erővé, felülírva sokszor a kelet-nyugati épülettájolás korábban megkérdőjelezhetetlen dogmáját is. Ez a korábbi, az utcától független „térben úszó” beépítések helyett alapvetően lineáris, a hierarchikus utcarendszerre szerveződő struktúrákat eredményezett. Egyetlen fontos tényező szorult csak háttérbe, maga az ott élő, az arra járó ember, aki társaságra vágyik, az ügyeit intézi, vagy éppen dolgozik, turistáskodik.

Létezik olyan – lehet, hogy inkább szubjektív – megítélés, amely szerint vonalzóval tervezték Marcalvárost. A legtöbb utca derékszögben találkozik a másikkal, a hosszú, egyenes utakon és utcákon csak úgy süvít a szél, mert nincs, ami csillapítaná, ami megtörné a szél erejét. Az ehhez hasonló utcaszerkezet ideális lehet a közösségi közlekedés és az autóforgalom számára, de talán nem feltétlenül alkalmas arra, hogy tartósan közösségi tevékenységeket fogadjon be.

A közösségi tevékenységekhez városközpontra van szükség, Marcalvárosban legalább kettőre, a két szinte önálló lakótelepi részen egyre-egyre. A lakosság mozgása igazolja azt, ha van valahol olyan igazi, élő városközpont, ahol a kereskedelmi, vendéglátóipari és szolgáltató egységek is nem véletlenül koncentrálódnak. Marcalváros nem dicsekedhet sétálóutcával, a tízemeletesek között megbúvó játszóterek, ligetek és sétányok a kisgyermekes anyukáknak és a nyugdíjasoknak még elegendőek, de közösségi aktivitás kifejtésére nem igazán alkalmasak.

De vajon mit találunk, amikor keressük a közösségi tevékenységek bázisait? Ha nincs korzó, ha nincsenek lugasok, ha nincsenek állandó rendezvényhelyszínek, ha kiaknázatlan a Marcal-menti tó, akkor mégis mivel számolhat egy marcalvárosi?

Ilyenkor felértékelődik a közoktatás, előtérbe kerülnek a gyermek- és idősgondozás létesítményei, akár maga a vendéglátó hálózat is, nem szólva az egyházak közösség-szervező és -formáló szerepvállalásáról. Ez a kötet leginkább ennek a körnek a munkáját hivatott bemutatni. Hol és hogyan zajlik a közösségi élet Marcalvárosban, ahol mindez az itt felsorolt intézményekbe koncentrálódik?

Marcalváros I. lakótelepi részben:

- Győri Szakképzési Centrum Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum
- Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakképző Iskola
- Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium

A közösségi tevékenység terei ebben a megközelítésben és sorrendben kerülnek bemutatásra – nem feltétlenül egyforma terjedelemben. A különbségeket nemcsak az befolyásolja, hogy mekkora maga a létesítmény, hány ember fordul meg rendszeresen a falai között, de az is, hogy a fiatal Marcalváros életében milyen múlttal rendelkezik. A befolyásuk és a hatósugaruk sem feltétlenül összemérhető...

Külön köszönet jár azoknak az igazgatóknak, intézményvezetőknek, önkormányzati képviselőknek, akik megkülönböztetett figyelemmel fordultak ennek a könyvnek az elkészítéséhez.

A kötet megjelenés előtti átnézésére Kovács Tamás és Rózsavölgyi László önkormányzati képviselők kaptak felkérést. A tőlük kapott segítség ugyancsak köszönetet érdemel.

Győri SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum

A Pattantyúsról érdemes rögtön a legelején néhány dolgot kiemelni:

- Nem ott működik, ahol alapították – ez ugyan nem feltétlenül egyedi, sajátos vonás, de valahonnan el kellett indulni, mielőtt marcalvárosi iskola lett belőle.
- Nem azon a néven folytat oktató tevékenységet, amelyen elkezdte – mondjuk ebben sincs egyedül, mert a korszakváltásoknál nem meglepő, kampányjellegű névváltoztatási hullámok más létesítményeket, sőt városrészek és utcák elnevezését is rendre elérték.
- Nem annak a fivérnek a nevét vette fel, aki győriként esetleg erre érdemes lett volna, hanem a testvére, Géza nevét.
- Kevés az olyan iskola, aki névadója kultuszába a másik, a méltatlanul kihagyott testvért is önként beemeli. Hivatalosan a Pattantyúsnak ugyan egyetlen névadója van, a szellemiség, a hagyományörzés jegyében viszont az intézmény dolgozói és diáksága Pattantyús-Ábrahám Géza mellett ott tudja, ott ápolja a testvér, Imre emlékét is.
- És végül, kevés iskola büszkélkedhet egy Kecskés Rózsával, akinek a Pattantyús sokkal több volt, mint egy munkahely. Kecskés Rózsa

nemcsak tanár, könyvtáros volt, de a Pattantyús krónikása is. Hála neki és Hatos Hajnalkának, nem a forrásanyagok összegyűjtése volt nehéz, hanem annyi mindent kihagyni belőlük.

A névadó¹²

A Pattantyús-Ábrahám család nagy múlttal rendelkezik, mind az apai, mind anyai ágon nemesek voltak.

Az anya, Pöschl Ilona (1864-1949) a neves selmecbányai akadémiai professzornak, Pöschl Edének lánya volt. A Pöschl család egyik ága Győrben telepedett meg még a 18. században. Szappanfőző iparosok voltak, itt három műhelyük is volt (Szappanos köz). A család bécsi ágában Burg Ádám báró tudományos eredményeiért kapott 1825-ben nemességet.

Az apa, Pattantyús-Ábrahám Márton (1857-1931) orvos volt a Felvidéken. Jakab nevű őse tüzérként szolgált Erdélyben, Apafi Mihály fejedelemtől kapta a Pattantyús előnevet és a nemességet 1680-ban. Jakab unokája örmény családba házasodott, és a szokásnak megfelelően az Ábrahám nevet örököltette tovább. Az utódok hol a Pattantyús, hol az Ábrahám nevet használták a 19. sz. végéig. Tagjaikból a Felvidékre is költöztek. A kettős név viselésének jogát 1906-ban névadónk apja, az orvos Márton kapta meg, gyermekeit e néven anyakönyveztette. Ő tudós doktor hírében állt: Trencsén vármegyében, Selmecbányán és Illaván volt bányá- és börtönorvos. Róla és két neves fiáról a Magyar Életrajzi

Lexikon II. köt. (1982., Akad. K.) írt, kiemelve szociális érzékenységét, sport és zene iránti szeretetét.

A Pattantyús-Ábrahám családban öt gyermek nevelődött – sokoldalúan. Hosszú túrákat tettek a Vág folyó völgyében és a hegyekben. A családból a sport és a zene szeretetét, a műszaki tudományok iránti vonzódást örökölték, sok mérnök, tudós, tanár, zenész került ki közülük (ez napjainkban is jellemző e neves családra). A Pattantyús gyermekek pályaválasztásukhoz elsősorban természettudományos és műszaki indíttatást kaptak. Így lett a névadó, Pattantyús-Ábrahám Gézából gépészmérnök és sokoldalú tudós professzor, testvéréből, Imréből kohómérnök, Vagongyár-igazgató és szintén egyetemi tanár.

Pattantyús-Ábrahám Géza 1885. december 11-én született Selmecbányán, és 1956. szeptember 29-én hunyt el Budapesten. A Farkasréti temetőben nyugszik, mint Imre öccse, aki szintén 1956-ban halt meg rákban. Géza 50 esztendeig állt a hazai gépészmérnökök oktatásának szolgálatában.

Mivel az ötgyermekes doktor apa vagyontalan volt, a tízéves Gézát a pesti rokonokhoz adták nevelésre. Így élete Budapesthez kötődik elsősorban. Itt végezte iskoláit, mindvégig kitűnően. 1907-ben szerzett gépészmérnöki diplomát a budapesti Műegyetemen. A több nyelven beszélő (német, szlovák, angol, francia) mérnök tanársegéd lett. Már doktorátusra készült, amikor Ganz-ösztöndíjjal külföldi tanulmányutat tehetett Nyugaton (Németország, Anglia, Amerika) 1910-ben. Közben állást is vállalt az USA-ban. Mindenhol feljegyzéseket készített tapasztalatairól. Itthon nagy önbizalommal és tettvágygal műszaki irodát nyitott Budapesten „Pattantyús és Társa” néven. Miközben tanított az egyetemen, magánmérnöki tevékenységet is folytatott 1909 és

1930 között. 1930-ban kinevezték műegyetemi nyilvános rendes tanárnak. Ezután a mérnökök nemzedékét nevelte, tudományos műveit írta, aktív közéleti tevékenységet folytatott és tagja lett a MTA-nak is.

Pattantyús-Ábrahám Géza sokoldalú tevékenysége az 1940-50-es években sem lankadt. *„Az ő életének nem volt ún. „delelője”. Alkotókedve élete utolsó pillanatáig egyre meredekebben szárnyalt fölfelé, nem tudta megtörni sem a háború, sem az azt követő inflációs gazdasági rendezetlenség”* – írta róla Terplán Zénó. De még a magánéleti gondok sem, pedig két gyermeke volt, felesége betegeskedett, majd meghalt 1948-ban. Amikor 1939-ben kitört a 2. világháború, az ország, az egyetem is sok nehézséggel küzdött, munkatársaiból, tanítványaiból sokan katonáskodtak, ő megszervezte az ún. „százlábú” tanszéket. Tagjai (tanárok és diákok) segítették a szervezési munkákban, a mérésekben, az oktatásban. Ebben az időben rengeteget dolgozott: tanított, könyveket és cikkeket írt, laboratóriumi munkákat végzett.

Neve, professzori tevékenysége (előadásai, színes táblarajzai, vizsgáztatásai, jegyzetei) legendássá tették, „Patyi bácsiként” emlegették a hallgatók. Sokoldalú volt közéleti tevékenységében is: folyóiratokat szerkesztett, cikkeket írt a Gépipari Tudományos Egyesület számára, a diákújságba, a Vicinális Dugóhúzóba, melynek védnöke is volt, de a Műegyetem sportegyesületében is aktívan részt vett. Az egyetem zenekarában is szerepelt, sőt Kossuth-díjából zongorát is vett a zenekarnak. Akadémikusként, műszaki szakkönyvek írójaként máig nevezetes. 36 szakkönyvet írt és több mint 100 műszaki tanulmányt, cikket. Művei sok kiadást értek meg: a Gépész- és villamosmérnökök zsebkönyvét 14-szer adták ki még életében.

A mérnökök neveléséről tanulmányt írt, így vélekedett L. Guillet professzor gondolatát elfogadva: „Jó vezető mérnök csak az lehet, akinek lelki és szellemi képességei a következő arány szerint oszlanak meg: 50% erkölcsi erő, 25% általános műveltség és csak 25% szakképzettség.”¹³ Ő nemcsak professzor, tudós, hanem jó vezető mérnök is volt, szinte fáradhatatlan. 1956. december 11-én a halál is munka közben érte, pedig tele volt még tervekkel. A Kossuth-díj után (1952) újabb kitüntetést kapott a 70 éves professzor. Másnap intézetében és a diákság röpgyűlésén ünnepelték a kitüntetés alkalmából. Majd a professzori kar értekezletén rosszul lett (egy ér pattant meg szervezetében). Kórházba menetet is az érdekelte, hogy a kijavított kéziratát elküldték-e a nyomdába.

Pattantyús-Ábrahám Géza gépészmérnökként, tanárként és emberként egyaránt példaadó személyiség volt. Kortársai, utódai méltán követendőnek tartották. A Budapesti Műszaki Egyetemen félévszázados alkotói és szakirodalmi tevékenységével kimagasló szerepet játszott a hazai műszaki kultúra terjesztésében és fejlesztésében. Már életében is elismerték munkásságát az állami és tudományos életben. Életrajzírója, Terplán Zénó 20 tételben sorolta fel könyvében azokat az érdemeket, amelyek alapján díjakat kapott életében, és azokat a méltatásokat, amelyek halála után elhangzottak, illetve megjelentek (1965, 1985, 1991). Kecskés Rózsa csak párat emel ki közülük, hiszen valamennyinek utána lehet nézni a névadóról szóló könyvekben, lexikonban:

- már 1957-ben Emlékérmet alapítottak róla
- a Gépipari Tudományos Egyesület 11 kötetes kézikönyvét Pattantyús-ról nevezték el
- a Magyar Posta bélyeget adott ki arcképével
- könyvet írtak róla, utcát, iskolát nevezték el, ott is, ahol nem dolgozott (Miskolcon és Győrben)

A Pattantyúsban minden decemberben megünneplik születésnapját. Szobrot és emléktáblát emeltek Pattantyús-Ábrahám Gézának. Az emléktáblán testvérére, Imrére is emlékeznek. Mindkettőjük életelve került a táblára: „*Csak egyféle érték és tisztesség van!*”

A kohómérnök Pattantyús¹⁴

Pattantyús-Ábrahám Imre, a névadó legkisebb öccse, 1891-ben született Illaván. Itt végezte el az elemit, a középiskolát pedig Trencsénben és Nagyszombaton. Jeles eredménnyel érettségizett 1909-ben, majd kohómérnöknek tanult a selmeci Bányászati és Erdőmérnöki Főiskolán, ahol kitűnő eredményel végzett. Az oklevél megszerzéséhez ekkoriban két év gyakorlat kellett, ezt Gölnicbányán teljesítette 1913-1918 között.

Az I. világháborúban az északi harctereken teljesített szolgálatot hadmérnökként, út-, híd- és barakképítő volt. Sebesülten, kórházban készült fel államvizsgájára, 1917-ben szerezte meg kitűnő minősítésű vaskohászati oklevelét. Koronás érdemkereszttel szerelt le, majd Kassán helyezkedett el mint tanár.

A Monarchia széthullása után a selmecebányai Főiskola Sopronban kapott menedéket. Pattantyús-Ábrahám Imre gépésztanárként tanított, majd adjunktus, később dékán lett a főiskolán. Jó nevelő és tudós tanár volt, aki azt vallotta, hogy „*aki nem szereti az embereket, az nem lehet jó tanár*”. Mégis elhagyta a tanári állását, mert a kultuszminiszteri döntés alapján dékán-

ként racionalizálnia, volt tanárait nyugdíjaztatnia kellett, ezért inkább elment az iparba dolgozni, a lánya szerint „feláldozva magát”.

1934-ben a Rimamurány-Salgótarján Vasmű Rt. műszaki igazgatója lett. A Budapesten székelő RIMÁ-nál fontos szerepe volt az Ózd és környéke ipari erőműveinek korszerűsítésében. Közben a magyar kormány meghirdette a „győri programot”, a RIMA és a Vagongyár fúziót kötött, a háborúra készült. Pattantyús-Ábrahám Imrét Győrbe helyezték gyárigazgatónak. Ez időben a győri Vagongyárban a háborús program következtében nagyarányú gyártmányfejlesztés folyt. 1942-től gyártott Botond terepjárót, harckocsit (Super, Turán, Maros) repülőgépet, fegyvert, de fejlődött a híd- és a daruosztály is, a munkások létszáma 10.000-ról 12.000-re nőtt.

Pattantyús-Ábrahám Imre 1941-ben vette át a Vagongyár vezetését, és egy jól kiépített, hadi termelésre berendezkedett gyároriás termelését kellett irányítania. A legnagyobb felelősséggel, jó szervezéssel, legjobb mérnöki tudását nyújtva, emberséggel látta el feladatát. Saját személyében vállalt felelősséget a gyárért és munkásaiért a bombázások, a náci megszállás, a fenyegetettség idején. Védte a gyárat és dolgozóit a kitelepítéstől és a gettósítástól. A gyárigazgatói munka, az irányítás óriási ismeretet és szervezőképességet igényelt. Minden nap megtervezte teendőit, mindenről feljegyzéseket készített.

Felelősségérzete mély vallásosságával, neveltetésével függ össze. Saját „tízparancsolata” szerint élt. Gyalog járt a gyárba, útközben betért a Karmelita templomba, majd az úton végiggondolta teendőit. Bátor volt a bajban. Ha meg akarták félemlíteni, azt válaszolta: „*Illaván születtem, stílszerű, ha Sopronkőhidán végzem*”. A bombázáskor sem hagyta el munkahelyét, felelősnek

érezte magát mindenért és mindenkiért, a zsidó és nem zsidó magyarokért egyaránt. Derekasán helytállt a háborús években, és utána a békében is. 1945 után, a tervgazdálkodás idején is mindent megtett igazgató társaival együtt a 3 és az 5 éves tervek teljesítéséért, *„mert egymás elveit tiszteletben tartva, minden jó cél érdekében együtt lehet működni”* – vallotta.

Pattantyús-Ábrahám Imrének és felelős munkatársainak köszönhető, hogy a Vagongyár a sok bombatámadás ellenére, a 70–80% -os károk mellett is termelni tudott már a harcok másnapján. Mezőgazdasági eszközöket gyártott, lerombolt hídjainkat építette, jóvátételeket teljesített. A Vagongyár krónikása, Tabiczky Zoltánné két kötetes művében, 1977-ben így értékelte Pattantyús-Ábrahám Imre helytállását: *„Egyik kezével a munkahely, a gyár; másik kezével az ország újjáépítésén dolgozott.”* A gyármentő igazgató helytállását kortárs írók is megörökítették már: Gerencsér Miklós Fekete tél c. regényében, Saád Béla Tíz arckép c. riportjában, Déry Tibor Hazáról, emberekről c. művében.

Pattantyús-Ábrahám Imre a Felszabadulás után megérdemelten kapta meg a Kossuth-díjat, a Magyar Népköztársaság Érdemrendet (1948,1949,1954). Így értékelték a „klerikálisnak” mondott vezérigazgatót: *„Nagy szaktudással rendelkezik, ... pártonkívüli, politikával nem foglalkozik, ... szeretik közvetlen modoráért”*. Delegálták a Szovjetunióba is.

Amikor eljött a sztahanovisták és a munkásigazgatók kora a Rákosi-időkben, Gerő kijelentette, Győrben már nincs szükség Pattantyús-Ábrahám Imrére, az ország egyik legfontosabb nehézipari vállalatának nem lehet klerikális vezetője. Pattantyús-Ábrahám Imre ezt megfontolva, 1949-ben elfogadta a soproniak meghívását egyetemükre, majd 1951-ben a Miskolcon létesült

Nehézipari Műszaki Egyetemre ment tanítani, ahol a Kohó- és Bányamérnöki Kar dékánja lett. Nehezen hagyta el Győrt, „*de ennek a gyárnak, ennek az országnak fogom a szakembergárdát nevelni*” – mondta búcsúzáskor a munkásigazgatónak. Fáradhatatlannak látszott, de a „vészorszakban” szerzett betegsége miatt kórházba került, és 1956-ban rákban elhunyt.

Kecskés Rózsa két tanulmányt¹⁵ is írt Pattantyús-Ábrahám Imre vagongyári és professzori működéséről azzal a céllal, hogy életműve alapján méltán ismerjék el Győrben is, emlékezzenek rá. Zsidók megmentéséért a *Világ Igaza* poszthumusz kitüntetést kapott Jeruzsálemben 2000-ben. Miskolcon már halála után két szobrot emeltek Pattantyús-Ábrahám Imrének, utcát és iskolát neveztek el róla.

A Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum rövid története

- 1963. augusztus 15-én létesült az iskola jogelődje, a Gárdonyi Úti Gimnázium azzal a céllal, hogy minél több tanuló számára lehetővé tegyék az érettségi bizonyítvány megszerzését. Az intézmény egy évig a Révai Gimnázium épületében működött.
- 1964-ben az iskola a belvárosi Gárdonyi u. 10. szám alatti épületbe költözött.
- Az 1965. évi 24. számú Elnöki Tanács törvényerejű rendelete az iskolát szakközépiskolává szervezte át.

- 1966-ban kezdődött a gimnázium szakközépiskolává alakítása: 4 első osztály indult, 2 villanszerelő és 2 autószerelő szakkal.
- 1967-től működött a tanműhely. A későbbiekben ennek bővítése és folyamatos korszerűsítése rótt a legnagyobb feladatot az intézmény vezetőire.
- 1969-ben végzett az utolsó gimnáziumi évfolyam, és megkezdődött a felnőttoktatás.
- Az 1970. november 6-án tartott névadó ünnepség keretében vette fel az iskola a Kossuth-díjas tudós, gépészmérnök, Pattantyús-Ábrahám Géza nevét. Ekkor kötött az intézménnyel együttműködési szerződést az ÉDÁSZ, és az évek során egyre több vállalattal sikerült hasonló jó kapcsolatot kiépíteni.
- 1971-től a villanszerelő szakot felváltotta a villamosenergia-ipari szak.
- 1978-tól már csak villamos szakra iskoláztak be elsős tanulókat.
- 1978-81 között zajlott az iskola teljes felújítása és a 3. emelet megépítése. Itt alakították ki az aulát, mely az iskolai ünnepségek színhelye lett. Helyszűke miatt azonban csak az udvaron vagy bérelt teremben lehetett olyan rendezvényt tartani, amelyen minden tanuló részt tudott venni.
- 1985-től a 9. és 10. évfolyamon általános képzés folyt. Megindult nappali tagozaton az ötéves technikusképzés.
- 1990-1993: a társadalmi és gazdasági igény kielégítése jegyében az erősáramú képzés mellett erősödik a gyengeáramú képzés.
- A képzés ekkor már a helyszűke miatt több épületben folyt. Nemcsak a szakmai oktatás küzdött a helyhiánnyal, a közismereti órákkal is hasonló volt a helyzet.

- 2003. július 1-jén önkormányzati döntés következtében Győrben megszűnt a Balázs Béla Általános Iskola és ÁMK. Épületét a Pattantyús kapta meg, s ezzel az ÁMK jogutódja lett, vagyis közművelődési feladatokat is ellátott. A megyeszékhely belvárosában található épületből így a város dél-nyugati peremén fekvő Marcalváros lakótelepre költözött az iskola.
- A 2003/2004-es tanévet a már nagyrészt felújított épületegyüttesben kezdték meg. A felújítási munkák az anyagi lehetőségek szabta korlátok közt tovább folytak (színházterem, tantermek, ebédlő, uszoda, újabb laborok – a teljesség igénye nélkül).
- A 2005/2006-os tanévtől nyelvi előkészítő osztály indult, így a 2006/2007-es tanévet az eddigi 3 helyett 4 kilencedikes osztállyal indították.
- 2016-tól az iskola neve Győri Műszaki SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnázium és Szakközépiskola lett.
- 2016 szeptemberében elindult a villanyszerelő szakképzés.
- 2019 szeptemberétől egy új technikus szak indul: infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető technikus.
- 2020. július 1-én az iskola neve ismét megváltozott, az új név Győri SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum.
- 2020 szeptemberétől újabb technikus szak indult: Ipari informatikai technikus. Ezzel egyidőben kifut a villanyszerelő szakképesítés, már a 2020/2021-es tanévre sem történt beiskolázás.

A Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum története és jelene részletesen

A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola első épülete 1897-1899 között készült a felsőkereskedelmi oktatás számára, még a Gárdonyi utcában. Győr város vezetősége 1897. április 23-án tartott közgyűlésén határozta el a felsőkereskedelmi fiúiskola létesítését az akkori Fácán utcában, a mai Gárdonyi utca 10. szám alatt. Az épület viszonylag hamar elkészült, az alapítás után két évre már át is adták rendeltetésének. A hároméves felsőkereskedelmi fiúiskolából 1900-ban került ki az első érettségizett osztály. A kereskedelmi ismeretek oktatása még 1945 után is ebben az épületben folyt Győrött. Sok kiváló szakembert neveltek itt az évtizedek folyamán.

Az 1899 óta fennálló épületben több oktatási intézmény is működött. Az államosítás után a felsőkereskedelmi iskola megszűnt, majd 1952-ben – az újabb gazdasági és társadalmi igények kielégítése érdekében – helyén közgazdasági technikum létesült. Ez utóbbi intézmény 1964-ben új épületbe, a Bem térre költözött, átadva helyét a Pattantyús szakközépiskola jogelődjének, a Gárdonyi Utcai Gimnáziumnak.

A Gárdonyi utcai épület átvészelte a két világháború viharait, de az intézmény sok tanulója és tanára a harcok áldozata lett. Az iskola lépcsőházában két márványtábla őrzi az első világháborúban elesett hatvan hősi halottja nevét és emlékét.

A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskolának ez az épületegyüttese az utóbbi évtizedekben kapta mai formáját. A főépület eredetileg kétemeletes volt, homlokzatán klasszicista timpanonnal. Múlt századi stílusát már csak az ablakok díszítése őrzi az első három szinten, valamint a lépcsőház. Tíz tanterme, tornaterme, tanári és igazgatói szobája volt, meg egy könyvtári helyisége a mai gazdasági és adminisztrációs irodák helyén. Az udvari földszintes épület 1959-ben készült el.

Az első nagy korszak – 1963-2003

A jogelőd Gárdonyi Utcai Gimnázium 1963. augusztus 15-én létesült. Az új gimnázium még a Révai neves épületében, képletesen szólva a Révai *sarjaként* tette meg első lépéseit 6 osztállyal, 221 tanulóval és 10 nevelővel, de az új helyre már akkor megvoltak az elképzelések, ebből alakult ki a Gárdonyi utca 10.

A gimnázium első igazgatója Nagy János, helyettese Bolla József, tantestületének tagjai: Árokszállási Tiborné, Domonkos Emília, Harnisch László, Munkácsi Mária, Nemes Józsefné, Nyéki Lajos, Panajotu Takiszné és Vathy Margit, gondnoka Polgár Ágnes, pedellus: Fácán István.

A gimnáziumi oktatást az 1961. évi III. oktatási törvény alapján, a helyi lehetőségek figyelembevételével, a szükségleteknek megfelelően szervezték meg. Az oktatás-nevelés nehéz körülmények között folyt, sok kezdeti nehézséggel kellett megküzdenie a fiatal tantestületnek.

Az intézmény 1964 augusztusának utolsó hetében kapta meg a megígért épületet, az elhagyott hajóra emlékeztető iskolát (meszeletlen, üres termek és

szertárak, csak öreg padok voltak benne), mégis a családalapítók izgalmával vették át a tanárok és a tanulók. A következő időkben komoly erőfeszítéseket kellett tenniük az épület otthonosabbá tételére, a tanításhoz szükséges berendezések és eszközök beszerzésére, az egységes nevelői eljárások kialakítására, tehát az oktatás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítására. 1965 decembertől állandóan iparosok dolgoztak az iskolában, a legszükségesebb javításokat végezték el az épületben. 1966 szeptemberére fejezték be ezt a munkát. Tornateremmel és sportpályával nem rendelkezett az intézmény, ezért három szomszédos iskolában folyt a testnevelés oktatása.

Az 1961-es oktatási törvény által bevezetett politechnikai oktatáshoz is teljesen hiányoztak a tárgyi feltételek. Az újonnan birtokba vett épületben nem volt mód műhelyek létesítésére, ezért a szakmai oktatás továbbra is a Révai Gimnázium műhelyeiben és a különböző vállalatoknál folyt. A szakelméleti tárgyak oktatásához új tantermekre volt szükség, de ezeket már az általános oktatás is igényelte. A szűkös körülmények miatt ugyanis a 16 osztályt csak vándoroltatással, a kabinetrendszer bevezetésével lehetett elhelyezni.

Ideiglenesen közös előadótermekkel és szertárak összevonásával segítettek a helyzeten. A szaktantermek létrehozása folyamatosan történhetett, 1974/75-ben 11-re, 1975/76-ban 12-re emelkedett a számuk.

Az iskola 1970-ben vette fel Pattantyús-Ábrahám Géza nevét, ezen ünnepi alkalommal együttműködési megállapodást kötött az ÉDÁSZ vállalattal, ez a gyümölcsöző kapcsolat a mai napig élő.

Az iskola igazgatói ebben az időszakban Nagy János (1963-1972), Lőrincz István (1972-73), Sándor Károly (1973-1993) majd ismét Lőrincz István (1993-2003). Az ő gondolataikat is megörökítették többek közt a költözés utáni kiállításon 2003-ban. *„Iskolánk rövid élete mégsem volt gond nélküli, fejlődése sem volt töretlen. Magán viselte mindazokat a jegyeket, amelyek fejlődésünket jellemezték. Gyors profilváltások, új tantermi koncepciók, felszereltségi hiányok, szűkös épületi adottságok, elemi erővel feltörő új törekvések, belső villongások és hírnevet alapozó sikerek egyaránt jellemzői a 25 éves múltnak”* – írta Sándor Károly 1988-ban, a jubileumi évkönyvben. *„Tudjuk, hogy az iskola jó hírnevét a tanáregyéniségeken túl a hagyományok őregbítik. Éppen ezért törekszünk ápolni iskolai hagyományainkat, illetve szeretnénk újakat kialakítani.”* – írta Lőrincz István 2003-ban, a tanévről megjelenő évkönyvben.

A Pattantyús iratai között fellelhető, hogyan változtak az oktatási körülmények, hogyan nőtték ki egyre jobban a régi épületet, hogyan volt kénytelen követni a képzés a megszűnő, átalakuló szakmákat, vagy bevezetni a legújabbak oktatását. A Gárdonyi u. 10. szám alatti épület negyven éven át volt az iskola otthona, 2003-tól azonban más oktatási intézmény használatába került, 2021-ben már a Széchenyi István Egyetem egyik kampusza.

Az intézmény életében új korszak nyílt a 2003. július 1-jén hozott önkormányzati döntés következtében. Győrben időközben megszűnt a Balázs Béla Általános Iskola és Általános Művelődési Központ (ÁMK), épületét a Pattantyús kapta meg, s ezzel egy időre az ÁMK jogutódja lett, vagyis közművelődési feladatokat is ellátott. A megyeszékhely belvárosában található épületből így a város dél-nyugati peremén fekvő Marcalváros lakótelepre költö-

zött a Pattantyús, az Ikva utca 70-be. A 2003/2004-es tanévet a már nagyrészt felújított épületegyüttesben kezdték meg.

A második nagy, a befejezetlen korszak 2004-től

A költözés és felújítás megszervezése kezdetben Lőrincz István igazgató feladata volt, aki 37 év munka után, 2003. augusztus 1-jén nyugdíjba vonult. A munkálatok befejezése és az iskolai élet megszervezése már utódjára, Hollenczer Lajosra várt az új körülmények között, aki így írt a költözésről¹⁶:

„A 80-as évek végén, a 90-es évek elején volt az iskolában egy nagyon lelkes, fiatal csapat (Havasi János, Preiner Zoltán, Pintér Károly, Süle Károly, és még sokan mások), akik nem csak a munkában, a magánéletben is összetartoztak. (Közös építkezések, kerti partik, stb.) Együtt éltük át a rendszerváltás környéki eufóriát, az oktatást akkor (is) jellemző pénzhiány ellenére komoly értékeket hoztunk létre a Gárdonyi utca épületében. Gondolok itt a laborokra, tanműhelyekre, szemléltető eszközökre. Minden külső tényező ellenére az iskola fejlődött, a hírünk nagyon jó volt az egész régióban. Ha egy diák a Pattantyúsban végzett, akkor biztos munkahelyre számíthatott.

Később már kicsi lett az akkori iskolaépület, végül 2003-ban költöztünk ki a jelenlegi épületbe. Már kevesen emlékeznek az akkori állapotokra. A költözés közben a nyár derekán vettem át az iskola irányítását Lőrincz István igazgató úrtól. Friss igazgatóként embert próbáló feladat volt maga a költözés, illetve a felújítás. Egyik sem jött volna létre a kollégák, diákok lelkes munkája nélkül. Amikor 2003

júliusának közepén utoljára körüljártam a régi épületet, megakadt a szemem az udvaron elhelyezett kandeláberen, melyet véletlenül majdnem otthagytunk. Emlékszem, mindenki nagyon fáradt volt, de a hívó szóra jöttek, és még idejében fel tudtuk pakolni a teherautóra. Ma itt van az épület előtt, emlékként.

A lelkesedés az új épületben évekig kitartott, folyamatosan alakítottuk, fejlesztettük a kezdetben nagyon lerobbant épületet. (Osztálytermek festése, padlózása, épület külső festése, színházterem teljes felújítása, ablakcsere, uszoda felújítása, laborok kialakítása stb.). Ami ma természetes, az akkoriban iszonyú munka árán valósult meg. Ezek az évek a munkához szükséges pénzek előteremtéséről, azok megszervezéséről, lebonyolításáról szóltak. Közben sok régi kolléga ment nyugdíjba, és sajnos sokan már egy báránnyelről figyelik a jelenlegi munkát. Hejlyükre érkeztek új kollégák, remélem, tudják folytatni azokat a hagyományokat, melyek az iskolát fennállása óta jellemzik.

2012-ben központosítás, többszöri átszervezés, fenntartóváltás következett, mely kizökkentette az iskolai életet a megszokott kerékvágásból. Az ezt követő évek nem voltak egyszerűek semmilyen szempontból, jómagam 2016-ban úgy éreztem, váltanom kell, és nem pályáztam meg az igazgatói állást. Azóta az AUDI Hungaria Zrt-nél, az iskola duális képzési partnerénél oktatok. Így szinte minden nap találkozom olyan diákokkal, akik ma is az iskolában tanulnak, általuk – ha laza is –, de megvan a kapocs. No, meg az AUDI üzemeiben van sok száz egykori diákom, akik mindig rám köszönnek,

*megállnak egy kérdés erejéig. És kivétel nélkül, a végén mindig előke-
rül: – hú, de jó volt a Págiszban...”*

2003. június 27-én Lőrincz István, az iskola címzetes igazgatója több évtizedes eredményes pedagógiai és intézményvezetői tevékenységének elismeréseként Szent László-érem kitüntetésben részesült.

2003. szeptember elsején a Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központban az Ikva utca 70. szám alatt kezdődött meg az új tanév a megnövekedett dolgozói létszámmal, városi könyvtárral, uszodával, közművelődési egységgel kibővült intézmény számára. Az iskola tanulói számára új lehetőséget biztosított a színházterem, melyben a diákok saját maguk élő műsorral emlékeztek minden nemzeti, iskolai ünnepen. Lehetőség nyílt városon belüli vándorlás, terembérlet nélkül színelőadások, hangversenyek, iskolabálok, egyéb a diákok számára érdekes, színvonalas programok szervezésére, megvalósítására. A közművelődési funkciónak köszönhetően az aula kiállításoknak, a könyvtár író-olvasó találkozóknak, a színházterem előadásoknak, programoknak, egészségnapoknak, koncerteknek adott otthont, biztosított lehetőséget.

Az iskola népművelői szervezték 2003-2012 között az iskola udvarában a szintén nagyon népszerű, sokakat vonzó *Győri Búcsút*. A búcsú alkalmával a programkavalkád állandó részese volt a kenyérszentelés, a koncertek, a körhinták, a kirakodóvásárok, az esti tűzijáték. A városrész apraja-nagyja örömmel töltötte a PÁGISZ-ban az idejét. Ebben az időszakban az iskola adott otthont a Marcalvárosi Nyugdíjasklub rendezvényeinek is. A Majális, az Adventi fesztivál, a Városi Gyermekek Néptáncfesztivál is rendszeres program volt 2003 és

2012 között a PÁGISZ életében. Tartalmas időtöltést biztosított az érdeklődő tanulóknak és a külső látogatóknak a Hölgyklub, a Nostalgia lemezklub, a kreatív kör, a PÁGISZ Casino.

A költözés utáni, marcalvárosi iskolai életből következik most – a teljeség igénye nélkül – egy kis szemezgetés, fontosabb események, eredmények, személyek megemlékezésével.

A 2003/04-es tanévben, a költözés után pályázati forrásból műhelyfejlesztés valósult meg, a Schneider Electric cég szimulációs berendezésével bővült az intézmény eszközparkja. Ebben a tanévben a Mikola Sándor Országos Középiskolai Tehetségkutató Fizikaversenyen országos X. helyezést ért el Magashegyi István (felkészítő tanára: Kóboriné Nagy Mariann). Az OKTV-n fizika tárgyból III. helyezést ért el Takács Gábor (felkészítő tanára: Fischer Krisztina, Sárándi Mária). Szakmai versenyeredményekkel is büszkélkedhet az iskola: az OSZTV-n erősáramú szakmacsoportban III. helyezést ért el Molnár Ádám (felkészítő tanára: Benkő Csaba és Nagy Jenő).

A 2004/05-ös tanévben már a belakott épületben bevezették a nyelvi előkészítő osztályt, szakmai kapcsolataik fejlődtek. Ennek bizonyítéka, hogy egy holland mintára épülő szakmai vizsgát is szerveztek elektronikai szerelő és elektronikai vezető szerelő szakmákban, a végzetek magyar és angol nyelvű, az EU-ban elfogadott bizonyítványt szereztek. Ebben a tanévben volt először kétszintű érettségi, és további szakmai fejlesztések is történtek. Az ipar rendkívül gyors fejlődésére reagálva korszerű eszközök beszerzésével, készítésével próbálja az iskola naprakészen tartani képzéseit. Kopácsi Elek az alkalmazott számítástechnika tantárgy oktatásához készített szimulációs, oktatási segéd-

eszközt. Hegedűs József és Kuti József, kihasználva a LEGRAND Zrt. pályázati lehetőségét, videó rendszerű jelzőberendezést tervezett, majd Nagy Miklós és Szép László segítségével a kivitelezés is megvalósult. Az iskola versenyeredményei közül kiemelkedik az OSZTV erősáramú szakmacsoportban elért két dobogós helyezés (I. lett Kiss József, II. lett Steingart Szabolcs, felkészítő tanárok: Benkő Csaba, Nagy Jenő, Kovács Ferenc), valamint az Országos Elektronikai Konstruktív Versenyen elért I. hely, mely Takács Gábor nevéhez fűződik (felkészítő tanára: Kopácsi Elek).

A 2005/06-os tanévben csúcstechnikát képviselő eszközök beszerzésére nyílt lehetőség pályázati forrásból: virtuális mérőállomás, Leybold digitális technika és szabályozástechnikai mérőkártyák, továbbá korszerű oszcilloszkópok segítették az oktatást az elektronika gyakorlatokon. Ebben a tanévben az OSZTV-n I. helyezést ért el erősáramú szakmacsoportban Dózsa Gábor (felkészítő tanára: Benkő Csaba, Nagy Jenő). A tanév során a hagyományos PÁGISZ-os programok is megvalósultak, volt gólyatábor, nyári DÖK tábor, sítábor, iskolabál, bakonyi túranap, gólyaavató ünnepség, megemlékezések, hangversenyek, rendhagyó irodalomórák, színelőadások, kiállítások, Pantanyús Nap, adventi gyertyagyújtás, diáknap, sportnap, házi bajnokságok, szalagavató, szerenád, ballagás, diplomaosztó. A brünni és az érsekújvári testvériskoláikkal is megtartották éves vetélkedőiket, szakmai versenyt tartottak Győrben, matematika versenyt Brno-ban és sportversenyt Érsekújváron.

A 2006/07-es tanévben az iskolát érte az a megtiszteltetés, hogy az Országos Szakmai Tanulmányi Verseny (OSZTV) döntőjének helyt adhatott gyengeáramú és erősáramú szakmacsoportban. A verseny az intézmény diákjai számára különösen eredményes volt. Az erősáramú szakmacsoportban Vados Balázs I., Balog Zoltán III. helyezést ért el, gyengeáramú szakmacsoportban I. lett Prinner Csaba. A tanév újabb fejlesztéseket is hozott az iskolának, pályázati forrásból sikerült kialakítani egy konditermet, és megújuló energiák demonstrációs eszközökkel bővült a gyengeáramú labor. 2007-ben a WorldSkills szakmai versenyen a Japánban megrendezett világbajnokságon Dózsa Gábor képviselte az iskolát.

A 2007/08-as tanévben fizikából ismét az országos élmezőnybe jutott egy PÁGISZ-os diák, Pethő András a fizika OKTV-n V. helyezést ért el (felkészítő tanára: Sárándi Mária). Az OSZTV-n az erősáramú szakmacsoportban II. helyezést ért el Kovács Imre, III. lett Siska Dávid (felkészítő tanár: Benkő Csaba, Hegedűs József). A LEGRAND Villamosszerelési Komplex Verseny országos döntőjében I. helyezést ért el Siska Dávid, II. lett Fürst Ákos (felkészítő tanár: Benkő Csaba, Hegedűs József). A Schneider Electric Hungaria Villamossági Rt. versenyén Faragó Miklós – az iskola jelenlegi dolgozója – pneumatikus munkahengerekkel ellátott válogatórobot vezérlésével I. helyezést ért el (felkészítő tanára: Hegedűs József). Az AUDI Technik Kreactivity pályázatán Szórádi Bence és Szűcs Péter kreatív minősítés I. helyezést kapott, jutalmuk egy 3 napos ingolstadti élménytúra volt, felkészítőik: Pechtol István és Kopácsi Elek. A tanév szakmai versenyeredményei jól szemléltetik, hogy a diákok és a tanárok a vállalatokkal szoros kapcsolatot ápolnak, figyelik a pályázatokat, lehetőségeket az új kapcsolatok megteremtésére, a meglévők ápolására.

A 2008/09-es tanévben az iskola egy öt állomásos PLC vezérelt elektropneumatikus gyártósor oktatási felhasználásával lépett előre. Megvalósulhatott az elektronikai és automatikai területen a korszerű eszközök gyakorlati alkalmazása, a hibakeresés, összehangolt vezérlés, kommunikációs kapcsolatok tanulmányozása, angol és német nyelvű dokumentáció megismerése, feldolgozása, rugalmas gyártástechnikai ismeretek elsajátítása. Ebben az évben alakult Müllerné Balogh Eszter tanárnő vezetésével a PÁGISZ énekkara Patantyús Legényegylet néven, mely az iskolai ünnepélyek színesítésén túl az Éneklő Ifjúság Kórusversenyen Ezüst minősítéssel szerepelt. AZ OSZTV-n erősáramú szakmacsoportban az ezüstérem lett az iskola diákjáié, Tóth András ért el II. helyezést (felkészítő tanára: Csabai Mihály, Hegedűs József). A LEGRAND Villamosszerelési Komplex Versenyen az országos III. hely Tóth Andrásé a PÁGISZ-ból, felkészítő tanára: Hegedűs József. A tanév 24 órás vetélkedőjén ismét a PÁGISZ csapataé a Fair Play Kupa, mely azóta is gyakran kerül hozzánk, ez az elismerés az iskola diákságának az egyik büszkesége.

A 2009/10-es tanév komoly veszteséggel kezdődött. Sok fontos embert, igazi nagy nevelő- és tanáregyeniséget veszített már el a közösség, de 2009 júliusában korábbi gyakorlatioktatás-vezetőjétől, Farkas Pétertől búcsúzott. Az Országos Konstruktív Versenyen Borvendég Mátyás ért el I. helyezést, Wall-e a robot elnevezésű pályamunkájával (felkészítője: Pechtol István), a Festo Mobil Robot Kupán Erdész Róbert és Losonczy László II. helyezett lett, felkészítő tanáruk Kocsis Zoltán.

A 2010/11-es tanévben három szakmai labor újult meg. PLC programozására alakítottak ki egy szakmai számítástechnika termet. Egy másik laborban ipari vezérlők, ipari szenzorok, vizsgáló eszközök álltak az oktatás szolgálatába.

A harmadik, többcélú laborban műszaki számítástechnika oktatásához szükséges eszközök kerültek elhelyezésre, elektronikai méréseket és hibakeresést is lehet végezni, valamint egy komplett NYÁK (nyomtatott áramkör) gyártó gépsor is telepítésre került. A Pattantyús Legényegylet az Éneklő Ifjúságon Arany fokozatot nyert el Müllerné Balogh Eszter vezetésével. Az OSZTV-n, vagy ahogy ettől az évtől nevezzük, a Szakma Sztáron Tóth Gábor I., Makai Gergő II. helyezést ért el. A LEGRAND versenyen a dobogó mindhárom fokán PÁGISZ-is diák állt, I. helyezett Makai Gergő, II. Makai Ádám, III. Gyenge Balázs, felkészítő tanáruk Hegedűs József. Ettől a tanévtől már hagyományosan kortárs segítők is dolgoznak az iskolában, elsősorban preventív feladatokat látnak el, de csapatépítést, közösségformálást is vállalnak, nem csak a saját, de a város bármely intézményében.

A 2011/12-es tanévben az EuroSkills kontinensviadalán a legfényesebb sikert érte el Losonczy László, a mechatronikusok versenyében aranyérmet szerzett. Az iskolában létesült a LEGRAND Nyugat-Magyarországi Oktatási Központja, a több milliós szakmai fejlesztés nagyon fontos és nagy lépés a hatékony és eredményes gyakorlati oktatáshoz. Ez a tanév a Legényegylet újabb Arany fokozata mellett a sport területén is kiemelkedő eredményeket hozott. Koczka Szabolcs U20 Európa Bajnokság I. helyezése, és Soóky Gergely Magyar Bajnok I. helyezése nagy öröm az iskolának. Az OSZTV-n automatikai területen I. helyezett lett Michl Dániel, felkészítő tanára Kocsis Zoltán. A LEGRAND versenyen I. lett Tóth Richárd, II. helyezést ért el Tóth Csaba, III. lett Farkas Dávid.

A 2012/13-as tanévben a *Határtalanul!* programnak köszönhetően, a 26 éves testvériskolai kapcsolatot megerősítendő, az érsekújvári Jedlik Ányos Elektronikai és Kereskedelmi Akadémiával szerveztek számos közös prog-

ramot a Felvidéken, valamint Győrben és környékén. Ebben a tanévben az Ulster Egyetem és Győr város iskolái között 20 éve tartó kapcsolathoz fogadóiskolaként csatlakozott a PÁGISZ is. Az ír egyetem 25 végzős hallgatója közül egy kínai származású diáklány, az angol nyelvtanárnak készülők Zhen Hang töltötte hathetes tanítási gyakorlatát a Pattantyúsban. Heti 12 órát tanított a 9. évfolyamtól a 13. évfolyamig. A tankönyvi anyagon kívül a diákok sok érdekességet tudhattak meg Kína kultúrájáról is.⁴ Zhen tanárnő az angol órák mellett az iskolai mindennapokat is nagymértékben színesítette, ékes bizonyítéka volt a nyelvtanulás fontosságának a vele folytatott kizárólagos angol nyelvű kommunikáció. Az Édes Anyanyelvünk nyelvhasználati verseny országos döntőjében eredményesen szerepelt Narancsik Vince (felkészítő tanára: Béres Márta). A LEGRAND versenyen Ács Viktor I., Kemenes Roland II. helyezését ért el. Az OSZTV-n erősáramú szakterületen Kemenes Roland I., automatikai területen Bognár Benjamin II. helyezett lett. A WorldSkills Hungary versenyén mechatronikai szakmában Hartvich Zoltán II., villanyszerelő szakmában Kemenes Roland I., Kun Richárd III. lett, felkészítő tanárok: Kocsis Zoltán, Kozma Csaba, Vukovics István, Hegedűs József.

2012. december 31-vel megszűnt a PÁGISZ közművelődési feladata, azóta nem működnek mint ÁMK, és közkönyvtárak sincs. A korábbi könyvtár az iskola dolgozói és tanulói számára nyújt csak szolgáltatásokat. Az Ikva utca 70. szám alatti épületet a Győri SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum használja, nincs közfunkciójuk.

A 2013/14-es tanévben Nagy Ignác matematika-fizika szakos tanár kiemelkedő oktató-nevelőmunkája, oktatási anyagok készítésében való aktivitása elismeréséül Apáczai Csere János-díjban részesült.

A 2014/15-ös tanévben két újabb elismerést kapott a PÁGISZ kollektívája. Márton Csabáné matematika-fizika szakos tanár, osztályfőnöki munkaközösség-vezető kiemelkedő nevelőmunkája elismerésül Németh László-díjat vehetett át, Hegedűs József villamosmérnök, szakmai tanár pedig az eredményes versenyfelkészítésért, szakmai munkája elismerésül részesült Apáczai Csere János-díjban.

A 2015/16-os tanévben a PÁGISZ szép sikerekkel gazdagodott. 2016. április 18-19-20-án Budapesten a Szakma Sztár fesztiválon erősáramú elektrotechnikus szakmában I. helyezést ért el Horváth László, II. Kirchner Benjamin, III. Lacsik Bence. A 2016. április 25-26-án Egerben megrendezett LEGRAND „Villamosszerelési” Komplex Versenyen Kirchner Benjamin I., Lacsik Bence II., Ferencz Márk III. helyezést ért el. Felkészítő tanárunk Hegedűs József.

A 2016/17-es tanévben részben új névvel (Győri Műszaki SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája), új szakmával (villanyszerelő), megújult iskolavezetéssel (Hatos Hajnalka lett az igazgató augusztus 1-től), és néhány újító gondolattal, programmal (pl. Alapítványi est) kezdődött a tanítás, nevelés. Testvériskolai találkozót szervezett a PÁGISZ nevelőtestülete az érsekújvári kollégáknak a 30. jubileumi év alkalmából. A diáknapon Aranyosi Péter előadása színesítette a diákéletet. A Bolyai matematikai versenyen országos IV. helyezést ért el az iskola csapata, Péteri Gábor, Pardavi Ruben, Tóth Erik, Bors Levente, felkészítő tanárunk: Márton Csabáné. A LEGRAND versenyen Soós Tibor ért el I. helyezést, felkészítő tanára Hegedűs József. A WorldSkills Hungary-n Vince Attila III. helyezést ért el, felkészítője Hegedűs József.

„Minden barátság azzal a homályos érzéssel kezdődik, hogy valahol már találkoztunk. Mintha régen testvérek lettünk volna. Még inkább, mintha ikrek lettünk volna. S ezért a találkozás csak viszontlátás. Amikor pedig az ember barátjától elszakad, tudja, hogy ez a távozás csak látszat. Valahol együtt marad vele úgy, ahogy együtt volt vele a találkozás előtt.” – Hamvas Béla szavainak szellemében zajlott a múltidézés 2016. október 7-én a Győri Műszaki SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában. Az intézmény 30 éve ápolta testvériskolai kapcsolatokat az érsekújvári Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola és Kereskedelmi Akadémiával. A születésnap rendezvényen nagy örömmel köszöntötték egymást a két iskola jelenlegi vezetői és dolgozói, valamint azok a ma már nyugdíjas korú pedagógusok, akiknek közreműködésével a kapcsolat egykor létrejött és azóta is tart. Számtalan közös sport-és kulturális program, szakmai és tanulmányi verseny emléke köti össze a két intézmény tanulóit és tanárait. Lénárt Péter iskolaigazgató Érsekújvárról baráti szavakkal köszönte a meghívást, a kedves fogadtatást és reményeit fejezte ki a sokéves kapcsolat további sikeres alakulását illetően. Az ünnepi műsor után kedélyes beszélgetés kezdődött a régi sítábori emlékekről, matematikai és nyelvi versenyekről, az 1980-as évek határátlépési nehézségeiről. Az est résztvevői voltak azok a partnercégek is (Nemak Győr Kft, AUDI, Vill-Korr Hungaria Kft.), amelyek a duális képzés keretein belül a PÁGISZ tanulóinak oktatásában és az iskola szponzorálásában is aktív szerepet vállalnak. *„Jó, hogy az iskolánk egy nagy család, melyben nemcsak magunkra számíthatunk, hanem testvériskolánkra és a minket támogató ipari vállalatokra is.”* – összegezte Hatos Hajnalka, az iskola igazgatója.

Ebben a tanévben új hagyomány teremtődött a duális képzőhelyen lévő villanszerelő tanulók gyakornokká fogadásával, rendhagyó szülői értekezlettel. A Vill-Korr Kft. vállalta az AUDI és az ENGINEERINSTRUMENTS Kft. mellett a villanszerelő tanulók szakmai gyakorlati képzését. Gasztonyi László a Vill-Korr ügyvezető igazgatója, volt PÁGISZ-os diák a szülőknek megmutatta hol, milyen körülmények között, milyen feltételekkel valósul meg a gyermekek gyakorlati képzése. A színes képzési paletta mellett a barátságos, családias légkört is megismerhették a rendhagyó szülői értekezletre érkező szülők. A diákokat fényképes oklevéllel fogadták a Vill-Korr-ban. A tanév végén a szintvizsgát követően, majd a képzési idő lezárásakor újabb ünnepélyes programokkal pecsételte meg együttműködését a vállalat, az iskola és a kamara. Ezt a nemes gondolatot, a tevéleges megvalósítást aztán több partner is átvette.

Természetesen a Vill-Korr és Gasztonyi úr mellett további vállalati és személyes kapcsolatok is gazdagítják az iskolai életet, hoznak segítséget, anyagi, szakmai elméleti és/vagy gyakorlati, illetve erkölcsi támogatást. A teljesség igénye nélkül néhány további példa az együttműködésre. A Nemark Győr Kft. magasszínvonalú és emberileg is elismerésre érdemes szakmai együttműködés keretében járult hozzá a fejlesztésekhez az iskola alapítványán keresztül. Az AUDI eszközökkel, szakmai programokkal, önkéntes napon kerítésfestéssel, folyosó tisztasági festésével vagy a tornapályák festésével segített az iskolának. A Vidanet Zrt. tárgyi eszközökkel, szakmai előadásokkal, az Alapítvány támogatásával tett hozzá az előrelépéshez. Az E.ON szakmai programok mellett anyagi támogatással, valamint duális képzőpartnerként is szerepet vállal hosszú ideje. Az ENGINEERINSTRUMENTS Kft. a szakmai segítség mellett, gyakorlati foglalkozásokon tevélegesen is szebbé, jobbá, korszerűbbé tette a tanulók környezetét.

A 2017/18-as tanévben a NEMAK támogatásának köszönhetően újabb laborfejlesztés valósulhatott meg, az erősáramú terület kapott egy korszerűen felszerelt szakmai gyakorlati termet. A szakmai versenyek közül az OSZTV-n egy hajszállal maradt le a dobogóról Zámbó István erősáramú területen, szerencsére a MAVIR versenyen az iskola csapata a dobogóra állhatott, III. helyezett lett Kovács Bálint, Horváth Gergő, Zámbó István. A tanév végén 52. tanévének zárását követően a tanítástól is visszavonult Lőrincz István, az iskola címzetes igazgatója, aki ebben a tanévben a városi Pedagógus Napon Győr Város Oktatásügyéért kitüntetésben részesült. Lőrincz István azóta is aktív részese az iskolai életnek, a tanévnyitón, tanévzárón, de a szalagavatón, a ballagáson és a szakmai bizonyítványok ünnepélyes kiosztásakor, az iskola diplomaosztó ünnepélyén is segíti, aktív részvételével támogatja az iskolai nevelőtestület munkáját.

A 2018/19-es tanévben a tanévnyitó rendhagyóan nagy esemény volt az intézmény életében, hiszen az Országos Szakképzési Tanévnyitónak adott helyt az Ikva utcai épület, Palkovics László miniszter úr nyitotta meg a tanévet az iskola diákjainak műsorát követően. Az ország különböző pontjáról érkezett vendégsereg betekintést nyert az iskola képzéseibe, a szakmai oktatás helyszíneit is megtekintették. A MAVIR versenyen országos I. helyezést ért el az iskola csapata; Magashegyi Balázs, Kelemen Bence, Ördög Bence József. A Szakma Sztáron erősáramú szakterületen Tarsoly Barnabás I. helyezést, Kelemen Bence Lajos II. helyezést ért el; automatikai területen Horváth Tamás I. helyezett lett, Herkovits Roland III. A WorldSkills Hungary-n Orbán Ferenc Adorján III. helyezett lett. Felkészítő tanáruk Hegedűs József volt. Az ágazati és ágazaton kívüli szakmai érettségi vizsgatárgyak versenyén több száz diák közül országos VI. helyezett lett

Tóth Krisztián a 12.a-ból a villamosipar és elektrotechnika ágazatban. Külön említést érdemel, hogy ebben a tanévben először érte el PÁGISZ-os diák az országos Szép Magyar Beszéd verseny legmagasabb fokú elismerését: Pardavi Ábel Kazinczy-emlékérmét kapott. Elismerés illeti meg felkészítőjét, Varga Andreát is. Hosszú évek után régi fényében ragyogott a PÁGISZ, hiszen a sok országos bajnok mellett az épület elé a Gárdonyi utcából átköltöztetett kandeláber is megújult a Vill-Korr Kft. jóvoltából.

A 2019/20-as tanévben új névvel (Győri SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája) és egy új szakmával, az infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető technikussal kezdődött meg a tanítás. Az iskolai tanévnyitókön rendszerint felidézük Szent-Györgyi Albert gondolatait, hogy mire való az iskola, megfogalmazzák, mi is a szerepe a jövő építésében. Szent-Györgyi Albert 1930-as tanévnyitó beszédében az mondta, hogy minden iskola két dolgot tehet tanítványaival; taníthatja és nevelheti őket. Ma is teljesen időszerű e két feladat. 2019-ben ezen örökérvényű iskolai feladatok mellett, szintén egy jóval korábban már megfogalmazott gondolatot érdemes még megemlíteni, hiszen évek óta ez határozza meg életüket: *„Ne számíts semmire, csak változásra”* – mondta Yoda mester a Csillagok háborújának egyik epizódjában.

„A 2020-as év komoly változásokat hozott a szakképzésben, így iskolánk életében is” – fogalmazott Hatos Hajnalka igazgatónő.¹⁷ A normál indulás után soha nem várt változást hozott a március: a pandémia felülírta a korábbi terveket, a megszokott tanév rendjét. Digitális oktatással, különleges évvárással, vizsgákkal, kevés személyes jelenléttel zajlott a munka. Pardavi Ábel a Gordi-

usz Matematika Tesztverseny országos döntőjében I. helyezett lett, felkészítő tanára Márton Csabáné.

Ebben a tanévben Hatos Hajnalka a hazai szakképzés területén végzett oktató-nevelői munkája és eredményes intézményvezetői tevékenysége elismeréseként 2020 márciusában a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetést vehette át Áder Jánostól, a Magyar Köztársaság elnökétől, a miniszterelnök előterjesztése alapján.

A 2020/21-es tanév új nevet és új szakmát hozott az iskolának. *Győri SZC Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum* néven, 5 technikus képzéssel, újként ipari informatikai technikus szakkal és egy kiemelkedő lehetőséggel, az okleveles technikus képzéssel bővült az intézmény képzési portfóliója. A jogszabályi felhatalmazásnak, valamint a miniszteri engedélynek köszönhetően a Széchenyi István Egyetemmel együttműködve automatikai technikus szakon indult meg az okleveles technikusképzés. A Széchenyi István Egyetemmel 2015-ben kötött együttműködési megállapodást az iskola. A középfok és a felsőfok összehangolt működésének eredményeként felnövekvő mérnökgenerációkat remélnek. Ebben a tanévben sikerült az előző évben elmaradt ballagást pótolni a végzős szakmai évfolyamon is. A sok elmaradt verseny ellenére szép eredményekkel is gazdagodott az intézmény; Pardavi Ábel, Varga Andrea tanárnő felkészítésével az Édes anyanyelvünk verseny országos döntőjén első helyezést ért el. Szigecsán Áron a Mikola Sándor Fizikaverseny országos döntőjében IV. helyezést ért el, felkészítő tanára: Bólyáné Lehotai Katalin.

A 2021/22-es tanévben az iskola képzési kínálata:

Elektronika és elektrotechnika ágazat:

- erősáramú elektrotechnikus (szakmaválasztás 10. évfolyam végén)
- automatikai technikus
- elektronikai technikus (szakmaválasztás 10. évfolyam végén)
- ipari informatikai technikus (szakmaválasztás 10. évfolyam végén)

Informatika és távközlés ágazat:

- infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető technikus

Ebben a tanévben 5 osztály indítását kezdeményezték: egy automatikai technikus osztályt, egy informatika és távközlés ágazati osztályt, és három elektronika és elektrotechnika ágazati osztályt.

Az egyes szakmák rövid bemutatása

Erősáramú elektrotechnikus: Alapvető feladata a cégek energetikai hálózatának üzemeltetése, a villamosenergia-gazdálkodás nyomon követése. Felelősségi körébe tartozik a kifesztültségű hálózatok vezetékeinek méretezése, továbbá az alkalmazott irányítástechnikai, illetve hajtástechnikai installáció kezelése, összeállítása, üzemeltetése. Munkaterülete az erősáramú installáció teljes körű ismerete, szükség esetén az átalakítása. Ismeri az alkalmazott villamos gépek jellemzőit, azokat üzemelteti, hibafeltárást, hibajavítást végez. Elvégzi a villamosenergia-gazdálkodással összefüggő méréseket. Tisztában van a számítógépes felhasználói programokkal, és azok alkalmazásával. Számítógépes, mikroprocesszoros, mikrokontrolleres és PLC-vel irányított ipari folyamatokat szerel és üzemeltet. A hagyományos és az okosotthonok telepítésében és programozásában is jártas.

Automatikai technikus: Feladata az automatizált gépek, berendezések és rendszerek szerelése, üzembe helyezése, karbantartása és javítása. Ismeri és alkalmazza a mérés-technikai elveket és eszközöket. Ismeri és alkalmazza a villamos biztonságtechnikai előírásokat. PLC-programot ír, módosít, bevonja a PLC-t a hibakeresés folyamatába. A képzés során elsajátított pneumatikai és hidraulikai ismeretek birtokában alkalmas vezérlési és szabályozási feladatok ellátására. Elektronikai áramköröket képes tervezni, megvalósítani, üzemeltetni. Magas fokon alkalmazza a mikroprocesszoros készülékeket, vezérléseket. Mechatronikai rendszereket működtet. Alkalmazza az intelligens karbantartás módszereit.

Elektronikai technikus: Alapvető feladata a cégek gyengeáramú berendezéseinek és villamos hálózatának üzemeltetése. Az elektromos, valamint elektronikus berendezések, műszerek tervezésével, gyártásával, összeszerelésével, mérésével, javításával és karbantartásával foglalkozik. Feladata az alkalmazott irányítás- és vezérlés-technikai, illetve a hálózati installáció kezelése, összeállítás, üzemeltetése. Átlátja az alkalmazott villamosberendezések jellemzőit, szükség esetén beavatkozik, hibafeltárást, hibakeresést végez. Képes a gyengeáramú áramkörök tervezésére, ezek szimulációjára. Alkalmazza az áramkör-tervező programokat. PLC-t üzemeltet analóg, ill. digitális áramköröket tervez, készít, megvalósít.

Ipari informatikai technikus: Alapvető feladata ipari környezetben a korszerű számítástechnikai termék-, folyamat- és háttértámogatás biztosítása hardver- és szoftversonalon egyaránt. Vezetékes és vezeték nélküli összeköttetések kialakításának megtervezésével, koordinálásával és fenntartásával foglalkozik.

Távközlési, hálózati rendszereket üzemeltet. Olyan átfogó ismeretekkel bír, melyek képessé teszik az Ipar 4.0 környezetben történő munkavégzésre. Ellátja a diagnosztikai, konfigurációs, teszt- és segédprogramok fejlesztését és rendszergazdaszintű üzemeltetését, valamint a számítógéppel irányított mérő-, ellenőrző, és gyártóeszközök használatát és programozását. Társszakmákkal együttműködve automatizált rendszerekben szoftveres beállításokat végez, szabályozástechnikai jellemzőket módosít. Képes robottechnikai rendszerekben részfeladatok végrehajtására alkalmas algoritmusok fejlesztésére.

Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető technikus: Feladata a fizikai hálózatok kiépítése. Ebbe a körbe tartozik az összeköttetések kiépítése, a kábelek behúzása, a kötések és a végpontok szerelése. A hálózat hibáit képes meghatározni, a hibahelyet megkeresni és a hibákat kijavítani. A kiépített hálózathoz csatlakoztatja a végberendezéseket, melyeket üzembe is helyez, az igényeknek megfelelően installál. A felépített hálózatok üzemi paramétereinek mérésére, minősítésére, hibadetektálására és azok elhárítására egyaránt képes. Informatikai eszközöket és alkalmazásokat installál, kezel. Az infokommunikációs hálózatok üzemviteli feladatait ellátja, nyilvántartási rendszereket kezel.

A PÁGISZ duális partnerei az AUDI Hungaria Zrt., az ENGINEERINSTRUMENTS Kft, az E.ON Áramszolgáltató Kft., a Nematik Győr Kft. valamint a Vill-Korr Hungaria Kft.

2021-ben már készülnek az újabb nagyszabású felújításra, amely komoly megpróbáltatás lesz.

Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola

A névadó

Szent-Györgyi Albert Budapesten született 1893. szeptember 16-án. Tanulmányait a Lónyai Utcai Református Gimnáziumban, majd a Budapesti Tudományegyetemen végezte, ahol 1917-ben orvosi oklevelet szerzett. Ezután külföldön: Pozsonyban, Prágában, Berlinben folytatott tanulmányokat biológia, élettan, gyógyszeratan, bakteriológia, majd a fizika-kémia területen. Ezt követően Cambridge-ben megszerezte második doktorátusát, ezúttal kémiából, majd egy évig az Egyesült Államokban dolgozott. Klebelsberg Kuno kultuszminiszter hívására hazajött, 1931–1945-ig a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Vegytani Intézetében, 1945–1947 között a Pázmány Péter Tudományegyetem Orvostudományi Karán volt professzor. 1947 végén elhagyta az országot. 1947–1962-ig az Egyesült Államok Izomkutató Tudományos Intézete tengerbiológiai laboratóriumának igazgatója, 1962–1971 között a Dartmouth-i Egyetem professzora volt. Kapcsolatait Magyarországgal mindig fenntartotta. 1986. október 22-én halt meg Woods Hall-ban.

Az 1920-as évek végén Szent-Györgyi ismeretlen anyagot talált a melékvesében. Megállapította összetételét (C₆H₈O₆), és hexuronsavnak nevezte el (1928). Hazatérve Szegeden olyan növényi forrást keresett, melyből nagyobb mennyiségben lehet kivonni hexuronsavat. Erre a célra a szegedi paradicsompaprika kiválóan megfelelt: 10 liter présnedvből 6,5 gramm hexuronsavat állítottak elő. 1932-ben Szent-Györgyi a hexuronsavat azonosította a C-vitaminnal, javaslatára a skorbut elleni hatásra utalva aszkorbinsavnak nevezték el. Szegeden a paprikából kiinduló C-vitamin gyártási módszerét is kidolgozták. Az 1937-es élettani-orvosi Nobel-díjat Szent-Györgyi Albert nyerte el „*a biológiai égésfolyamatok, különösképpen a C-vitamin és a fumársav-katalízis szerepének terén tett felfedezéseiért*”. A Magyar Tudományos Akadémia levelező (1935), rendes (1938), majd 1945. május 30-án tiszteletbeli tagjának választotta. 1987-ben a Szegedi Orvostudományi Egyetem felvette nevét.

Szent-Györgyi Albert szerepe a II. világháborúban

A II. világháborúban Szent-Györgyi Albertet a Kállay-kormány Isztambulba küldte. A titkos diplomáciai küldetés célja Magyarország háborúból való kiugrásának előkészítése volt. A tárgyalásokat lefolytatta, a kiugrási kísérlet mégis meghiúsult, mivel a németek megtudták Szent-Györgyi útjának tervét, ezért az 1944. március 19-i német megszálláskor illegalitásba vonult. Hitler személyesen adott parancsot az elfogatására. Az utolsó pillanatokban sikerült őt kicsempészni a svéd nagykövetségről, ahonnan a már szovjet hadsereg által ellenőrzött területre került.

A 1945 januárjában Szent-Györgyi elnökségével alakult meg a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság, amely később Magyar-Szovjet Baráti Társaság

néven működött. A háború befejezése után hozzálátott az Akadémia újjászervezéséhez, de munkája kudarcba fulladt a konzervatív akadémikusok ellenállása miatt. Létrehozta az Új Természettudományi Akadémiát. Végül a két akadémiát a kormány összevonta, és Szent-Györgyi Albertet kérték fel elnökének, aki azonban maga helyett Kodály Zoltánt javasolta.

Érdekesség, hogy Szent-Györgyi előbb Szegedre vitte a Nobel-díj érmét, majd a világháború kezdetén a Magyar Nemzeti Múzeum megvásárolta tőle; a plakett a mai napig ott látható.

Az iskola története

A hőskor – 12 évfolyamos iskola Révfaluban

Az intézmény 1959 szeptemberében nyitotta meg kapuit Révfalu II. számú oktatási egysége elnevezéssel, 12 évfolyamos iskolaként. 1960 márciusában vette fel Mayer Lajos nevét, amit az 1993-as névváltoztatásig viselt. Mayer Lajos gépészmérnök, győri szociáldemokrata politikus volt, aki aktívan részt vett az 1918/19-es forradalmakban. Az iskola Révfalu és a Szigetköz általános és középiskolai korosztálya számára készült, első igazgatója Csepiga Pál volt, aki 1980-ig töltötte be ezt a pozíciót. Az igazgatóváltással egy időben az általános iskolai rész a Németh László János Általános Iskolába integrálódott, ahonnan tizenegy évvel később, 1991-ben kivált. 2000-ben – további 10 évre – a középiskola részeként ismét a korábbi központba, immár a Tulipános Általános Iskolába olvasztották be.

Az 1959-es alapításkor a 12 évfolyamos iskolatípus kialakításának koncepciója szerint folyt az oktatás és nevelés. A korszellemnek megfelelően a gimnazista tanulóknak fizikai munkában is jártasnak kellett lenniük, ezért vilánszerelést, illetve szövés-fonást is tanultak a diákok. A gimnáziumi oktatás 1970-ben fejeződött be, a 12 évfolyamos iskolatípus nem gyökeresedett meg a közoktatásban, a diákok gyakran váltottak a 8. osztály befejezésével iskolát. A gimnáziumi tanulók közül később többen az iskola tanárai lettek: Horváth Lajos, Medey Gyöngyi (Szinger Imréné), Várhegyi László, Tóth Mária (Kovács Tiborné), Bognár Zsuzsanna.

A szakközépiskola – a szakmai képzés kiépülése a hatvanas évektől a rendszerváltásig

Az 1961. III. törvény (a Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről) létrehozott egy új iskolatípust: a szakközépiskolát. Az új középfokú intézmény céljai közé tartozott, hogy a végzett fiatalok szakmai vizsgával és érettségivel is rendelkezzenek, ezzel jelentkezhetnek felsőoktatási intézményekbe, illetve munkába is állhatnak.

Több szakközépiskola is alakult a Győr-Sopron Megyei Tanács Művelődési Osztálya javaslatára. Fő érv az iskolatípus mellett az volt, hogy közelítette egymáshoz az általános és a szakmai műveltséget. A Művelődésügyi Minisztérium a Pénzügyminisztériummal egyetértésben 1962-ben engedélyezte a Mayer Lajos 12 évfolyamos iskolában a vízügyi szakközépiskola megindítását. Egyszerre indult a képzés Nyíregyházán, Baján és Győrben. Iskolájuk az egész Dunántúlról várta a tanuló ifjúságot. A képzés elindulásában nagy segítséget

nyújtott az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, mely saját területén a kész műtárgyak megtekintésének lehetőségét ajánlotta, majd támogatta az iskolai szemléltető eszközök, szaktermek létrehozását, és óraadókkal is segítette a tanterületet.

A szakközépiskolai képzés az oktatáspolitikai törvényeknek megfelelően fokozatosan bővült. A városi gimnáziumok számának csökkentésével párhuzamosan növelték a szakközépiskolák arányát és szerepét. Így indult meg iskolájukban előbb 1967-ben a víz- és szennyvíz-technológiai ágazat, majd 1968-ban az út-, híd- és vasútépítő szak oktatása.

A víz- és szennyvíz-technológiai szak beindítását egy világméretű probléma megoldásának szükségessége diktálta: a környezet szennyeződésének elhárítása. Magyarországon 1964-ben törvényt hoztak a vizek védelmére és ennek végrehajtása céljából vált szükségessé egy új iskolai tagozat megteremtése. Az Országos Vízügyi Hivatal és a Művelődésügyi Minisztérium segítségével 1967 szeptemberére teremtődtek meg a feltételek a víz- és szennyvíz-technológiai ágazat megindítására elsőként az országban. Közép-Európában is csak Lengyelországban volt még ilyen jellegű oktatás.

1968. szeptember 1-jével a vízügyi ágazat mellett iskolájukban újabb szakokat szerveztek meg: az út-, híd- és vasútépítőt. Mivel korábban egyik ágazat sem működött intézményükben, így az indítás nehézségeinek megoldásában nagy szerepük volt a bázisvállalatoknak; a KPM Győri Közúti Igazgatóságának és a MÁV Győri Pályafenntartási Főnökségének. E két vállalattól érkeztek a szakmai képzést biztosító mérnökök és technikusok.

A szakközépiskolai osztályokban végzett tanulók közül többen is az iskola szakmai tanárai lettek: Görözdi Attila, Gábrriel Ferenc, Hornung András, Deák Irén (Némethné Deák Irén), Kovács József, Jelencsics Emília (Borbély Sándorné), Homlok Antal, Vecsei Károly, Gaskó Tamás.

További lendületet adott a szakmai képzésnek, hogy 1970-ben megszervezték a munkában állók levelező oktatását. Az első évfolyamok beindítására a vízépítési és vízgazdálkodási szakokon az 1971/72-es, a víz- és szennyvíz-technológiai ágazaton az 1972/73-as tanévben került sor. A beiskolázáskor külön választották a dolgozókat aszerint, hogy 8 általános iskolával vagy érettségivel rendelkeztek-e. Ennek megfelelően az általános iskolát végzetteknek 4 éves, az érettségizetteknek 2 éves szakmai képzést alakítottak ki.

1972-ben módosult a vízügyi szakközépiskolák beiskolázási körzete, miután Szolnokon is megszervezték a vízügyi ágazatot. Így iskolájuk vonzáskörzete az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területére terjedt ki, és ez jellemezte a 90-es évek elejéig a vízügyi szakok beiskolázását.

1975-ben egy új és szokatlan feladat megoldására vállalkoztak, amikor algériai ösztöndíjasokat fogadtak. A 79 fős első csoport január 5-én érkezett Magyarországra, és szeptember 1-jétől az iskola víz- és szennyvíz-technológiai képzésén közülük 13-an kezdték meg tanulmányaikat. 1978 októberében végzett a csoportból 10 fő gyorsított oktatással. 1977. szeptember 1-jével ismét a víz- és szennyvíz-technológiai szakon került beiskolázásra újabb 15 algériai tanuló, akik 1981-ben végeztek. Az utolsó csoportban érkezett diákok képzése 1980-ban kezdődött meg, ők 1984-ben fejezték be tanulmányaikat.

A következő jelentős, iskolájukat is érintő oktatáspolitikai változás az 1985. I. tv., mely a szakközépiskolákban bevezette az ötéves képzési rendszert, a technikus vizsgáig tartó közoktatást. Az érettségi vizsga négy közismereti tantárgyat tartalmazott (matematika, fizika, magyar nyelv és irodalom, történelem), a szakmai vizsgarészek kimaradtak, helyette az ötödik év végén lehetett szakképesítést szerezni a szakmai vizsga keretében.

1985. szeptember 1-jétől A, B, C, D osztályokban kezdődött meg az oktatás, így 1989-ben tették le az érettségit, 1990-ben pedig a technikus vizsgát az első ilyen évfolyam diákjai. A korábbi szakközépiskolai osztályok megnevezése szakok szerint történt, ekkor áttértek az általánosan használt osztály elnevezésekre. Az első két évben építési szakcsoportban és geológiai-földmérési-vízügyi szakcsoportban folyt az oktatás. Harmadik és negyedik osztályban az A-s tanulók települési és területi vízgazdálkodó, a B-s diákok víz- és szennyvíztechnológiai, a C-s tanulók útépitési és fenntartási, valamint víz-építési, a D-s diákok vasútépitési és pályafenntartási szakmai képzést kaptak, mely ötödévben fejeződött be. 1988 tavaszán végzett az az utolsó négy osztály, melyek képzési formáinak kialakítása még az 1960-as években történt meg. Így intézményük oktatási-nevelőmunkájában lezárult egy fejezet.

Az 1985-ben bevezetett struktúra a műszaki szakközépiskola tekintetében az utolsó, 2012-ben végzett környezetvédelem-vízgazdálkodás osztály esetében is megmaradt, egyedülként Győrött. Ugyanis a többi szakközépiskola az OKJ bevezetésével nem élt az érettségi vizsgáig tanult szakmai tárgyak beszámításával, képzési rendszerükben átaláltak a 4+2 szakképzésre. A technikum képzésben részt vevő tanulók közül Makai Balázs lett később iskolájuk tanára.

1989. május végén ünnepelték az iskola fennállásának 30. évfordulóját. A jeles ünnepet központi megemlékezéssel a Rába Filmszínházban tartották, az iskolában pedig Kheim Jenő (iskolájuk volt testnevelő tanáráról elnevezett) emléktornával, futballmérkőzésekkel tették emlékezetessé.

A lehetőségek és útkeresések időszaka – az 1990-es évek

Az 1990-es évtized iskolájuk számára a sokszínűséget jelentette, reformtantervek, visszatérő képzési formák és újdonságok kialakításának lehetőségét biztosította. A tanári gárda kihívásnak érezte a változások adta feladatokat, és folyamatosan részt vett az iskola új életének kialakításában. Munkacsoportok működtek, rengeteg szakmai vita, néha éjszakába nyúló, gyertyafényes tantesületi ülések jellemezték a korszakot.

Az 1990/91-es tanév volt az előkészítés időszaka. Mivel a tanulólétszám jelentősen megemelkedett, a Győr Városi Önkormányzat Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága engedélyezte a gimnáziumi képzés újraindítását. Az első egy-két évben az idegennyelvi tantárgyak bővítésével próbálták vonzóbbá tenni az iskola gimnáziumi osztályait, a hagyományos német és angol nyelv mellett franciát és olaszt is lehetett tanulni. 1991-től 2007-ig folyt az iskolában általános tantervű gimnáziumi osztályokban tanítás. 2004-től 3 egymást követő évfolyamon folytattak gimnáziumi képzést (nyelvi előkészítő osztállyal angol, német és olasz nyelvi profillal). 2011-ben érettségizett az utolsó nyelvi előkészítő gimnáziumi osztályuk.

1991-ben elindult a műszaki szakközépiskolai tagozatok korszerűsítése. Az iskolai képzést 4+1-es rendszerben igyekeztek megújítani: saját kísér-

leti tantervvel kezdődött meg az oktatás a környezetgazdálkodási, a vízügyi és a közlekedésépítő osztályokkal. Saját tanterveiket két évfolyamon tudták működtetni. 1993-tól elkészültek a központi tantervek, az ún. Világbanki programok. Ettől az évtől két osztályt indítottak környezetvédelmi szakon. A közlekedésépítő szakon befejeződött a képzés, főleg munkaerőpiaci okok miatt. Az utolsó osztály 1998-ban kapott szakmai bizonyítványt. 1997-től megváltozott az érettségi vizsgák szerkezete, a magyar, matematika, történelem mellett megjelent az idegen nyelv és egy választott tantárgy, amely a korábban kötelező fizikát váltotta fel.

A nyitott határok lehetővé tették külföldi kapcsolatok indítását, nyelvi és szakmai tematikában egyaránt születtek együttműködések. Felvették a kapcsolatot a furtwangeni Otto Hahn Gymnasium-mal, több éven keresztül kölcsönös látogatások követték egymást. A Mayer Alapítványt ennek a programnak a támogatására alapította a tantestületük 1991-ben.

Szintén külföldi kapcsolatok keretében 1992 decemberében a „*Természetvédelem Hessenben*” címmel kiállítás nyílt iskolájukban, melynek anyaga három környezetvédelmi kérdéskört elemzett. Több éven keresztül részt vettek a „*Kék Duna*” elnevezésű, nemzetközi vízminőség-mérési programban. Az iskola továbbra is jó kapcsolatokat ápolt a tanulók leendő munkahelyeivel, az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal, a Pannon-Víz Zrt-vel, a Környezetvédelmi Főfelügyelőséggel, illetve a Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-vel.

Az átalakulás jegyében változott meg az iskola neve 1993 márciusában, Mayer Lajos helyett a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert nevét vették fel ünne-

pélyes keretek között. Környezetvédelmi bemutató, a tudós életútját ismertető kiállítás és művésztanárok bemutatkozása szerepelt a programban.

A 90-es évek kísérlete volt a kézilabda-képzéssel kombinált gimnáziumi osztály elindítása 1994-ben. A programot Horváth Lajos, iskolájuk tanára (kézilabda-szakedző) dolgozta ki, és egészen 2008-ig iskoláztak be erre a képzésre tanulókat. Testnevelő tanáraik kiváló kapcsolatokat ápoltak a Győri ETO kézilabda klubbal. Tanulóik biztosították mind a női, mind a férfi csapat utánpótlását. Több sikeres sportoló is érettségizett náluk: Kindl Gabriella, Herr Orsolya, Herr Anita, Oguntoye Viktória, Tatai Péter, Iváncsik Tamás, Reiner (Mayer) Szabina, Földes Kata. Az első „kézilabdás” osztályban tanult Zsoldos Rita kolléganőjük is. Az 1998-ban és 1999-ben kézilabda tagozaton végzett osztályok számára egyéves sportszervező-menedzser képzést indítottak. A sportszervező-menedzser mellett 1999-ben szoftverüzemeltető képzés is indult, ez azonban csak egy tanéven át tartott ki, utána nem folytatódott.

1999. október elején ünnepelték iskolájuk fennállásának 40. évfordulóját. Az ünnepségen először az új sportpályát avatták föl, majd megrendezték a Kheim Jenő Nemzetközi Kézilabda Emléktornát. A műszaki telepen környezetvédelmi tanácskozást rendeztek. Másnap kispályás mérkőzésekre, majd az iskola parkjában kerti ünnepségre került sor, ahol felavatták a 40. évfordulóra készült kopjafát, Bognár Pál faragványát. A következő tanévtől, 2000 szeptemberétől – a fenntartó döntésének értelmében – az általános iskola újabb tíz évre visszakerült iskolájuk szervezetébe, egészen 2010-ig.

Bővülés majd apadás – a 2000-es évek

2001-től átalakult a közoktatás középiskolai rendszere, az új NAT-tal bevezetésre kerültek az új kerettantervek, a szakmai programok, megkezdődött a felkészülés a kétszintű érettségire és az új szakmai vizsgákra. A 2001-ben beiskolázott szakközépiskolai osztályok környezetvédelem-vízgazdálkodás szakmacsoportban indultak el.

2003-ban a Rejtő Sándor Textilipari Szakközépiskola és Gimnázium bezárását követően egy 10 évfolyamos gimnáziumi osztály került iskolájukba. A Petz Lajos Egészségügyi Középiskola 2003 őszén induló évfolyamát szintén más iskolákba helyezte el a városvezetés, a Szent-Györgyi két humán szakközépiskolai osztályt kapott, valójában erre alapozva tudták később kialakítani az egészségügyi és szociális képzéseiket.

2009-ben ünnepelték az intézmény alapításának 50. évfordulóját. Nagyszabású kiállítást rendeztek az iskola főépületében. Képzéseik múltját és jelenét, a volt diákjaik munkáját mutatták be, sőt még szülői támogatást is kaptak – dr. Pellek Sándor Afganisztánban készült képeiből szerveztek fotókiállítást. Az első napot az aulában elhelyezett emléktábla és Szent-Györgyi Albert mellszobrának avatása koronázta meg, mely után baráti, anekdotákkal átszótt, kellemes beszélgetést folytattak vendégeikkel. A második nap délelőttjén az iskola volt tanulói tartottak színes előadásokat a tanuló ifjúság számára, délután pedig ünnepi műsor volt a Richter Teremben.

A város önkormányzata 2008-ban, a győri Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) megalakulásával – profiltisztítás indokával – a Szent-Györ-

gyiben megszüntette a gimnáziumi oktatást, ezért a kézilabda-képzés tanterveit adaptálniuk kellett a humán szakközépiskola óratervére. 2009-től az oktatás szakközépiskolai keretek között zajlott 2016-ig, de miután a Bercsényi Középiskola is megkapta a lehetőséget ennek a szaknak az indítására, az érdeklődés a képzés iránt jelentősen csökkent.

Megszűnt a gimnáziumi képzés, és meg kellett szüntetniük a környezetvédelmi képzést is. 2010-ben elkerült tőlük az általános iskola, 2011-ben pedig megszűnt a saját kollégiumuk is.

A 2010/11-es tanév jelentős változásokat hozott az iskola életében, befogadták a Szabadhegyi Közoktatási Központot elhagyó AUDI Hungaria Iskolát. A tanév során kiderült, hogy a fenntartó önkormányzat megállapodott az AUDI Hungaria-val, hogy az iskola a Bácsai út 55-ben, a Szent-Györgyi helyén fog működni, ők pedig költözhetnek a megszüntetésre ítélt Jókai Általános és Szakiskola helyére, a marcalvárosi lakótelepre. Következett a búcsúzás az iskola épületétől és a költözés, bár a kifutó környezetvédelmi technikus osztályok még két évig Révfaluhoz is kötődtek, ugyanis a Körtöltés utcai telephely főépületét, a laborokat még tanítási céllal használták egy darabig.

Új hely – új képzések – újabb változások

Az intézmény 2011 nyarán átköltözött a Cuha utcába. Elkezdődött az épület belakása, felújítása, átalakítása. Intézményük az AUDI Hungaria anyagi segítségével átalakította az épület konyháját, ahol helyet kapott a könyvtár és két demonstrációs terem. Az első nyáron felújították a vizesblokkokat, majd – anyagi lehetőségeikhez mérten – folyamatosan szépítették az iskolát.

Sor került az ablakok és a bejárati ajtók cseréjére, a porta és a villamosfogadó korszerűsítésére, a tornaterem padlózatának cseréjére, a beépített szekrények esztétikusabbá tételére. Nagyobb beruházás volt a villamoshálózat korszerűsítése és a fotovoltai rendszer kiépítése.

Igyekeztek megőrizni a múlt emlékeit is. Nemcsak a tablókat hozták át a régi épületből, de újra elhelyezték az 1993-as névváltoztatásra készült Szent-Györgyi sziklát és a 40. évfordulóra készült kopjafát is. Mindezt 2012. április 22-én, a Föld Napján, ünnepélyes keretek között cselekedték.

Iskolájuk profilja és szervezete is átalakult az utóbbi években. A korábban elveszített képzések helyébe újak kerültek. 2009-ben elindult a szociális gondozó és ápoló szakiskolai képzésük, amelynek szakmai felügyelete, szervezése Horváth Andrásné, akkor gyakorlati oktatásvezető, később szakmai igazgatóhelyettes érdeme. A következő tanévben, a humán szakközépiskolai és gimnáziumi érettségizőikre támaszkodva elindították az érettségi utáni szakképzéseket szociális és egészségügyi ágazatban. Amíg ezeket kétéves formában szervezték, más iskolák tanulói is szívesen jöttek.

A jelenleg folyó szakmai képzéseikben – az egészségügyi és szociális ágazatban – a felnőttoktatás megszervezésével együtt széles szakképzési kínálat alakult ki, tanulóik több gyakorlati helyen tudják teljesíteni a szakképzési tantervekben előírtakat. Kiemelt partnerük a Petz Aladár Megyei Oktató Kórház, az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményhálózat, a Baráti Bölcsőde, az Országos Mentőszolgálat, a Dr. Piróth Endre Szociális Központ és a Győr-Moson-Sopron Megyei Egészségügyi Szakdolgozói Kamara.

A 2012-es köznevelési törvény sok változás elindítója lett az iskola életében is. A kialakított új NAT, az új OKJ-rendeletek és a hozzájuk kapcsolódó közismereti és ágazati kerettantervek, valamint azok változásai folyamatos odafigyelést, dokumentummódosításokat kívántak.

A 2013-ban beiskolázott szakközépiskolai osztályok már ágazati érettségit tettek, és egyéves lett a szakképző évfolyam a számukra. A szakközépiskola 2016 óta szakgimnáziummá, a szakiskola szakközépiskolává alakult. Megjelent a tantervekben a mindennapos testnevelés, az érettségire készülő osztályoknál az iskolai közösségi szolgálat. A gyakorlati képzés a tanulók nagyobb részénél tanulószerveződéses keretek között zajlik.

A korábbi önkormányzati intézményfenntartást felváltotta az állami fenntartás: az iskola a 2014-15-ös tanévben a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működött, majd 2015. július 1-je óta a Győri Szolgáltatási Szakképzési Centrum a fenntartó.

Az elmúlt évtizedben több új kezdeményezés is volt az iskolában, melyek közül némelyek tartóssá váltak. Ilyen a régió egészségügyi és szociális szakképző iskolái számára szervezett Szakmai Nap és Verseny, melyet 2013 óta rendeznek meg. Megvalósításában támogatók Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Győr-Moson-Sopron Megyei Egészségügyi Szakdolgozói Kamara és a Wolf Orvosi Műszer Kft. Hasonlóan sikeres a 2009 óta szervezett Disputa nap, amelynek rendszeres támogatója a Győri Nemzeti Színház. Az utóbbi évtized kiemelt programja a 9. évfolyam tanulói számára szervezett Gólyanap. 2010-ben elnyerték az Ökoiskola címet, tagjai lettek a Környezettudatos Szakképző Iskolák Hálózatának, 2016-ban pedig megkapták a Fogyasztói Tudatosságra Nevelő Iskola címet.

2019-ben a KEHOP 5.2.2 energetikafejlesztési program révén az iskola legnagyobb fejlesztése valósult meg. Az épületenergetikai beruházás a külső határoló falak utólagos hőszigetelését, a lapostető hő-és vízszigetelését, a nyílászárók cseréjét, valamint a fűtési rendszer korszerűsítését célozta meg, az éppen hatályos rendelet követelményszintjének való megfeleléssel, törekedve az üzemeltetés energiaköltségeinek minél magasabb megtakarítására. Egyben új megjelenést is adott az alkalmazott technológia vonzataként, mely által az eddigi barna színű panelos képet egy tetszetős, vidám hangulatú színes vakolt homlokzat váltotta fel a környezet új színfoltjaként.

A változások a tanulói közösségben és a nevelőtestületben is nyomon követhetők. A Mayer inkább fiúiskola volt, a Szent-Györgyi ma inkább lányiskola. A tantestület hasonlóképp változott, napjainkban inkább összetartó kis csapatnak tekinthetjük, amelynek munkáját egy kis létszámú, lelkes technikai-adminisztratív munkaerőgárda segíti, és amely kiemelkedő szakmai tevékenységért az Emberi Erőforrások Minisztériuma által 2019-ben elismerő oklevélben részesült.

Új fenntartó – új lehetőségek és kihívások

Az egészségügyben megmutatkozó társadalmi jelenségek következtében jött létre az a kormányzati döntés, amely az egészségügyi szakképzés megújítását tűzte ki célul, így legfőképpen

- az egészségügyi szakképzés hatékonyságának növelését,
- a közép- és felsőfokú szakképzés jobb összehangolását,
- az egészségügyi szakmák népszerűsítésének növelését.

Ennek a programnak a keretében került sor a felsőoktatási intézmények és az egészségügyi szakképzést folytató szakgimnáziumok integrációjára.

A Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakgimnázium és Szakközépiskola 2019. augusztus 1-jétől a Széchenyi István Egyetem szerves része lett – ez már a jelen!

Az integráció során tapasztalt együttműködés, az egyetemmel közös gondolkodás garanciát jelent a kitűzött célok elérésére. Arra törekszenek, hogy a közösen megfogalmazott célok és feladatok segítsék a hétköznapi munka hatékony megoldását.

A Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikuma és Szakképző Iskolája¹⁸

Gyakorló iskolaként fontos szerepet tölt be, hiszen a régióban egyedülként képeznek az egészségügyi és szociális ágazat számára szakembereket. Céljuk, hogy egy, a szakmai teljesítményt értékelni tudó, a munkaerő-piaci elvárásoknak megfelelő követelményeket támasztó iskolában professzionális tudáshoz, végzettséghez segítsék azokat,

- akik elhivatottságot éreznek az egészségügyi és szociális pálya iránt, illetve

- akik kellő kreativitást és tudásvágyat éreznek magukban ahhoz, hogy intézményükben képezzék tovább magukat.

Oktatási kínálatukat túlnyomórészt egészségügyi képzések teszik ki, amelyek a munkaerőpiacon keresettek. A nyolcadik osztályos tanulóknak nem kell véglegesen dönteniük a szakmairányt illetően. Választási vagy változtatási lehetőségük van az ágazati alapvizsga után is, és a képzés során további döntéseket is hozhatnak.

Az általános egészségügyi szakmai ismeretek megszerzése egy egész életpályát nyit meg a tanulók előtt, amely az ápolói szakmától kezdve a védőnő, szülésznő, gyógytornász, masszőr, fogászati vagy gyógyszerári asszisztens, klinikai laboráns szakmáig nagyon sok választási lehetőséget magában foglalhat.

Az egyetemhez való tartozás ugyancsak új távlatokat nyit meg nemcsak a diákok, de oktatóik előtt is. Az Egészség- és Sporttudományi Karral közösen olyan szakmai együttműködésekkel dolgoztak ki, amelyek révén az egészségügyi ágazatban továbbtanulók számára újfajta lehetőségek nyílnak meg a felsőoktatásban. Ilyen például a hatév folyamatos, okleveles általános ápoló technikumai képzés, amelynek megszerzése lehetőséget ad szakirányú továbbtanulás esetén kreditbeszámítással, a tanulmányi idő csökkentésével diploma szerzésére.

Arra is törekszenek, hogy a Széchenyi István Egyetem életébe bekapcsolódjanak, részt vegyenek és részt vállaljanak a rendezvényeiből.

Érettségire épülő szakképzések

- Ápoló
- Egészségügyi asszisztens
- Szociális szakgondozó
- Szociális segítő
- Kisgyermekgondozó, -nevelő

Általános ápoló

Az egészségügyi ágazat 6 éves képzése lehetőséget ad az okleveles általános ápoló végzettség megszerzésére, ami a későbbi felsőoktatási tanulmányokba beszámítható, a tanulmányi idő lerövidíthető.

A képzés megfelel a vonatkozó EU direktíva követelményeinek, így – a középfokú egészségügyi képzések közül egyedülálló módon – a közösségi jog alapján az EU tagállamaiban automatikusan elfogadott végzettséget ad.

Kompetenciaelvárás: precizitás, kapcsolatteremtő képesség, team munkára való nyitottság, állóképesség, szervezőkészség, manualitás, döntésképeség, konfliktusmegoldó készség, gyakorlatias feladatértelmezés, rendszerező képesség, problémaelemzés, problémamegoldás, intenzív munkavégzés.

Ajánlott minden olyan fiatal számára, aki érdeklődik a természettudományok iránt, szívesen ismeri meg az emberi test működését, a betegségek jellemzőit, az egészséges életmód elemeit. Fontos a jó verbális képesség, kapcsolatteremtő képesség, a felelősségvállalás önmagáért és másokért is.

Gyakorló ápoló

Az egészségügyi ágazat 5 éves képzése, amely érettségi és technikus szintű szakképzettség megszerzésével zárul. Kompetenciaelvárás: precizitás, jó kapcsolatteremtő készség, állóképesség, szervezőkészség, döntésképeség, konfliktusmegoldó készség, gyakorlatias feladatértelmezés, rendszerező képesség, problémaelemzés, problémamegoldás, manualitás, intenzív munkavégzés.

Ajánlott minden olyan fiatal számára, aki jó verbális képességgel rendelkezik, könnyen teremt kapcsolatot, fontos számára a mások iránti felelősségvállalás és segítségnyújtás, emellett jó manualitással rendelkezik.

Egészségügyi asszisztens

Az egészségügyi ágazat 5 éves képzése, amely érettségi és technikus szintű szakképzettség megszerzésével zárul. Választható szakmairányok: gyógyszerári asszisztens, illetve perioperatív asszisztens. Kompetenciaelvárás: precizitás, állóképesség, szervezőkészség, döntésképeség, konfliktusmegoldó készség, gyakorlatias feladatértelmezés, információgyűjtés, rendszerező képesség, problémaelemzés, problémamegoldás, manualitás, intenzív munkavégzés.

Ajánlott minden olyan fiatal számára, aki jó verbális képességgel rendelkezik, könnyen teremt kapcsolatot, fontos számára a mások iránti felelősségvállalás és segítségnyújtás, emellett jó manualitással rendelkezik, és érdeklődik a fejlett egészségügyi technológiák iránt.

Egészségügyi laboráns

Az egészségügyi ágazat 5 éves képzése, amely érettségi és technikus szintű szakképzettség megszerzésével zárul. Választható szakmairányok: klinikai la-

boratóriumi asszisztens és szövettani asszisztens. Kompetenciaelvárás: precizitás, megbízhatóság, felelősségtudat, kezűgyesség, informatikai eszközök használata, rendszerező képesség, kapcsolatteremtő készség, önkontroll, ellenőrzőképesség.

Ajánlott minden olyan fiatal számára, aki jó kezűgyességgel rendelkezik, szeretne laborkörnyezetben dolgozni, precíz munkát végezni önállóan, és érdeklődik a fejlett egészségügyi technológiák iránt.

Kisgyermek gondozó, -nevelő

A szociális ágazat 5 éves képzése, amely érettségi és technikus szintű szak-képzettség megszerzésével zárul. Kompetenciaelvárás: felelősségtudat, kapcsolatteremtő készség, empatisus készség, türelmesség, tolerancia, határozottság, motiváló készség, rugalmasság, döntésképeség, kreativitás, ötletgazdagság.

Ajánlott minden olyan fiatal számára, aki jó kezűgyességgel rendelkezik, türelemmel és szeretettel fordul a gyermekek felé, ért a gyermekek nyelvén és elhivatottságot érez magában a kisgyermekkel való foglalkozás iránt. A jó verbális és kapcsolatteremtő készség nélkülözhetetlen a munkája során.

A Szent-Györgyis diákok hétköznapijai

Az iskola pedagógiai és nevelési tevékenységére a hagyományápolás és az újítás egyaránt jellemző. A diákélet hagyományos eseményei – gólyanap, gólyaavató, diákdiri-választás, diákdiri-kampány, diáknap – mellett sok különleges rendezvényük is van.

Győr városában egyedülálló, általános elismerést kiváltó, csak az iskolára jellemző verseny honosodott meg. Ez a Disputa nap, amely szónok- és vitaverseny, tételmondatát mindig aktuális, kiemelt fontosságú témához kötődően jelölik ki, pl.: *„A környezetről való gondoskodás ma sok embernél ott végződik, ahol a fogyasztás kezdődik!”*, *„A társadalom felelőssége, hogy törődjék a rászorultakkal!”*, *„Egészségünk sokat ér nekünk, de másoknak még többet!”*.

Évente többször szerveznek kirándulásokat, színházlátogatást, az Operakaland elnevezésű program keretében rendszeresen vesznek részt operaelőadásokon Budapesten. Gyakran rendhagyó módon, pl. projektnap keretében emlékeznek meg az ünnepekről, de a költészet napján már kortárs költővel is szerveztek beszélgetést. Van színjátszókörük, énekkaruk, iskolaújságjuk, minden második héten jelentkezik az iskolarádió adása.

Iskolai rendezvényeik nagy része is a szakmához kapcsolódik, amellyel céljuk, hogy tanulóikban a szakma iránti szeretetet és elkötelezettséget még inkább kialakítsák, szakmai fegyelmezettségre és alázatra tanítsák őket.

Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakmai Nap elnevezéssel az iskola fennállásának 55. évfordulója alkalmából új szakmai versenyt hirdettek meg az egészségügyi és szociális ágazatban tanulók számára. Hiánypótló esemény, ugyanis ezeknek a tanulóknak szakmai téren nem igazán van versenyzési lehetőségük, egyben kiváló alkalom arra is, hogy az egészségügyi és szociális szakmai képzést folytató iskolák közötti szakmai kapcsolatokat erősítsék.

Az iskolában évente megrendezésre kerül a *„Mozdulj, Suli!”* Egészség- és Sportnap, amellyel figyelmüket a prevenció fontosságára irányítják, hangsúlyozzák az egészséges táplálkozás fontosságát. Az Elsősegélynyújtás Világnap-

járól minden évben baleseti szimuláció megszervezésével emlékeznek meg. Az esemény lebonyolításában nagy segítségükre van az Országos Mentőszolgálat, amely mentőautóval vonul a baleseti helyszínre. Rendszeresen megemlékeznek Szent-Györgyi Albert születésének évfordulójáról, véradásokat szerveznek, drogprevenációs előadásokat tartanak. Elsősegélynyújtó és csecsemőgondozási versenyeken vesznek részt, esélyórákat tartanak, amelyen fogyatékossgal élőkkel, vagy éppen egy volt hajléktalannal beszélgethetnek a résztvevők.

Az egészséges életmód és a diákélet fontosságát hangsúlyozva a Mikulás Kupa szerves része az éves iskolai programnak. Ennek különlegessége, hogy a tanulók nevezési díja egy cipősdoboznyi – tartós élelmiszerekből vagy ápoló- és tisztítószerekből álló – adománycsomag, amelyet valamelyik jótékonyági szervezetnek ajánlanak fel.

Tanítás és tanulás határok nélkül

Az intézménynek a nemzetközi kapcsolatok bővítésére irányuló törekvéseit bizonyítja, hogy az Erasmus+ tanulói, az Erasmus+ tanári és a *Határtalanul!* pályázatok kapcsán több sikeres projektet valósítottak meg, amelyeket a továbbiakban is folytatni szándékoznak.

Iskolájuk az ingolstadtai FOSBOS középiskolával és a lengyelországi Zespól Szkół Mechanicznych középiskolával (Opole) közösen sikerrel pályázott a Comenius program keretében, és valósította meg az „*Európai fiatalok – Hasonlóságok és különbségek*” című projektet.

A partneriskolákkal való folyamatos együttműködés keretében minden tanévben kéthetes szakmai gyakorlaton fogadják a németországi partneriskola diákjait. Erre általában március vagy április hónapban kerül sor. A gyakorlat alkalmával a német diákok több helyszínen dolgozhatnak – óvodában, bölcsődében, kórházban. Ezenkívül intézménylátogatásokat szerveznek számukra gyermekotthonba, fogyatékossgal élők otthonába, idősotthonba, és bemutatják a továbbtanulás lehetőségét biztosító egyetemi képzéseket is.

Az Erasmus+ tanulói mobilitás program keretében benyújtott, a „*Segítő szakembereké a jövő*” című pályázatuk sikereként 2018 és 2020 között összesen 20 diákjuk vehetett részt három turnusban szakmai gyakorlaton Ingolstadtban.

2017-ben a *Határtalanul!* programba való bekapcsolódás új lehetőséget nyitott meg arra, hogy nemzetközi kapcsolataikat bővítsék. Büszkék arra, hogy a projekteknek köszönhetően eddig a Szent-Györgyiből 200 diák vehetett részt ezeken a tanulmányi utakon. Diákjaik személyesen tapasztalhatták meg Erdély mindennapjait, történelmi ismereteik kézzelfoghatóvá váltak az ott látottak, hallottak alapján. Barátságok és kapcsolatok alakultak ki a diákok között és megtapasztalták az összetartozás érzését.

Az Erasmus+ KA1 tanári mobilitás keretében „*Együtt a jövőnkért! – Egy megújuló iskola*” programja elnevezésű pályázatuk lehetőséget adott a kollégáknak, hogy külföldi nyelvtanulási kurzusokon és módszertani továbbképzéseken vehessenek részt.

A *Határtalanul!* Kárpátaljai szolidaritási program felhívására, a „*Szent-Györgyisek a gyermekekért*” című projekt keretén belül iskolájuk dolgozói és diákjai 2019. április 18-21. között Nagydobronyba látogattak. Az Irgalmas

Samaritánus Református Gyermekotthon számára pénz-, illetve tárgyi adományokat vittek, támogatva ezzel az intézmény mindennapi működését.

A Mayer alapítvány – az iskola szolgálatában

A Mayer Alapítványt 1991-ben 44 alapító tag hozta létre azzal a céllal, hogy támogassa a Szent-Györgyi iskola törekvéseit. Az alapítvány induló vagyona hatezer forint volt, amely a tantestület és a diákönkormányzat önkéntes adományából jött létre.

A szervezet alapító okiratában rögzített fő célkitűzése, hogy támogassa mindazokat a törekvéseket, amelyek elősegítik az iskola tanulóinak sokoldalú képzését. Ennek érdekében pályázati tevékenységet végeznek, amelyet Győr városa tesz lehetővé számukra a civil szervezetek számára kiírt pályázati eljárással.

2012-ben az iskolai könyvtár szakmai állományának gyarapításához kaptak segítséget. Iskolájuk fő profilja az egészségügyi és szociális szakképzés lett, a könyvtár feladata pedig az, hogy a lehető leggyorsabban reagáljon a felhasználók új szakmai információs igényeire. Elengedhetetlen az egészségügyi és szociális tudományterületek dokumentumainak (könyvek, folyóiratok, digitális anyagok) teljesség igényével történő gyűjtése.

2011-ben és 2014-ben a testneveléshez kapcsolódó infrastrukturális feltételek javítása vált szükségessé, amit egyrészt a heti 5 óra testnevelés bevezetése is indokolt, másrészt pedig a testnevelés érettségi lebonyolítása is szük-

ségessé tett. Ezért tornatermi eszközöket vásároltak, és egy távolugró-gödör kialakítását tervezték 60 méteres futópályával.

2015-ben a kuratórium közösségi tér kialakítását kezdeményezte, amely vonzóvá teheti a fiatalok számára a tanórán kívüli szabadidős tevékenységek megszervezését és eltöltését. Ugyanakkor méltó helyszínét is képezheti a regionális és városi szintű versenyek és szakmai napok lebonyolításának. Ezzel egy tudatosan tervezett, többéves projekt vette kezdetét, amelynek során sikerült az iskola karbantartóinak a segítségével asztalokat készíttetni, majd 40 darab konferencia széket beszerezni. Ez a tendencia sikeresen folytatódott 2017-ben az iskolarádió hálózatának korszerűsítésével, és 2018-ban egy okos TV beszerzésével. Ezzel egy digitális közösségi tér kialakítása is elkezdődött, amely meggyorsította az információáramlást, hozzájárult az osztályközösségek és a diákönkormányzat programjainak népszerűsítéséhez, de támogatta környezetvédelmi programjukat is, hiszen így kisebb ökológiai lábnyomot hagynak maguk után.

A pályázati tevékenység mellett támogatják tehetséges tanulóikat a nevezési díjak átvállalásával, lehetővé téve ezzel, hogy különböző szintű versenyeken vegyenek részt. Segítik a szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat, akár a kollégiumi díj befizetésével, akár a ballagási ruha költségeinek vagy a nyelvvizsga díjának kifizetésével. Az iskolai rendezvények megszervezését is próbálják könnyebbé tenni, így forrást biztosítanak a jutalomkönyvek, egyéb tárgyjutalmak megvásárlására, vagy a vendéglátás költségeinek fedezésére. Mindebben komoly segítséget jelent számukra az SZJA 1 %-ok átutalásából származó bevétel, amiért hálásak dolgozóiknak, a szülőknek és a hozzátartozóknak.

Záró gondolatok

Az iskola nem épület, nem képzési profil, sokkal inkább közösség: az oktatói testület, az iskolai dolgozók, a szülők és legelsősorban a tanulók közössége: általános iskolások, út- és vasútépítők, víztechnológusok és vízgazdálkodók, környezetvédők, kézilabdás gimnazisták, szociális gondozók és ápolók, kisgyermeknevelő, -gondozók, ápolók és mentőápolók. Csak az a fontos, hogy ebbe az iskolába jártak vagy járnak. Az iskola ifjúságuk színtere, ahol jól érezték, jól érzik magukat, fő célja az, hogy tartalmassá tegye az ott töltött hosszú éveket – életük leginkább meghatározó éveit, és az ott szövődő kapcsolatokat: a diákok között, lányok és fiúk között, fiatalok és felnőttek között, a tanuló és a tudnivalók között, ember és környezete között.

Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium

A Névadó¹⁹

Kovács Margit 1902. november 30-án született Győrben, Kossuth-díjas magyar kerámiaművész, érdemes és kiváló művész.

1924-1926 között Jaschik Álmos magániskolájában tanult, később Bécsben és Münchenben képezte magát. A 1930-as évek elején két tanulmányutat tett Koppehágában és Sèvres-ben.

Hazai és külföldi tanulmányok után művészi pályáját a mintázott terrakotta kisplasztikák és reliefek, valamint korongolt dísz tárgyak és funkcionális tárgyak alkotásával kezdte. Fehér vagy színes fedőmázát alkalmazott, de a máz nélküli terrakotta szépségét is gyakran érvényesítette.

Kovács Margit keramikusi alkotói világában kezdettől nyitottak egymás felé a képző- és iparművészeti tradicionális műfajhatárok, messze megelőzve a kortárs iparművészet hasonló törekvéseit. A műfaji egymásra hatást kiaknázva alkotta meg plasztikai igényű tárgyi világát, valamint iparművészeti gyökerű korongolt plasztikáit és reliefjeit.

Az 1930-as évek második felétől a stilizáltabb dekorativitás irányába fordult vallásos témájú falképeinél, melyeket a középkori bizánci művészet formavilága inspirált. Sajátosan egyéni hangú, ornamentális feliratokkal dekorált dísz tárgyakat alkotott biblikus, moralizáló és népköltészeti tematikával, folklorisztikus hatásokkal. A figuratív plasztikák technikai kivitelezésébe egyre jobban bevonta a korongozást, és a mintázás szerepét a geometrikus forgásformákat kiegészítő részletformák létrehozására szűkítette. Ennek a technikai megoldásnak hatására a geometrizáló tendencia egyre tisztábban kezdett érvényesülni figuráinál. A színes, fényes fedőmázak mellett matt hatású, színezett agyagmázakat is – engobe – alkalmazott, pasztellszínű árnyalatokkal. Míg a korai mintázott figuráknál még az emberi testrészek közötti anatómiai arányokat követte vagy a megváltoztatott arányú formákat tömbösítette, addig a korongolt alakoknál már geometrikus modellezést valósított meg, sajátos arányok kikísérletezésével.

Az 1950–1960-as években a folklorisztikus inspiráció fokozódott munkásságában. Az akkori művészetpolitikai elvárások egy részéhez alkalmazkodva a népi-paraszti világra koncentrált; nosztalgikus felhanggal idézte meg változatos zsánertémákkal a paraszti élet epizódjait. Élőkép jellegű, epikusan mesélő falképek és reliefek mellett realiztikus hangvételű kisplasztikákat és nagymé-

retű figurákat is korongozott. Ebben az időszakban tematikailag a kispolgári világ felé is visszatekintett. Változatos, kisebb-nagyobb állatplasztikáinak és állatformájú edényeinek többségét ekkor alkotta, a dísz tárgyainak egy részét stilizált állatokkal és folklorisztikus motívumokkal dekorálta. Iparművészeti tárgyait, melyek között szinte valamennyi hagyományos forma megtalálható, a rendkívüli ötletesség és bravúros formakincs jellemzi.

Kovács Margit különböző stílusú és műfajú, virtuóz technikai tudást tükröző alkotásainak sokféleségéből bensőséges emberközpontúság sugárzik. Antropocentrikus gyökerű kerámia-univerzuma az anyag szinte hihetetlen szeretetén és a „szeretettel-formáltságon” alapszik. A geometrizálást a dekorativitással összeegyeztetni szándékozó stíluskísérletei során Kovács Margit olyan sajátos formafelfogáshoz jutott el, mely úttörő jelentőségű kortárs kerámiaművészetünkben. Gádor István és Gorka Géza mellett a modern kerámia egyik megalapítójaként ő képviselte évtizedeken át Magyarországot az európai kerámiaművészetben.

Mesterei: Jaschik Álmos, grafika; Hertha Bucher, kerámia; Karl Killer, szobrászat; Adalbert Niemeyer, kerámia.

Az iskola történetének mérföldkövei

1981 – Megnyitotta kapuit a Heszky Erzsébet úti Általános Iskola és Közművelődési Egység

- 1984 – A rajztagozat indítása
- 1987 – Az intézmény neve Heszky Erzsébet Általános Művelődési Központ lett
- 1991 – Az iskola felvette Kovács Margit keramikus művész nevét
- 1992 – Elindult a kézműves szakképzés
- 1998 – Megkezdte munkáját az alapfokú művészetoktatás
- 2001 – A német nemzetiségi oktatás bevezetése
- 2008 – Marcalvárosi Közoktatási Főigazgatóság megalakulása
- 2011 – A Jókai iskola integrálódása intézményünkbe
- 2013 – Fenntartóváltás
2014. szeptember 1. – A főigazgatóságok megszűnésével létrejött a Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Iparművészeti Szakközépiskola és Szakiskola
- 2021 – Az iskola mai neve: Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Iparművészeti Szakgimnázium

Az iskola története részletesebben²⁰

A megalakulás körülményei

1981-ben az új, épülő marcalvárosi lakótelepen jelölték ki az akkori Heszky Erzsébet úti Általános Művelődési Központ helyét. Az iskola közelében építettek még egy óvodát és bölcsődét is. A tervezői szándék ezzel az volt, hogy közel hozza egymáshoz a különböző gyermekkorosztályokat, törésmentes átlépést biztosítva a bölcsődéből az óvodába, az óvodából az iskolába.

Az elgondolás nagyon jónak tűnt, hiszen a lakótelepen élők – az újonnan beköltözők – még egyáltalán nem ismerték egymást. Az intézmények közelsége arra is lehetőséget adott, hogy az ott dolgozó nevelők ezáltal könnyebben tudtak kapcsolatot teremteni egymással. A három épület között játszótér található a lakótelep gyermekei számára a bölcsődéskortól az iskoláskorig.

A Heszky Erzsébet Általános Művelődési Központ épületét Lang János Ybl-díjas győri építész tervezte. A vele folytatott beszélgetésből idéz az iskola évkönyve:

„Az épületegyüttes holland példára jött létre, mint multifunkcionális épület. Ez nemcsak iskola az oktatás-nevelés szolgálatában, hanem még más közművelődési, sportolási, szabadidős és szociális feladatok ellátására is alkalmas.”

Eredetileg tanuszodát is terveztek a komplexumba, de végül a kivitelezésre már nem jutott anyagi fedezet. A csővezetékek azonban úgy helyez-

kednek el, hogy az uszoda bármikor hozzáépíthető. Az intézmény magában foglalja az iskolát, a művelődési házat, a könyvtárat és a mozit. Ennek azért van jelentősége, mert egy épületen belül olcsóbban lehetett létrehozni ezeket a szolgáltató egységeket.

Az épületegyüttes 500 nap alatt készült el. Az építés összes költsége megközelítette az 55 millió forintot. Az iskola 24 tantermes, összesen 41 olyan helyiséggel, amelyek oktatásra és közművelődésre használhatók.

Az iskola tornaterme 28x36 m-es, amely egy választófüggönnyel kettéosztható. Az udvarban két kézilabdapálya, két salakos futópálya és két ugrógödör áll a sportoló gyermekek és felnőttek rendelkezésére.

Az épület középső blokkjában helyezkedik el az aula. Ehhez kétoldalról kapcsolódik a két épületszárny. Az aula alkalmas nagyobb színházi estek, iskolai szintű rendezvények, filmvetítések stb. befogadására.

A két háromszintes (kétemeletes) szárnyban található a tantermek, különböző szaktantermek, szertárak, irodák és a tanári szobák.

A könyvtárat a baloldali épületrészben helyezték el. Két tantermet alakítottak át erre a célra. Az egyik helyiségben a könyvtár, a másikban pedig a folyóiratolvasó kapott helyet. Az állandóan gyarapodó könyvvállomány miatt szükségessé vált egy újabb könyvtári funkciót ellátó helyiség, amely videóvetítések és különböző könyvtári foglalkozások megtartására is alkalmas.

Az ünnepélyes avatás és tanévnyitás 1981 augusztusában volt. Az oktató-nevelő munka Mógor Ferenc igazgató úr vezetésével, 22 tanulócsoportban

42 pedagógus, 4 ügyviteli dolgozó és 10 technikai-kisegítő közreműködésével indult el. Az iskola néhány év alatt nagy népszerűsége tett szert. Számos olyan pedagógiai újítás bevezetésre került, amelyek létjogosultságát a következő évek igazolták. A rajztagozat beindítása 1984-ben sikert aratott a gyermekek és a szülők körében egyaránt. A német nyelv tagozat megszervezése szintén remek kezdeményezés volt, alkalmazkodott a kor és a partnerek elvárásaihoz, sikerei visszaigazolták a döntés helyességét.

A művészeti oktatás²¹

Az iskola fejlesztő programjában fontos szerepet kap a művészeti nevelés. Arra a kérdésre, hogy az általános gyakorlattal ellentétben miért helyezik előtérbe ezt a műveltségi területet, a következőkkel válaszolnak:

- az ismeretek, információk több mint 80 %-a vizuális eredetű. Tehát a gyerekeket fel kell készíteni a képi információk megértésére, a vizuális kommunikációra.
- a tudomány és technika fejlődése felgyorsult. Ma már nem elég, ha csak a racionális gondolkodást, a számolási és olvasási képességeket fejlesztjük, szükséges az intuitív képességek erősítése is. A gyermek csak akkor lesz boldog, ha nyitottá tesszük a szép és értékes befogadására.

Az iskola csak akkor tölti be személyiségfejlesztő funkcióját, ha olyan ismereteket ad, amelyeket a tanuló, a későbbi felnőtt aktivizálni tud; ha olyan magatartásformákat alakít ki, melyek képessé teszik arra, hogy kihozza magából azokat az értékeket, amelyekre e változó, fejlődő világban szüksége van.

Ezért az iskolai nevelés elsődleges feladata az alkotó képesség kibontakoztatása, a kreativitás kialakítása. Ezeket erősíti a művészeti-manuális nevelés.

A rajzórakon a közvetlen megfigyelésre, a tevékenység közbeni megismerésre építenek. A műelemzések elősegítik az esztétikai érzékenység kifejlődését; a megjelenítő, konstruáló tevékenységek a probléma-megoldást, az alkotó magatartást. Rajztagozatos képzésük olyan fejlett látáskultúrához, kép-fogalmi gondolkodási képességhez, anyag- és technikai ismerethez, manuális gyakorlathoz, tárgyformáló képességhez juttatja a tanulókat, amelyekre az élet minden területén szükség van.

Legfőbb cél, hogy gondolatait az ábrázolás nyelvén mívesen kifejezni tudó fiatalokat képezzenek, akik jártasak a tárgyalkotó tevékenységben, ismerik a tárgyformálás legősibb és mai anyagait, a formálhatóság technikáit és képesek egy-egy tárgyformáló ágban elmélyedve ízléses formák tervezésére, megalkotására.

A heti négy rajzóra-képzőművészeti gyakorlat a rajzolás, festés, mintázás, konstruálás alapjait teremti meg. Az itt szerzett ismeret a szakkörökben (grafika, fotó, plasztika és kézműves műhelyekben szövés, fonás, korongozás, bőrözés, tűzzománc) tovább bővíthető. Erre az évek során megfelelő feltétel-rendszert építettek ki. Kiváló művészek, alkotó tanárok tanítanak az iskolában. Megfelelő méretű rajzteremmel, igényesen felszerelt műhelyekkel, kiállítási berendezésekkel rendelkeznek.

Az intézmény történetében kiemelkedő jelentősége volt annak a név-változtatásnak, amellyel felvették Kovács Margit nevét. Ehhez az eseményhez következik egy részlet a 2001. évi évkönyvükből:

„Intézményünkben 1991-ben a jövőt meghatározó döntés született. Szegediné Bozzay Katalin igazgató kezdeményezésére az iskolavezetés, a tanári kar és a diákság elhatározta, hogy a Heszky Erzsébet Általános Művelődési Központ nevét Kovács Margit Általános Művelődési Központra változtatja. Javaslatunkat azzal indokoltuk, hogy az intézményt magas szintű képzőművészeti tevékenysége méltóvá teszi arra, hogy Kovács Margit Kossuth-díjas keramikus, érdemes és kiváló művész, Győr díszpolgárának a nevét viselje. Győr város közgyűlése támogatta tervünket és így 1992. április 9-én sor kerülhetett a névadó ünnepségre.”

E jelentős eseményre nagyon készültek. Lázás kutatómunka kezdődött, hogy még többet tudjanak meg névadójukról. Életútját, műveit megismerték a diákok, felkeresték a szülőházat és azokat a helyszíneket, ahol munkái találhatóak. Kutattak olyan győri polgárok után, akik személyesen ismerték őt. Szerencsések voltak, mert kiváló embereket találtak, akik készségesen segítettek nekik. Egyre többet és többet akartak tudni – az idő sürgetése volt bennük –, hogy addig kérdezzenek, amíg erre lehetőségük van. Így jutottak el Bíró Lászlóné Kovács Erzsébethez, Kovács Margit testvéréhez és Csécsy Pálnéhoz, Kovács Margit munkatársához.

„Az első találkozás megszervezése nagy izgalommal történt – hihetetlenül szerencsésnek éreztem magam, hogy találkozhattam azokkal az emberekkel, akik a legközelebb álltak névadónkhoz.

Az együtt töltött órák nemcsak őket hozták közel hozzám, hanem Kovács Margitot is, – a művészt és embert – akiről mindig nagy szeretettel és tisztelettel beszéltek.

Mindketten nagyon örültek annak, hogy olyan intézmény választotta Kovács Margitot névadónak és példaképnek, ahova gyerekek járnak, ahol a képzőművészetnek és főként az agyagnak becsülete van. – Boldogok voltunk, hogy Erzsi néni és Mária néni is részt vett az ünnepségünkön, találkozhatott diákjainkkal, beszélgethetett azokkal a gyerekekkel, akik minden szavukat szívták magukba. Megható pillanatok voltak ezek!

Innentől a leveleim rendszeresek voltak és a személyes találkozásokat is megszerveztük.

Mély nyomokat hagytak bennem ezek a találkozások. A lakás, ahol ültünk valahogy viselte magán Kovács Margit nyomát. Talán azért is, mert a Pozsonyi úthoz nagyon közel volt. Erzsi néni külsőre is nagyon hasonlított testvéreére – és az »Anyára«. Törekeny alkata, ízes dunántúli beszéde, nyitottsága, közvetlensége, egyszerűsége, szerénysége, finomsága mind jellemezte Kovács Margitot is. Rendkívül lelkesen beszélt Győrről, a családról, az iskoláról, ahova járt. Nem csoda, hisz itt élték le fiatalságukat!

Beszédében a szülővároshoz való ragaszkodás mindig jelen volt. Találkozásaink témája természetesen mindig »Margit« – ahogyan ő nevezte – volt. Többször hallhattunk arról, hogy hogyan tanult, melyek voltak művészi pályájának legjelentősebb állomásai. A szentendrei és a győri kiállítás mindig büszkén került megemlítésre.

Számomra a kézzelfogható, maradandó értékek mellett mindig fontosak maradnak Kovács Margit emberi értékei is. Ezek közül is kiemelem a család szeretetét és a »kisinas«, az anya imádatát. Megható, ahogyan az anya folyamatosan jelen volt és van Kovács Margit

művészetében – és ahogyan erről Erzsébet néni is beszélt.

Iskolánk valamennyi Kovács Margit emléknapi rendezvényéről tudósítottuk Erzsébet nénit, küldtük a megjelent újságcikkeket, fényképeket a nálunk készült alkotásokról. Ezeknek mindig nagyon örült. Így mondta: az iskola léte biztosítéka annak, hogy soha nem felejtik el Margitot. Rendkívül hálásak vagyunk a sorsnak, hogy megismerhettünk két nagyszerű embert azok közül, akik Kovács Margit életében fontos szerepet tölthettek be, életének részei voltak.”²²

Kovács Margit szellemi örökségéhez kapcsolódott az intézmény azon régi vágya, hogy egy olyan középfokú kézműves képzést indítsanak, ahol a megkezdett munka folytatható, ahol helyet tudnak adni azoknak a fiataloknak, akik rajztagozatos iskolákban, városi tehetséggondozó szakkörökben már megfelelő alapozást kaptak – és akiknek továbbtanulási szándéka a művészi kézműves mesterségek felé irányul. Mindezt megalapozta, hogy az iskola oktató-nevelő munkájában az 1981-es alapítás óta fontos szerepet kapott a művészeti nevelés, a tanulók kezűgyességének, esztétikai érzékének, kreativitásának fejlesztése, az értékek, hagyományok megismerése, megőrzése, újrateemtése; tárgyformáló, alkotóképesség kialakítása és fejlesztése.

Az általános iskolai rajztagozat szakmai sikerei az intézményt nemcsak a városban, az országban, hanem nemzetközi szinten is ismertté tették. A tanulók alkotásai országos és nemzetközi konferenciákon, tehetséggondozó fórumokon, nagyszabású kiállításokon kerültek bemutatásra, miközben az intézmény pedagógusai módszertani továbbképzéseket nyújtottak a szakma számára.

A sikeres munka inspirálta az akkori iskolavezetést, Baranyai Zoltánnét és Szegediné Bozzay Katalint arra, hogy a megye kiváló képző- és iparművészeit, népművészeit az oktatásnak megnyerve, profiljukat a középfokú oktatás bevezetésével bővítsék. 1992-től egyéni képzési terv alapján népművészeti, iparművészeti, művészettörténeti alapokra és a hagyományos magyar szellemi és tárgyi kultúra értékeire építve indították el a kézműves szakképzést. A képzés színvonalát olyan neves alkotók garantálták, mint például Hefter László Ferenczy Noémi- díjas üvegművész, Imrik Zsuzsa textiltervező iparművész, Jófejű Emil faragó, a népművészet mestere, Pongor Lászlóné szövő népi iparművész, Székely Erzsébet hímző népi iparművész, Zemplenszky Gyula fazekas népi iparművész.

1998-ban országosan az elsők között indították el az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágazatát. Az alapfokú zeneiskolák mintájára épülő délutáni oktatás tantárgyai között szerepeltek a vizuális alapismeretek, rajz-festés-mintázás, népművészet, művészettörténet, műhelyelőkészítő és többféle műhelygyakorlat. A program bevezetésével kiteljesedett az intézmény fő profilja, a művészetoktatás, hiszen egy intézményen belül általános iskolai emelt szintű rajztanítással, alapfokú művészeti oktatással és középfokú szakmai képzéssel együtt kapott kiemelt, komplex szerepet a művészet. Kiállításai, városi, megyei és országos versenyhelyezéseik az iskolát országosan és nemzetközileg is ismertté és elismertté tették.

2012-ben a népi kézműves szakmákat az Országos Képzési Jegyzék kulturális és nemzeti örökségvédelmi szakmái közé sorolták. 2014-ben pedig a középiskola szakképzési szakjai az iparművészeti ágazati besorolást kapták

meg. Ugyanebben az évben divat- és stílusstervező szakot indítottak, amivel tiszta profilú művészeti iskolává váltak.

2016 szeptemberétől a szakközépiskola szakgimnáziummá, a szakiskola szakközépiskolává alakult a szakképzés iskolastruktúrájának változásaival párhuzamban. 2020 szeptemberétől a szakközépiskolai képzések is művészeti szakgimnáziumi képzéssé léptek elő.

Német tagozat

Az iskolával szinte egyidős a német tagozat, amely akkoriban még kevés iskolában volt jelen. Eleinte az alsó tagozatosok heti három, a felsősök heti négy, majd heti öt órában ismerkedtek a német nyelvvel. Az 5. osztálytól a tagozatra járó gyerekek második idegen nyelvként tanulták az angol nyelvet, heti két órában.

A tagozatos szintű nyelvtanítást 3. osztálytól kezdték meg, kis létszámú csoportokban. Az eredményes, korszerű ismeretszerzést jól képzett német nyelvtanárok irányították. A 7. évfolyamos tanulók ausztriai testvériskolában próbálhatták ki tudásukat. A tagozaton folyó kiemelkedő munka bizonyítékai a különböző német nyelvi versenyeken elért előkelő helyezések. Évente tíz-tizenkét nyolcadikos tanuló tett sikeres alapfokú nyelvvizsgát.

A szakma elismerését jelzi, hogy a Nyugat-magyarországi Egyetem (ké-sőbb SZIE) Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karának német szakos hallgatói az elmúlt években gyakran töltötték náluk tanítási gyakorlatukat.

A komoly szakmai munka óriási eredményének tekintik, hogy iskolájuk a 2001/2002-es tanévtől kezdve német nemzetiségi iskolaként is működik.

Ebben az évben 17 tanuló kezdte meg az új oktatási egységben tanulmányait. A német nyelvvel, népismerettel két csoportban, heti öt-öt órában foglalkoznak a diákok. A német nemzetiségi hagyományápolást segítik a közművelődési egység rendezvényei. Eddigi munkájuk sikereire alapozva abban bíznak, hogy az új feladatoknak is megfeleljenek és hozzájárulnak iskolájuk vonzerejének fennmaradásához.

Közművelődés az intézmény életében

A közművelődési egység kiválóan szolgálta az intézménybe járó diákok, szülei, és a környék lakosságának kulturális igényeit. Erősítette az intézmény képzőművészeti és német nemzetiségi profilját, a nevelő-oktató munkát színessé, sokoldalúvá tette. A művészeti csoportok, tanfolyamok, néprajzi rendezvények, kiállítások, hangversenyek, gyermekszínházi előadások, irodalmi programok, kirándulások, túrák, rendhagyó órák stb., a diákok, a szülők, de a környék lakossága körében is népszerűek, látogatottak. A művelődési központ sokszínű programjai hozzájárultak ahhoz, hogy az iskolába járó diákok szívesen töltsék itt szabadidejüket. A Zöld Kamera Mozi, a nyilvános könyvtár korszerű szolgáltatásai megfeleltek a kor kihívásainak.

Az iskola közművelődési egysége a 2014. évi szerkezeti átalakítás során a Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér intézményébe integrálódott.

Az intézmény napjainkban

Általános iskola

Mottó: Kovács Margit Iskola – Út a sokszínű világba

Az általános iskola küldetésnyilatkozata elején egy Szent-Györgyi Albert idézet áll:

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, hogy megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja a munkát, amit szeretni fog.”

Ez az idézet tökéletes megfogalmazása annak a hitvallásnak, amelyet az iskola képvisel. Elismerik tanulóik képességeit, ezért magas, de teljesíthető elvárásokat támasztanak feléjük. Arra törekcszenek, hogy tanulóik a kész tények megtanulása helyett örömteli felfedezéseknek legyenek részesei, hogy a világot megcsodálva új ismeretekre tegyenek szert tanáraik irányításával. Hisznek abban, hogy minden kisgyermekben van valami jó, hogy mindegyik tanuló tehetséges valamilyen területen. Hiszik, hogy odafigyeléssel, szeretettel, egyéni bánásmóddal teljesíthetik küldetésüket, és minden tanulóból a legjobbat tudják kihozni. Vallják, hogy csak a harmonikusan fejlődő gyermek

- kíváncsi a világ dolgaira
- képes elfogadni magát és másokat
- bízik a felnőttekben és a társaiban
- képes megfelelő önértékelésre

- tud határokat elfogadni, azokon belül szabadon élni
- tud sikerélményeket megélni
- képes boldog gyerek lenni
- tud a képességeinek megfelelő teljesítményt nyújtani

Intézményük mindezek szem előtt tartásával állította össze pedagógiai programját. Iskolájukban minden adott ahhoz, hogy az oktató-nevelő munka, a gyerekek sokoldalú fejlesztése maximális hatékonysággal működhessen:

- magasan képzett, elhivatott, gyermekközpontú pedagógusok
- kiváló technikai felszereltség
- számítástechnikai tantermek
- sportpályák
- nagyméretű tornaterem
- játékokkal felszerelt udvar
- tágas, napfényes tantermek
- könyvtár
- ebédlő, büfé
- orvosi szoba
- gyógytestnevelés, gyógy- és fejlesztő pedagógusok

Az intézmény az elmúlt 40 évben számos átszervezést élt át – fenntartó váltás, a főigazgatóság megszűnése, intézményi szerkezeti átalakulás –, de jelentősége Győr közoktatási rendszerében nem változott. Az emelt szintű vizuális és művészeti képzés, a német nemzetiségi nyelvoktató program és az iparművészeti profilú szakgimnázium sajátos jelleget kölcsönöz intézményük-

nek. Hagyományaikra építve, a korábbi értékek megőrzésével alkalmazkodnak a XXI. század kihívásaihoz, a „Z” generáció sajátosságaihoz, a környezet elvárásaihoz. A nyelvi és művészeti képzés mellett emelt óraszámú természettudományi orientáltságú oktatás is színesíti a kínálatot.

Az eltelt időszak nagyon sok dicsőséget hozott az iskolának. Kimagasló versenyeredmények, színvonalas kulturális programok sokasága, sikeres és eredményes művészeti és nyelvi oktatás fémjelzik az intézmény működését.

Pedagógiai programjuk hangsúlyosan tartalmazza a hátránykompenzáció, a tehetséggondozás mikéntjét, és kiemelten kezeli az egészség- és környezeti nevelés területét. A közös nevelési felelősség értelmében szoros kapcsolatot ápolnak a szülőkkel, együttműködnek a családsegítővel, a szakszolgálatokkal. Rendszeresen részt vesznek a szakmai szolgáltató rendezvényein, bekapcsolódnak környezetvédő és természetvédő egyesületek programjaiba, akcióiba. Az intézmény társadalmi kapcsolatai széleskörűek.

Intézményük 1981-ben művelődési központnak épült, így nagyon szerencsések, hogy egy tágas és szép aulát tudhatnak magukénak. Itt kapott helyet a színházterem és a kiállítótér is, amelyek tökéletes helyszínei a tanórán kívüli ismeretszerzés és kulturális fejlődés támogatásának. Különböző ünnepeken, iskolai műsorokon, gálán, egyéb rendezvényeken való szerepeléssel hozzászoktatják tanulóikat ahhoz, hogy 200-220 fő előtt is fellépjenek és átéljék azt a sikerélményt, amit a közönség elismerése jelenthet számukra. Fontosnak tartják a magabiztosság, az önbecsülés ilyen módon is történő támogatását.

Helybe jön hozzájuk a színházi előadás, a hangverseny és a mozi is. Számos előadás, rendhagyó óra színesíti különféle műveltségi területeken a kulturális kínálatot, bővítve ezzel tanulóik ismereteit. A színvonalas kiállítások pedig fejlesztik diákjaik esztétikai érzékét, felkeltik érdeklődésüket az igényes művészeti alkotások iránt.

Rajz tagozatos és alapfokú művészeti iskolás diákjaik a kiállítóterben, alkotásaikon keresztül mutathatják meg tehetségüket.

Modern oktatási módszerek alkalmazásával, tananyaghoz kapcsolódó magyar és idegen nyelvű projektekkel, együttműködéssel, magas szintű szakmai munkával, intézményen kívüli programok szervezésével felelnek meg felgyorsult, dinamikusan változó világunk kihívásainak. Hisznek abban, hogy az odafigyeléssel, szeretettel végzett oktató-nevelő munka eredményeként önbecsüléssel rendelkező, magabiztos, a problémák megoldására képes, egymással együttműködő, harmonikusan fejlődő gyerekeket nevelnek, akik megszerzik azt a tudást, amit az általános iskolai követelményrendszer előír.

A tanári kar arra törekszik, hogy egyéni bánásmóddal a tehetségeket felismerjék és fejlesszék, a valamely területen segítségre szoruló diákoknak pedig minden támogatást megadjanak. Meggyőződésük szerint magas szintű szakmai munkával, a művészeti nevelés, a sport személyiség- és közösségfejlesztő hatásának segítségével megfelelő önismerettel rendelkező gyerekeket tudnak nevelni, akik elkötelezettek saját jövőjük és az intézményük iránt, és sikeres fiatalokká tudnak majd válni. Tanulóiktól elvárják, hogy tiszteljék egymásban az embert, és a tantestület által preferált értékek alapján – mint a tisztelet, becsületesség, kitartás, elkötelezettség – ítéljenek meg másokat.

Képzési kínálat

Német nyelvoktató nemzetiségi program

Az iskolában 2001 óta folyik német nemzetiségi oktatás. A nemzetiségi osztályok egy sajátos tanterv szerint tanulnak a német órákon, hangsúlyt fektetve a hagyományőrzésre és népismeretre is. 20 éve töretlen népszerűségnek örvend az iskolában ez a képzési forma, melyben heti öt órában tanulnak a gyerekek német nyelvet, heti egy órában németül hon- és népismeretet. A nyelvoktatásban kiemelt feladat a tanulók kommunikációs készségének fejlesztése. Olyan szituatív beszédfordulatok kerülnek elsajátításra, melyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a mindennapi élet helyzeteinek nyelvileg megfeleljenek. Az oktatás központjában a beszédközpontúság áll.

Az iskolában a nemzetiségi német nyelvoktatás általános célja megegyezik a többségi oktatásával, ugyanakkor biztosítja:

- a nemzetiségi nyelv nagy óraszámú tanulását
- a hagyományőrzést- és teremtést a német nemzetiségi hon- és népismeret tantárgy keretében, valamint tanórán, iskolán kívüli színtereken
- a kisebbségi jogok megismerését
- a nyelv szituatív alkalmazását
- érzelmi kötődést az elődök iránt, identitás kialakulását

A nemzetiségi népismeret oktatása

A nemzetiségi népismeret tananyag a német nemzetiség és anyanemzetük, illetve nyelvnemzetük kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmazza. A nemzetiségi népismeret általános témakörei:

- A nemzetiség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája
- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
- ének-, zenei és tánckultúra (zenei örökség, tánc és játék),
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
- szociológiai és település-földrajzi ismeretek.

A nyelvi kifejezőképességet és kommunikációt fejlesztik a német nyelvű színjátszó szakkörök, a német nemzetiségi tánc foglalkozásai. Ezek tovább erősítik ennek a képzésnek a különleges komplexitását, a német nyelvtudás és a személyiség sokoldalú fejlesztését. Az ezekben az osztályokba járó tanulók a fejlesztő (tehetségfejlesztő, vagy felzárkóztató) órákkal együtt heti 7–8, életkori sajátosságaiknak megfelelő német nyelvű foglalkozáson ismerkednek a célnyelvvel. A nyelv iránti elköteleződést segítik egyéb programok is: táborok, kirándulások erdei iskolák, hagyományőrző rendezvények, BIG AT-HU, BIG inn AT-HU program, ausztriai együttműködő iskola.

Az egyéb tantárgyak oktatása magyar nyelven történik. A gyerekek tudásukról a 7. évfolyam végén belső vizsga keretében, a 8. évfolyamon DSD I. (A2/B1) nemzetközi nyelvvizsga keretében adnak számot. A nemzetiségi osztályok tanulói második idegen nyelvi, angol nyelvoktatásban részesülnek.

Azoknak a gyerekeknek ajánlják ezt a programot, akik a német nyelvvel ilyen sokoldalú módon szeretnének foglalkozni, illetve azoknak, akik német nemzetiséginek vallják magukat. Az iskola élvezi Győr MJV Német Önkormányzatának bizalmát, Ferenczi Tamás elnök támogatását.

Emelt szintű vizuális oktatás

A művészeti oktatás a gyermek rajztudásán túl egész személyiségére hat, fejleszti gondolkodását, kifinomulttá teszi ízlését. Teremteni, alkotni, az értéket védeni, gyarapítani tanít. A rajztagozat több évtizedes tapasztalatai azt mutatják, hogy az emelt szintű vizuális oktatásban résztvevő gyerekek kreativitása, térlátása, önkifejező képessége, kommunikációja meghaladja korosztályukét. Az e képzésben részesülő tanulók matematikai, idegen nyelvi képességei fejlettek.

A gyerekek jelentős sikereket érnek el nemzetközi, országos pályázatokon és versenyeken, saját munkáikat kiállításokon láthatják viszont. Mindez jó hatással van önbecsülésükre, önértékelésükre, biztosítja a gyermekkor játékoságát és sikerességét.

Ezt a képzést azoknak a gyerekeknek javasolják, akik szívesen rajzolnak, örömeiket lelik az alkotó tevékenységekben. Az intézményben működő Alapfokú Művészeti Iskola jó lehetőséget biztosít a tanulóknak a festészet, a grafika, a szobrászat és kerámia, a kézművesség irányába történő specializálódáshoz.

Tehetséges diákjaik az általános iskola befejezése után felvételt nyerhetnek a Kovács Margit Iparművészeti Szakgimnáziumba.

Hagyományos tanrendű program, természettudományos orientációval

Ebben a képzési formában az alapképességek fejlesztése mellett a mai kor elvárásainak megfelelően a természettudományos műveltség megalapozására helyeződik a hangsúly. Alsó és felső tagozaton egyaránt a természettudományi, és az alkalmazott természettudományi tantárgyakat tanítják magasabb óraszámban. Ezt az oktatási formát azoknak a gyerekeknek ajánlják, akik különösen érdeklődnek a számok, a rejtvények iránt, kíváncsiak a körülöttük lévő világban zajló természeti jelenségek okaira, összefüggéseire, szeretik és óvják a természetet, érdeklődnek a különböző szerkezetek működési mechanizmusa iránt (szét-és összeszerelik azokat).

Öt éve a gyerekek kedvencét, a LEGO-t használják oktatási eszközként a matematika tanításához. A tanulók számukra élvezetes módon sajátítják el a matematika alapjait, miközben fejlődnek problémamegoldó, kombinatorikai, gondolkodási képességeik. A LEGO fenntartja a motiváltságot, önálló ismeretszerzést, játékos tevékenykedést tesz lehetővé, fejleszti a kreativitást. A program magasabb évfolyamokon programozással, robotikával folytatódik. Az iskola LEGO Education MoreToMath készletekkel, micro:bit-ekkel, kisebb és nagyobb LEGO robotokkal, 3D nyomtatóval, tanulói laptopokkal rendelkezik a színvonalas oktatás érdekében.

Tanórán kívüli ismeretszerzésre is van lehetőség az iskolában, működő szakköreik:

- énekkar
- furulya szakkör
- Mi Világunk – környezetvédelmi szakkör
- kiskertész szakkör
- programozás és robotika szakkör
- LEGO szakkör
- német színjátszó szakkörök

Alapfokú Művészeti Iskola

Az Alapfokú Művészeti Iskolába járó diákok alkotásaiból minden év elején és félév végén kiállítás nyílik az iskola aulájában. A munkák mindig színes, élénk fantáziáról árulkodnak, melyeket a gyerekek változatos technikai tudással alkotnak meg. Az őket tanító, segítő tanárok mindig gondoskodnak a fejlődésükről, de eközben a diákok egyéni utat is bejárhatnak. Az adott témába belemélyedve lehetőségük van egyéniségüket formálni és kifejezni. Az alkotó, fejlesztő munka során fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke, erősödik a pozitív identitás tudata, érzékennyé válik a körülötte lévő világ, emberek iránt. Az elmélyült alkotás során van idő a lecsendesedésre, az élmény adta áramlattal történő haladásra. A kiállítást megtekintő tanulók és családtagjaik, szüleik méltán lehetnek büszkéek az alkotókra.

Iparművészeti Szakgimnázium

A középiskola mottója: „Valósítsd meg önmagad!”, mely megfogalmazza a művészeti önkifejezés lényegét. Tanulóikat önálló munkavégzésre készítik fel a tervezéstől a kivitelezésig, széleskörűen alakítják képző- és iparművészeti tájékozottságukat, művészi érzékenységüket, teret adnak tehetségük kibontakoztatásának. Képzésük olyan esztétikai igényű alkotó tevékenységre készít fel, mely lehetővé teszi a mai kor tárgy- és környezetkultúrájának igényes és értékes alakítását a művészettörténet, a népművészet értékeinek és a 21. századi kihívásainak ötvözésével. Képzésük célja a kreativitás, az önkifejezés, az önművelés képességének kialakítása és fejlesztése. A tervezés során a hagyományos, klasszikus alapokra építve mindenkinek lehetősége nyílik arra, hogy saját elképzeléseit, ötleteit szervesen beépítse munkájába. Így mindig egyedi, az alkotó egyéniségét is magán viselő alkotások születnek. A művészeti készségek fejlesztésével együtt céljuk tanulóik felkészítése a művészeti felsőoktatásban való sikeres továbbtanulásra, a művészi hivatásra.

A művészeti szakgimnázium osztályaiban jelenleg 4+1 éves, illetve 3+2 éves művészeti képzést folytatnak. A párhuzamos művészeti oktatásban a 4. tanév végén a tanulók teljes körű érettségi vizsgát tesznek. Amennyiben az érettségi bizonyítvány megszerzése után az iskolában folytatják tanulmányukat, az 5. tanév végén szakmai vizsgát tesznek. A 3+2 éves képzésben a 3. tanév végén jön el a szakmai vizsga ideje, és az érettségi vizsgára felkészítő további két évfolyam elvégzése után, az 5. tanév végén teszik le az érettségi vizsgát.

A művészeti szakgimnázium *iparművészeti* képzése jelenleg három szakiránnyal működik: Divatstílus- és jelmeztervező, Ötvös és Üvegműves.

A népi kézművesség oktatása szintén három szakirányon zajlik: Faműves, fajtékkészítő, Fazekas, Népi bőrműves.

A *Divatstílus- és jelmeztervező szak* elődje a szakképzés kezdete óta jelen van a képzési rendszerükben. Akkoriban *történelmi és népi viseletkészítő, szövő, női ruhakészítő, csipkekészítő, kézi és gépi hímző*, illetve *női szabó* képzés folyt sikeresen az intézményben. 2015 őszén ezeknek a szakoknak az eredményességére alapozva indították el a *Divat- és stílustervező szakközépiskolai szakot*, ami akkor a *női szabó* képzést váltotta fel.

A *Divatstílus- és jelmeztervező* szakirányon tanuló diákok elsajátítják a vizuális műveltséget, ezen belül fejlődik a forma- és színérzékük, művészeti, rajzi, festészeti, öltözék-, színházi vagy filmes jelmeztervezési- és kivitelezési ismereteket szereznek. Az öltözettervezői és stílustanácsadói elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása során kézi és gépi textílalakítási, díszítési, modellezési, kivitelezési jártasságra tesznek szert.

Az *Ötvös* diákok tanulmányaik során elsajátítják a fémműves dísz tárgy-készítéshez szükséges technológiai ismereteket, tervezési, tárgyalkotási, díszítési folyamatokat, melyeket különböző használati tárgyakon prezentálnak. Fejlett tárgyi formakultúrára, rajzi és plasztikai ismeretekre, fémtechnikai tudásra tesznek szert. Megismerik a fémek tulajdonságait, különféle alakítási és felhasználási módjait.

Az *Üvegműves* tanulók megismerik az üveg feldolgozásának, formaalakításának régi és új műfajait, alkalmazási területeit, többek között az üveg-festés és az ólomüveg-készítés alapjait, az üveg anyagát, kézi feldolgozásának

különböző módjait, lehetőségeit, továbbá olyan technikákat, mint a homokfúvás, jégvirágkészítés, dekorcsiszolás. A kemencékben a *fusing* technika alkalmazása mellett az öntött, és a *pâte de verre* üveg készítése is lehetővé válik.

A *Faműves, fájátékkészítő* tanulók megtanulják a faműves tárgyak készítésének és díszítésének számos kézműves technikáját. Bútorok, játékok és kisebb használati tárgyak készítése során megismerik az asztalos szakma alapjait, a faipari gépek használatát, megismerkedhetnek számos faanyaggal, azok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel. Diákjaik a magyar népi díszítő faragás különböző technikáit sajátíthatják el, miközben kitekintenek az iparművészet felé is.

A *Fazekas* tanulók a képzés során megismerik a magyar fazekasság formakincsét, díszítő motívumait, tárgyalakítási technikáit, tájegységi jellegzetességeit, mely ismereteiket alkalmazzák a különféle használati, lakberendezési tárgyak készítése során. Alkalmazott formaviláguk a népművészet formakincsén alapul, egyben igazodik a mai kor igényeihez.

A *Népi bőrműves* tanulók a képzés során elsajátítják a hagyományos bőrműves technikákat, forma és motívum kincset, melyeket alkalmazva változatos tárgytípusokat, öltözetdarabokat készítenek. A kézműves technológiák mellett megtanulják a tárgykészítés hatékonyságát növelő alapvető gépi technológiákat is, sokoldalúan megismerhetik a bőr és egyéb természetes anyagok tulajdonságait, felhasználási módjait.

A jól felszerelt iskolai tanműhelyekben folyó munka mellett a szakmai, művészeti képzés rendszeresen kiegészül kiállítás- és múzeumlátogatásokkal,

alkotóművészek műhelyeinek felkeresésével. Emellett diákjaik alkotásait is kiállítási keretek közt mutatják be rendszeresen a közönség számára. Munkájuk eredményességét igazolja, hogy jeles intézmények adtak helyet kiállításaiknak helyi, országos és nemzetközi szinten egyaránt (Győrben a Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum, Budapesten a MŰPA, a Vigadó, vagy éppen a Budai Vár a Mesterségek Ünnepe).

Tanulóik eredményesen szerepelnek versenyeken, pályázatokon, megyei és országos viszonylatban egyaránt. A pályázati eredmények és a kiállításokon való szereplések kellő alapot adhatnak az iskolából való kikerülés után a további művészeti szakmai tevékenységük sikeres megalapozásához, elindításához.

Az iskola kiemelt hagyományai, programjai

Apró művészek találkozója

Az *Apró művészek találkozója* rendezvény az intézmény arculatának egyik jelképévé vált az elmúlt évek során, egy olyan program, aminek nemcsak szemlélői, hanem aktívan közreműködő résztvevői is a nagycsoportos óvodások, ahol jól érzik magukat, alkothatnak, és munkáikat magukkal tudják vinni. Az érdeklődő kisgyermek megöltik az iskola auláját és különböző helyszíneken önfeledten „művészkednek”. A gyermekek és szüleik is átélnek a festőállványnál alkotás, a kézzel-lábbal festés, az agyagozás, a tűzzománcozás és egyéb kézműves tevékenységek élményét, az önkifejezés ilyen jellegű örömeit, átérzik az intézmény sajátos hangulatát. Az *Apró művészek találkozója* a mai napig nagy esemény az iskolában, amit az évek során továbbfejlesztettek. Az intézmény rajzpályázatot ír ki különböző témakörökben az óvodásoknak, és a díjkiosztót erre az alkalomra

időzítik. A LEGO matematika bevezetése óta meglepetés LEGO kuckóval, futballtornával bővítették a programkínálatot. Minden évben más rövid műsorral kedveskednek a kisgyermekeknek. Bűvész, rocky tánccsoport, homokszobrász, énekes fellépők színesítik a programot. A szakmai tudás megosztása sem marad el, eddig különleges rajztechnikákról, gyermekrajz-elemzési módszerekről, a LEGO matematika oktatásáról tartottak a rendezvény keretein belül pedagógus továbbképzéseket.

Kovács Margit Projekthét

Az intézmény minden évben projekthét keretében emlékezik meg az iskola névadójáról. Az évfolyamokra lebontott programok az iskola falain kívülre is nyúlnak, állandó helyszíne a rendezvénynek a győri Kovács Margit Múzeum, ahol a művész alkotásait tekinthetik meg a diákok. Az emlékhét az alkotás örömeiről is szól, a Kovács Margit Múzeum múzeumpedagógiai foglalkozásain, iskolai kézműves foglalkozásokon különböző témákban alkothatnak a tanulók. Kovács Margit életéről és Győrrel való kapcsolatáról az iskolai könyvtár szervez vetélkedőt *Ki mit tud?* néven, ezen kívül nyílt órák, kiállítások kapcsolódnak az emlékhét sokszínű programjaihoz.

Sportélet

Az iskola büszke arra a kínálatra, amit a sportélet területén fel tud ajánlani diákjainak. Utánpótlás-képző iskolájukban a csapatsportok közül népszerű a városi szinten is feltörekvő kosárlabda. A tanulók ezzel együtt részt vesznek a *„Dobd a kosárba”* programban. Ezt a sportolási lehetőséget fiúk és lányok egyaránt választhatják. Mint mindenütt a világban, náluk is a legtöbb fiú

focizni szeret a legjobban, csapatuk részt vesz a Bozsik-programban. A két csapatsportban tevékenykedő testnevelő, edző végzettségű kollégáik személye garancia a színvonalas képzésre.

Az iskolában működő tornacsoport kiváló lehetőséget nyújt a lányok számára a szép és harmonikus mozgás, helyes testtartás, ügyesség fejlesztésére.

Lányok, fiúk egyaránt találnak zenés mozgási, táncolási lehetőséget. Kiváló testedzés és egyben mozgásfejlesztési lehetőség a néptánc és a német nemzetiségi tánc, melyek minden tanuló számára elérhetőek az iskolában.

A tanulóknak lehetősége nyílik bekapcsolódni az iskolai sportkör asztalitenisz, röplabda szabadidős tevékenységeibe, valamint az iskolában működő egyesületek közül a karate csoport vagy a tánc csoportok munkájába.

Hagyományosan minden évben megrendezésre kerülnek a nagy népszerűségnek örvendő sportnapok, iskolai házibajnokságok, tréfás sportversenyek és sorversenyek az általános iskola tagozatai és a középiskola diákjai számára.

Művészeti programok, kiállítások

Az emelt szintű rajzoktatás, az alapfokú művészeti iskola, az iparművészeti szakgimnázium tanulóinak alkotásait rendszeresen kiállítási keretek között mutatják be a nagyközönségnek. Az iskola aulája ehhez kulturált teret biztosít, de a Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum is évről évre befogadja a diákok munkáit.

A művészetoktatás hagyományos programjai még az alkotónapok, az inspirációs hetek, valamint a *Magyar Festészet Napjához* kapcsolódó projektsorozat.

A diákok széleskörű műveltségének és művészeti látásmódjának kialakulását támogatják a gyakori színház- és múzeumlátogatások, zenei bemutatók, rendhagyó tanórák, az *OperaKaland* programhoz való csatlakozás.

Egészségfejlesztés, környezettudatos szemlélet kialakítása

Az intézmény kiemelten kezeli az egészség- és környezettudatos gondolkodás fejlesztését. Fontosnak tartják, hogy az intézményben eltöltött időben minden diák részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az iskola mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Ennek érdekében az intézmény teljes körű egészségfejlesztési programot működtet, amelyet fenntarthatósági témakörökkel, környezetvédelmi neveléssel egészítenek ki.

Együtműködés a MOBILIS-szel

Az intézmény szoros kapcsolatban áll a Mobilis Interaktív Élményközponttal, az együtműködés élménypedagógiai módszerekkel segíti a tananyag tapasztalati úton történő elsajátítását, támogatja a természettudományos oktatást, a digitális kompetenciák fejlesztését kihelyezett természettudományos tanórák, szakkörök, témanapok, tehetségfejlesztők, vetélkedők keretében.

Tanulmányutak

A pályázati lehetőségeket eredményesen kiaknázva az általános iskola és a középiskola diákjai rendszeresen bekapcsolódhatnak a *Határtalanul!* programba. Ennek keretében megismerhetnek különleges értékeket képviselő külhoni tájakat, városokat.

Elismerések

Az intézmény Győr város kulturális életében végzett több évtizedes művészeti tevékenységének elismerésül *Győr Művészetéért díj*ban részesült, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatától megkapta a *Győr Közművelődéséért* és a *Nemzetiségekért díjakat* is. Az iskola ezek mellett Kiválóra Minősített Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, valamint Akkreditált Kiváló Tehetségpont.

Mindezzel eredményesen valósították meg Bíró Lászlóné Kovács Erzsébet, Kovács Margit testvérének kérését, melyet 1992. február 5-én kelt levelében fogalmazott meg a névadáshoz kapcsolódóan: *„Kedves gyerekek, nagyon örülök, hogy iskolátok testvérem, Kovács Margit nevét veszi fel; példakép lehet számotokra nemcsak művészi, de emberi vonatkozásban egyaránt. Legyetek Ti is követői ennek a szép és gazdag életnek, békés és nyugalmas körülmények között, sok sikerben, örömben legyen részetek.”*

Interjúk

A közösségi tevékenységekről, helyszínekről összegyűjtött és megírt anyagok akkor tekinthetők teljesnek, ha személyesen is megszólalhatnak a Marcalvárosban meghatározó személyiségek. Ennek legjobb módja egy-egy interjú készítése velük.

Marcalváros I. városrészben felkérést kapott abc sorrendben:

Borsi Róbert önkormányzati képviselő

- Domanyik Szilárdné (Kovács Margit iskola)
- Hatos Hajnalka (PÁGISZ)
- Horváth Éva Andrea (Kovács Margit iskola)
- Kovács Tamás önkormányzati képviselő
- Pákozdi Magdolna (Szent-Györgyi iskola)
- Rózsavölgyi László önkormányzati képviselő

A felkértek közül nem mindenkivel sikerült összehozni az interjút, de azok is, akik kimaradtak, szintén sok mindennel segítettek egyéb módon a teljesebb kép kialakítását Marcalváros I. közösségi tevékenységéről.

Az interjúkat dr. Fekete Máttyás és Kőműves Csaba készítették.

Rózsavölgyi László

Rózsavölgyi László választott képviselő 2010 óta (Marcalváros-II és Marcalváros-I Ikva utca, és környéke), Győr MJV kulturális Bizottságának elnöke.

8600 ember tartozik a körzetébe, ez a harmadik ciklusa.

Készítette Fekete Máttyás 2021. november 3-án, az AUDI főbejáratánál, a fogadó épület kávézójában

FM: Mit lehet tudni, mi volt Marcalvárosban 2010 előtt?

RL: 2010 előtt volt a városrészben művelődési ház, a Balázs Béla ÁMK működött a mai PÁGISZ épületében. Itt működött a városi televízió, volt közművelődési feladatokkal megbízott szakember is.

Az iskolarendszer átalakítása után a közművelődési könyvtárból iskolai könyvtár lett.

Azonban nem mondható, hogy teljesen megszűnt volna a közművelődés Marcalvárosban, mert az Ikva utcában sikerült egy fiókkönyvtárat elindítanunk. A fiókkönyvtár közösségi térként otthont ad nyugdíjas klubnak, találkozóknak. A könyvtárközi kölcsönzésnek köszönhetően nem muszáj a Központi Könyvtárig elmenni a könyvtári szolgáltatások igénybevételéhez.

Fájó hiánya a lakótelepnek, hogy a városrésznek nincs művelődési háza.

Sajnos nincs egy központ, egy erőter, amely köré művelődési programokat, vagy bármit lehetne szervezni.

Ezt a helyzetet örököltük, építkeznünk kell a meglévő hagyományokra, közösségeinkre. Van nyugdíjas klubunk, baba-mama klubunk, vannak természetjáróink. A marcalvárosi aluljáróban felajánlottam közösségi célokra egy önkormányzati tulajdonban lévő üzlethelyiséget, amelyben ki is alakult a marcalvárosi (Közösségi) kávézó, amely közösségi térként és kávézóként jól működött, amíg be nem ázott. Adyvárosba költözött.

FM: *Mi a helyzet a programokkal?*

RL: Ami leginkább érinti az itt élőket, az a *Marcalvárosi Búcsú* minden év augusztus 20-án, amely egy hiányra épült rá annak idején. Reinthaller Balázs főszervező indította el.

Mi is az a búcsú? Lényege egy vallásos esemény, egy szentmise, egyfajta találkozás a Jóistennel, a családokkal. A szent rész után a résztvevők természetesen találkoznak profán programokkal is, a templom környékén.

Annak idején Ferenc atya ökumenikus kenyérszentelést tartott, délután kezdődtek a koncertek, este tűzijáték színesítette a programot. Ezt a „körhintát” örököltem.

A Marcalvárosi Búcsú évek alatt nagyszabású rendezvénné, háromnaposra bővült annak minden előnyével és hátrányával.

Képviselői munkám során igyekszem olyan közösségi tereket kialakítani, amelyek a közösség építésére alkalmasak. Például a TESCO melletti téren a fagyizó kialakításakor a vállalkozótól azt kértük, hogy tegyen ki székeket, asztalokat. Nagyszerűen bevált.

Ugyanezen a részen árusító asztalokat helyeztünk el, melyek a környékbeli kistermelők körében nagy népszerűségnek örvendnek. Ez is egyfajta közösségi térként funkcionál.

Minden lehetséges helyen a padok mellé asztalokat is próbálók kihelyeztetni, közösségkovácsolás céljából.

Terveim között szerepel a térre egy zenepavilon felállítása is.

A *Zenélő udvarok* program is nagy népszerűségnek örvend a városrészben. Olyan tereket sikerült találnunk Marcalvárosban, ahol sok erkély nézett rá a zenészekre, a kivetítőkre. Orgonakoncert, vonósnegyes koncert hangzott fel ezen alkalmakkor.

A *Zenélő udvarokból* nagy sikerű sorozat lett.

FM: *Van-e elképzelés, terv arra nézve, hol működhetne egy művelődési központ Marcalvárosban?*

RL: A Harmónia Áruház például remek elhelyezkedése révén alkalmas lenne rá. Jelenleg egy budapesti ingatlankezelő cég kezében van.

A DAC-pálya környékében és a Marcal-tó érintetlen területeiben látok még fantáziát.

FM: *A GYSEV vasútvonal marad, vagy megszűnik?*

RL: A GYSEV itt mozgatja a szerelvényeit, szerencsére már villamosított vonalon. Zajvédő falnak örülnének az itt lakók.

FM: *Lesz-e új uszoda Marcalvárosban?*

RL: Több helyszínrre is van elképzelés. Meg kell oldani az épületműszaki kérdéseket, a parkolás problémáját, mindez természetesen nem mehet a kiserdő zöldjének rovására.

FM: *Kikre tud leginkább támaszkodni? Kik segítik legjobban?*

RL: Az itt lakók ötleteikkel segítenek, a városvezetés támogatására is számíthatok. Köszönöm a lehetőséget!

Horváth Éva Andrea

Intézményvezető, középiskolai intézményegység-vezető, Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium.

Készítette Kőműves Csaba 2021. november 4-én, a Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium hivatalos helyiségében

KCS: *Mi a kötődése az intézményhez?*

HA: Debrecenben a Kossuth Lajos Egyetem Bölcsészettudományi Karának etnográfia szakán szereztem diplomát. Már főiskolás koromban érdekelt a népi kultúra, valamennyi házi dolgozatom témájaként ezt a témát választottam. Mielőtt vezető beosztást láttam el, bördízművesként álltam alkalmazásban. A diploma megszerzése után pedig azon kezdtem el gondolkodni, és kerestem a lehe-

tőséget, hogyan tudnám a pedagógusokat bevonni ennek oktatásába. Nekem ez az oktatási intézmény biztosította azt, hogy mind néprajz elméletet, mind néprajz gyakorlatot oktathattam. Szakértőként alkalmam nyílt az alap művészeti iskolák vizsgarendjének és vizsgatételeinek összeállításában. Szeretném kiemelni Baranyai Zoltánné szerepét, ő volt az, aki országosan elindította az Alapfokú Művészeti Iskolák képző és iparművészeti ágazatát.

KCS: Kikre a legbüszkébbek Önök?

HA: A legnagyobb büszkeségeink nagy része volt diákjaink közül került ki, és úgy gondolom, hogy nagyon fontos maga az a tény, hogy nem csak egy művészeti technikát, egy szervezőkészséget, hanem egy szemléletet, gondolkodásmódot és értékrendet tudunk adni a diákok számára. Nagyon sokan gondolták úgy, hogy ezt nemcsak az alkotásban érvényesítik, hanem abban is, ahogyan azt szerettük volna átadni. Bennük is megjelent az a belső igény, hogy átadják, és továbbadják, és tanítsák. Vannak olyan kollégák, akik fiatalként jöttek vissza a tantestület tagjai közé, és azóta is itt vannak. Többen közülük már 10, 15 évet töltöttek itt, mint volt „Kovács Margitos”. Mindamellett, hogy a pedagógusaink alkotómunkát is végző emberek, akik teljes hitelességgel tudják képviselni mindazt, amit a mi iskolánk képvisel. Nemzetközileg elismert diákjaink vannak.

KCS: Mely rendezvényeket emelné ki az iskola életéből?

HA: A rendezvények közül elsőként a *Cserebogár programunkat* szeretném kiemelni, 2013-ban indítottuk el. Ebből aztán hagyományt is teremtettünk, ennek az a lényege, hogy az itteni diákoknak mutatjuk meg a sikeres volt diákjainknak az életútjait, akiket visszahívunk egy beszélgetésre és bemutatkoznak az aulában egy kiállítás keretében. A másik fontos rendezvényünk a *Megyei Néprajz Verseny*, sajnos tavaly a COVID-19 miatt nem tudtuk megrendezni. A német nyelv oktatásából adódóan a német kultúra átadása is fontos számunkra, hogy megismerjék e kultúrkör népi hagyományait. Volt bemutatkozási lehetőségünk a Művészetek Palotájában. Mégis a szívemhez a legközelebb áll a 2016-ban a Vigadóban megrendezésre került kiállítás. Mivel alkotó művészek is vagyunk, a mi, és a diákjaink munkái is bekerültek a közös kiállításra.

KCS: *Mi a Kovács Margit iskola jövőképe?*

HA: Az elmúlt időszakban, amióta vezető vagyok, az intézménynek körülbelül hétféle szervezeti felállása volt. Az emberek teljeskörűen elismerik a művészeti tevékenységnek a fontosságát. Minél többen fedezik fel azt az értéket, amit képviselünk, és az egyéniségét az iskolának, hogy az iparművészeti képzés mellett népi kézműves képzést is oktattunk. Ez különleges sajátos együttélés, és a kettő egymásból nagyon szépen táplálkozva tudja segíteni a mai kultúrának az értékesebb alakítását. Ez lenne a Kovács Margit iskola víziója.

Domanyik Szilárdné

Általános iskolai intézményegység-vezető, Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium.

Készítette Kőműves Csaba 2021. november 4-én, a Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium hivatalos helyiségében

KCS: Mi az Ön iskolához való kötődésének oka?

DSZ: Csak néhány dologgal szeretném kiegészíteni. Emlékeszem arra az időre, amikor még kezdő napközis pedagógusként kerültem ide az iskolába. Azok is szép emlékek, amikor a gyerekeim jártak ide. Megtiszteltetésnek éreztem, hogy bekerülhettem ebbe az értékközvetítő programba. Nagyon fontos dolognak tartom, hogy az embereknek legyek igényük arra, hogy szakmailag fejlődjenek. Ha nem képezem magam tovább, nem tartok lépést az újdonságokkal, megrekedtem azon a szinten, mint amikor megkaptam a diplomámat, az nem jó. Az iskola 1981-ben nyitotta meg kapuit. A kezdetektől ez egy nagyon-nagyon sokszínű iskola, nem véletlen választottuk néhány évvel ezelőtt, és mindenünket meghatározza az a jelmondat, hogy a Kovács Margit Iskola út a sokszínű világba. Ez egy alap a számunkra. Ez egy új lakótelep volt, sok-sok gyerekkel, fiatal családokkal. Volt olyan évfolyam, hogy hat osztály volt. A tantestület minden tagja mindig arra törekedett, hogy újat és

különlegesen tudjon adni a gyerekeknek. Napjainkban is folytatjuk ezt a szemléletet, ami a mi felelősségünk. A mostani vezetőség és a mai pedagógusok felelőssége pedig az, hogy el kell fogadnunk, hogy mások a gyerekek, és ehhez kell alkalmazkodnunk. Tudomásul kell venni, hogy mások az igények, mint korábban voltak. Nagyon büszkék lehetünk arra, hogy a mi iskolánk a pedagógusainkkal együtt képes alkalmazkodni, képes a változásokat pozitív módon megélni, hiszen tulajdonképpen ez a küldetésünk. A gyerekek sok helyről, különböző társadalmi csoportokból, különböző szociokulturális környezetből érkeznek hozzánk. 427 gyerek van az általános iskolában, 427 különböző egyéniség, 427 különböző családi háttérrel, 427 különböző képességgel. A mi feladatunk az, hogy ami lehetetlen, de mégis úgy tűnik, hogy lehetséges, azt tudjuk kezelni és menedzselni.

Minden általános iskolának ugyanaz a követelményrendszere, 10%-ban lehet eltérni. Akkor sikeres egy általános iskola, akkor nevezheti magát sikeresnek, hogyha azt a gyereket, aki ezen a szinten van, azt még feljebb is tudja juttatni. Úgy gondolom, ezek voltak a fő erők, amelyek meghatározták azt, hogy ebben az intézményben maradjak. Az általános iskolák alapfeladata a tanmenetnek megfelelő tananyagnak az átadása, annak a tudásnak, ami a 6-11 éves korosztályig szükséges. Amikor elindult az iskola 1981-ben, nem volt tagozat. Aztán bevezetésre került a német tagozat, mert igény volt rá. Később a rajz tagozatot indítottuk, majd jött a nemzetiségi oktatás, majd képzésünket kiegészítettük

még emelt óraszámú természettudományi orientációs képzéssel, aminek része a LEGO matematika. Szeretnénk és igyekszünk is kihasználni minden lehetőségét, hogy diákjaink segítsék egymást. Megismerjék egymást, tolerálják egymást, akár együttműködve ünnepeken, műsorokon, produkciókon, hogy a nagyobbak segítsék és támogassák a kicsiket, vagy éppen a kicsik segítsenek a nagyoknak a természetességükkel, a játékoságukkal. Támogatjuk őket az egyes szakmai képzésekkel, de akár a sporttal vagy az idegennyelvvvel. Két éve szervezünk nyelvvizsgát tanítványainknak, és nemzetközi BSD nyelvvizsgaközpont lettünk, és a 8. évfolyamtól a nemzetiségi oktatásban részt vevő diákjaink úgy köszönnek el az intézménytől, hogy nemzetközi nyelvvizsgával (az elvárt a 2-es helyett a magasabb szintű B1-es nyelvvizsgával) rendelkeznek.

Pákozdi Magdolna

Intézményvezető, Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola.

Készítette Kőműves Csaba 2021. november 3-án, Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakképző Iskola hivatalos helyiségében.

KCS: Mi a kötődése az intézményhez?

PM: 1994 óta tanítok itt az iskolában. Ez gondolom elég hosszú idő ahhoz, hogy igazolja az intézményhez való kötődésemet. Szakmai karrierutam egyszerű tanártól kezdődött, majd munkaközösség-vezető lettem, utána igazgatóhelyettesként tevékenykedtem, 2008-ban lettem igazgató, amelynek feladatait azóta látom el.

KCS: *Melyek azok a rendezvények, amelyek a diákokban erősítik a kohéziót?*

PM: Olyan események (elsősorban olyan diák rendezvények) vannak, amelyek a szakmához kötődnek. Tehát az egészségügyi és a szociális ágazathoz, így ennek keretében egy csomó jeles napot ünnepelünk meg, de ezek közül két eseményt emelnék ki. Ezek közül az egyik csak a mi iskolánkra jellemző. Ez a *Disputa nap*, ami egy szónoki beszéd és vitafórum Győr városában, amelyet mindig az adott év aktuális eseményeihez kötünk. A másik pedig a *Szent- Györgyi Albert egészségügyi és szociális szakmai nap*. Ez egy verseny az egészségügyi ágazatban tanuló diákok számára. Ezt egy hiánypótló versenynek tekintjük, azoknak a szakképző intézményeknek szánjuk ezt a versenyt, amelyek egészségügyi és szociális ágazatban képeznek tanulókat.

KCS: *Ki tudna emelni a tanulók közül olyat/olyanokat, akikre leginkább büszke?*

PM: Különösen büszkék vagyunk azokra a végzős tanulóinkra, akik a tavalyi évben a COVID-19 ideje alatt a kórházban és az oltópon-
tokon önkéntesen teljesítettek szolgálatot (minden ellenszolgálda-

tás nélkül és önkéntesen), így segítették ezzel tehermentesíteni a kórházi szakdolgozókat.

KCS: Megfogalmazná az oktatási intézmény vízióját?

PM: Napjaink oktató testületének nehéz feladata van, az új képzések működtetése, a folytonos változásokhoz történő igazodás, a tanulók figyelmének fenntartása. De fáradhatatlanok vagyunk! Olyan lesz a jövő Szent-Györgyi iskolája, amilyenre azt a jelenben tervezzük. A közép- és felsőfokú szakképzés egységes irányításával az a célunk, hogy dinamikusan fejlődő szakképzést valósítsunk meg. A társadalom számára nélkülözhetetlen szakmákat az eddiginél még szélesebb körű bemutatással tegyük még vonzóbbá a diákok számára, azáltal segítve az egészségügyi ágazatban a szakképzett munkaerő-utánpótlás biztosítását. Ezzel arra ösztönözzük a következő nemzedéket, hogy a Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskolát válasszák második otthonuknak, iskolájuknak! Az Egészség- és Sporttudományi Karral közösen olyan szakmai együttműködésekkel dolgozunk ki, amelyek révén az egészségügyi ágazatban tovább tanulók számára új távlatok, újfajta lehetőségek nyílhatnak meg a felsőoktatásban. A felsőoktatással való együttműködésben olyan összehangolt technikus programot (okleveles általános ápoló) dolgozunk ki, amely a tudás egymásra épülését teremti meg a középfokú és felsőfokú oktatási tartalmak között, és ezáltal a beszámítás feltételeit lehetővé teszi.

Fényképek, dokumentumok

A Kun Béla lakótelep beépítési terve VB által jóváhagyva 1974
A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Marcalváros I., a Lajta út 1987-ben
Fortepan/Lechner Nonprofit Kft. Dokumentációs Központ

Marcalváros I., a Lajta út a Répce utca felől 1987-ben
Fortepan/Lechner Nonprofit Kft. Dokumentációs Központ

Marcalváros I. távlati képe
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Utcakép Marcalvárosból, Lajta út és Répce utca sarok 2022-ben
Fotó: Berecz-Linnert Éva

Utcakép Marcalvárosból, Lomnic utca 2022-ben
Fotó: Berecz-Linnert Éva

A Balázs Béla ÁMK építése 1985-ben – ebben az épületben működik ma a PÁGISZ
A volt Balázs Béla ÁMK archívumából

A Balázs Béla ÁMK építése 1985-ben – ebben az épületben működik ma a PÁGISZ
A volt Balázs Béla ÁMK archívumából

Tanterem kialakítása a Balázs Béla ÁMK épületében
A volt Balázs Béla ÁMK archívumából

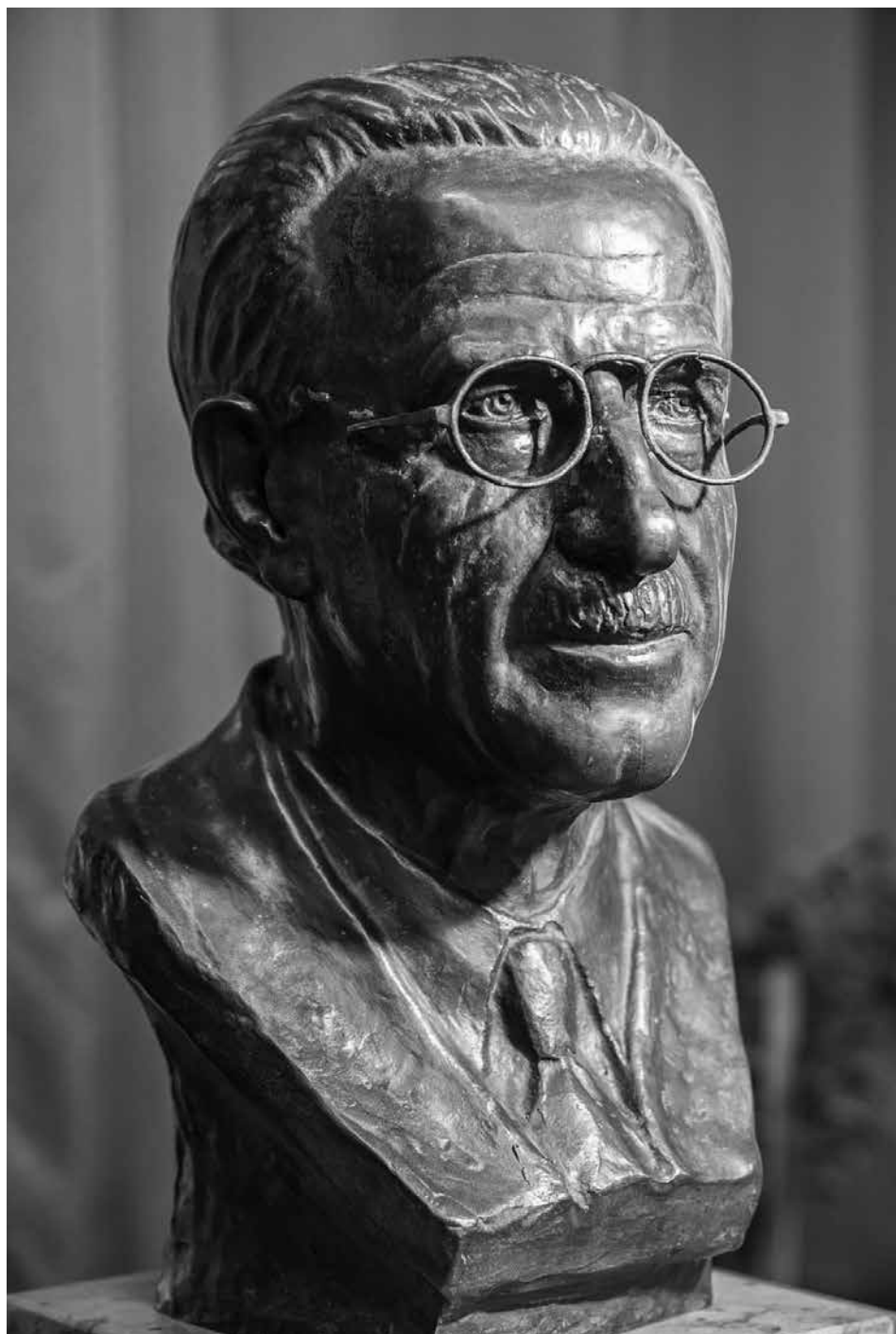
Könyvtár kialakítása a Balázs Béla Általános Iskola és ÁMK épületében
A volt Balázs Béla ÁMK archívumából

Győri Búcsú 2008
Hatos Hajnalka igazgató asszony engedélyével - PÁGISZ

A Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum épülete 2022-ben
Fotó: Berecz-Linnert Éva

Pattantyús-Ábrahám Géza mellszobrát az iskola aulájában avatták fel
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Az iskola bejárata előtt álló öntöttvas kandeláber, alatta a névadó,
Pattantyús-Ábrahám Géza emléktáblájával

Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér sajtó gyűjteményéből

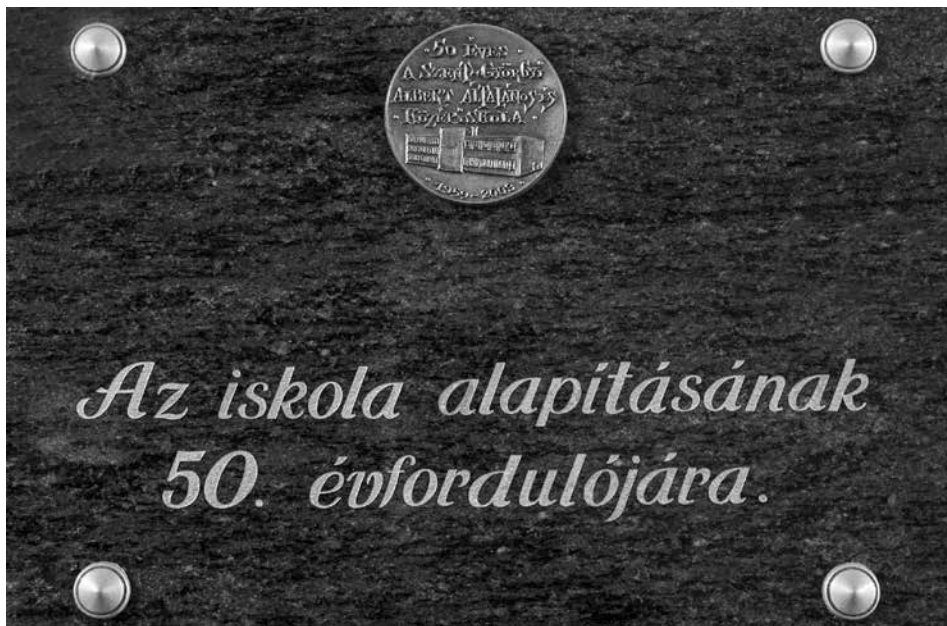
2010-es rendezvény a PÁGISZ színháztermében
Hatos Hajnalka igazgató asszony engedélyével – PÁGISZ

Előadás a PÁGISZ színháztermében
Hatos Hajnalka igazgató asszony engedélyével – PÁGISZ

A Szent-Györgyi Albert Általános Iskola, Középiskola és Kollégium régi, Bácsai úti épülete
*Pákozdi Magdolna igazgató asszony engedélyével – Szent-Györgyi Albert Egészségügyi
és Szociális Technikum és Szakképző Iskola*

Az iskola alapításának 50. évfordulójára készült emléktábla
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Az 50. évfordulóra készült bronzérmén még a régi épület (Bácsai út 55.) képe látható
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

A Szent-Györgyi aulája 2009-ben
Pákozdi Magdolna igazgató asszony engedélyével – Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola

A Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakképző Iskola épülete Marcalvárosban
*Pákozdi Magdolna igazgató asszony engedélyével – Szent-Györgyi Albert Egészségügyi
és Szociális Technikum és Szakképző Iskola*

Az épület a 2019-es felújítás előtt
*Pákozdi Magdolna igazgató asszony engedélyével – Szent-Györgyi Albert Egészségügyi
és Szociális Technikum és Szakképző Iskola*

A Szent-Györgyi épületének felújítása 2018-2019
*Pákozdi Magdolna igazgató asszony engedélyével – Szent-Györgyi Albert Egészségügyi
és Szociális Technikum és Szakképző Iskola*

A Szent-Györgyi épülete a felújítás után
*Pákozdi Magdolna igazgató asszony engedélyével – Szent-Györgyi Albert Egészségügyi
és Szociális Technikum és Szakképző Iskola*

Szent-Györgyi Albert fejszobra az iskola aulájában
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Az iskola alapításának 40. évfordulójára készült kopjafa ma Marcalvárosban áll.
Felirata: „1959 Mayer 1993 Szent-Györgyi 1999. A tanító olyan lámpás, minél jobban
világít másoknak, annál jobban égeti önmagát.”

Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

A Kovács Margit iskola épülete 1981-ben készült el, általános iskola és ÁMK működött benne
*Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató
Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium*

Az épület színházterme
*Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató
Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium*

Kovács Margitot ábrázoló csempekép a színházterem hátsó falán.
Az intézmény 1992-ben vette fel a győri születésű keramikus nevét
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Az iskola fazekas műhelye

Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium

Az iskola üveges műhelye

Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium

Az iskola bőrső mőhelye

Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Mővészeti Iskola és Iparmővészeti Szakgimnázium

A Kovács Margit iskola tanterme

Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Mővészeti Iskola és Iparmővészeti Szakgimnázium

Az intézmény udvarán álló haranglábat és kopjafát
a növendékek készítették mesterükkel 2001-ben

Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Az iskola előtti téren álló „Égtájjelző” szobor, háttérben a játszótér és az óvoda
Fotó: Szabó Béla, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Marcalvárosi Mozi a Kovács Margit iskola előtti téren, a Dr. Kovács Pál Könyvtár
és Közösségi Tér szervezésében 2022-ben
A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

Marcalvárosi Mozi a Kovács Margit iskola előtti téren, a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér szervezésében 2022-ben
A Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér saját gyűjteményéből

A Kovács Margit iskola épülete
Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium

A Kovács Margit iskola épülete 2022-ben
Fotó: Berecz-Linnert Éva

A Kovács Margit Iskola épülete
*Horváth Éva Andrea intézményvezető engedélyével – Kovács Margit Német Nyelvoktató
Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium*

Marcalvárosi Víztorony 2022-ben
Fotó: Berecz-Linnert Éva

A Marcalvárosi aluljáróban 2014-ben nyílt meg a Közösségi Kávézó, jelenleg Advvárosban működik *Fotó: Berecz-Linnert Éva*

A Marcalvárosi aluljárót 2012 óta fiatal győri művészek alkotásai díszítik *Fotó: Berecz-Linnert Éva*

JEGYZETEK

- 1 Egy városrész új nevet kap, *In:* Kisalföld, 1990. augusztus 25. 3.
- 2 Dr. Göcsei Imre-dr. Rechnitzer János: A Marcalváros tévedés, Kisalföld, 1990. szeptember 7. 7.
- 3 Győr, Kun Béla-lakónegyed tervpályázati eredménye, 1972
- 4 Jegyzőkönyv, 1973. október 18.
- 5 Tenke Tibor: Győr, Kun Béla-lakótelep részletes rendezési terv alternatíváinak véleményezése
- 6 A Kisalföld 1973. november 25-én címlapon számolt be arról, hogy Győr Városi Tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott a Kun Béla lakótelep felépítéséről.
- 7 Győr, Kun Béla-lakónegyed elrendezési terv, VÁTI 1974. Tervező Molnár Attila
- 8 Megalapozó vizsgálat Győr településfejlesztési koncepciójához és integrált településfejlesztési stratégiájához (2014-2020). 296-297
- 9 RRT-terv: Taletovics Jánosné
- 10 Marcalvárosi 6000 m³-es Víztorony (Modern Győr sorozat,

működteti a WordPress.com 2021. október 21.)

<https://moderngyor.com/2012/07/29/marcalvarosi-6000-m3-es-viztorony/>

- 11 Wikipedia 2021. október 19. –
<https://hu.wikipedia.org/wiki/Marcalv%C3%A1ros>
- 12 Kecskés Rózsa: Névadónk és családjának története, PÁGISZ Emlékkönyv, megjelenés előtti nyomdakész változat 2021.
A névadóról itt csak a legfontosabb adatok olvashatók, de a *Múlt magyar tudósai* c. könyvsorozatban és sok visszaemlékezésben Terplán Zénó professzor részletesebben is megidézi a mérnök-professzor munkásságát.
- 13 Pattantyús-Ábrahám Géza L. Guillet professzortól, a Francia Tudományos Akadémia tagjától vitte tovább ezt a hitvallást, amelyet a francia professzor MMÉE-ben *La formation de l'ingénieur en France* című előadásában hallott 1931. május 21-én Budapesten.
<https://www.arcanum.com/en/online-kiadvanyok/MuMaTu-a-mult-magyar-tudosai-1/pattantyus-abraham-geza-4D79/a-kozeleti-es-a-maganember-4EA0/>
- 14 Kecskés Rózsa: Névadónk és családjának története, PÁGISZ Emlékkönyv, megjelenés előtti nyomdakész változat 2021.
A névadóról itt és most röviden csak a legfontosabb adatok olvashatók, de a *Múlt magyar tudósai* c. könyvsorozatban és sok visszaemlékezésben Terplán Zénó professzor részletesebben is megidézi a legendássá lett mérnök-professzor alakját, munkásságát.

- 15 Győri tanulmányok/9. 1988., Jeles Pedagógusok/9. 2018. 4 Págisz
Évkönyv 2013.
- 16 PÁGISZ Emlékkönyv a névadás 50. évfordulójára (megjelenés
előtt)
- 17 Részlet az iskola munkatervéből, Hatos Hajnalka igazgató
gondolatai
- 18 [https://www.uni.sze.hu/copy-of-%C3%B6veges-
k%C3%A1lm%C3%A1n-gyakorl%C3%B3-isko](https://www.uni.sze.hu/copy-of-%C3%B6veges-
k%C3%A1lm%C3%A1n-gyakorl%C3%B3-isko)
Jubileumi évkönyv 2009-2019
- 19 <https://budapestaukcio.hu/kovacs-margit/festo>
Budapest Aukció 2021. október 31.
- 20 Jubileumi évkönyv 1982-1991. Kovács Margit iskola és ÁMK,
Baranyai Zoltánné
- 21 Jubileumi évkönyv 1982-1991. Kovács Margit iskola és ÁMK,
Baranyai Zoltánné
- 22 Kovács Margit évkönyv 2001, Szegediné Bozzay Katalin: Emlékeim

Felhasznált irodalom

- Baranyai 2002** Baranyai Zoltánné (szerk.): Középfokú művészeti iskolák enciklopédiája. Győr, 2002
- Csizmady 2003** Csizmady Adrienne: A lakótelep. Budapest, 2003
- Délnádorváros 1974** Győr, Délnádorváros Ady lakótelep I.-V. ütem beépítési terv. 1974
- Fátay 2001** Fátay Tamás: Győr: Városépítés és városrendezés 1945 és 1986 között. Győr, 2011
- Gömöri 1978** Gömöri János: Őskor: 1-55. térképszám: 38. Sopron, Krautacker, ÉNy-i lakótelep. *In:* Az 1977. év régészeti kutatásai. Budapest, 1978
- Győr-Szabadhegy 198?** Győr-Szabadhegy, Páva utcai családirházas lakótelep. 198?
- Jakus 2005** Jakus Tamás (szerk.): Kovács Margit Általános Művelődési Központ, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény. Győr, 2005
- Jakus 2006** Jakus Tamás (szerk.): Kovács Margit Általános Művelődési Központ, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény: [képeskönyv 25]. Győr, 2006

- Kecskés 1986** Kecskés Attiláné: Szólitónevek a győri Pattantyús Á. Géza Ipari Szakközépiskolában és a Lengyel Gyula Közgazdasági Szakközépiskolában. Szakdolgozat, Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1986
- Kecskés 1988** Kecskés Rózsa: A Pattantyús-Á. Géza Ipari Szakközépiskola története, 1963-1988. Győr, 1988
- Kolontári-Lőrincz 1988** Kolontári Gyula, Lőrincz István (szerk.): A Pattantyús-Á. Géza Ipari Szakközépiskola 25 éve, 1963-1988. Győr, 1988
- Kovács Margit 1992** A Kovács Margit Általános Művelődési Központ és Kézműves Szakmunkásképző jubileumi évkönyve, 1981-1992. Győr, 1992
- Kovács Margit 1997** A Kovács Margit Általános Művelődési Központ és Kézműves Szakmunkásképző jubileumi évkönyve, 1996-1997
- Kovács Margit 2001** Kovács Margit Általános Művelődési Központ: évkönyv, 1997-2001. Győr, 2001
- Kovács Margit 2001** Kovács Margit Általános Művelődési Központ: jubileumi emlékkönyv 2001. Győr, 2001
- Lövey 2022** Lövey Nóra: Boszorkányos lakótelep. Budapest, 2002
- Megalapozó vizsgálat 2014** Megalapozó vizsgálat Győr Településfejlesztési Konceptiójához és Integrált Településfejlesztési Stratégiájához (2014-2020). Győr, 2014

- Pattantyús 1997** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 1996/97. Győr, 1997
- Pattantyús 1998** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 1997/98, Győr, 1998
- Pattantyús 1999** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 1998/99. Győr, 2009
- Pattantyús 2000** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 1999/2000. Győr, 2000
- Pattantyús 2001** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 2000/2001. Győr, 2001
- Pattantyús 2002** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 2001/2002, Győr, 2002
- Pattantyús 2003** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola évkönyve, 2002/2003. Győr, 2003
- Pattantyús 2005** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2004-2005. Győr, 2005
- Pattantyús 2006** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2005-2006. Győr, 2006
- Pattantyús 2006** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2006-2007. Győr, 2006

- Pattantyús 2008** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2008. Győr, 2008
- Pattantyús 2009** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2008/2009. Győr, 2009
- Pattantyús 2010** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2010. Győr, 2010
- Pattantyús 2011** A Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakközépiskola és Általános Művelődési Központ évkönyve, 2010/2011. Győr, 2011
- Szegediné 2002** Szegediné Bozzay Katalin: Minőségi ÁMK a nagyvárosban. Baja, 2002
- Szabadosné 2006** Szabadosné Bokor Hajnalka: Kovács Margit Általános Művelődési Központ és Kézműves Szakképző Iskola munkája Győr kulturális életében. Győr, 2006
- Szent-Györgyi 2019** A Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakgimnázium és Szakközépiskola Évkönyve 2009-2019, Győr, 2019
- Szöllősi 2007** Szöllősi Adrienne (szerk.): Huszadik századi skandináv novellák: skandináv dekameron. Budapest, 2007

- Teke 2018** Teke András: A „Zergényi”, avagy A Győr-Bácsa Ergényi (úti) lakótelep története. Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér, 2018
- Tuba 1998** Tuba László (szerk.): Győr-Moson-Sopron megye kézikönyve. Magyarország megyei kézikönyvei 7. Hatvan, Győr, 1998

Internetes források és cikkek

1. Marcalváros I. és II. (Kun Béla lakótelep I. és II.). Modern Győr sorozat, működteti a WordPress.com 2021. október 21.
<https://moderngyor.com/2012/03/05/marcalvaros-i-es-ii-kun-bela-lakotelep-i-es-ii/>
2. Jutasi Ferenc: Barátságosabb lesz a lakótelep: Marcalváros II.: Komfortosabban használható házak közti terek a képviselő elképzeléseiben, *In: Kisalföld*, 63. évf. 117. sz. (2008. május 21.)
3. Mészáros Gábor: Écsi telkek. Új lakótelep épül: A fiatalokat segíteni kell Écsen, *In: Kisalföld*, 51. évf. 69. szám (1996. március 22.)
4. Bugovics Zoltán: Egy fiatal lakótelep gondjai: Képviselői séta Horváth Lászlóval, *In: Kisalföld*, 52. évf. 77. szám (1997. április 3.)
5. „Élhetőbbé” tehető a lakótelep, *In: Kisalföld*, 63. évf. 108. sz. (2008. május 9.)
6. Tóth Gyula: Erőmű a lakótelep mellett: tapasztalatszerzésre invitálta a gyönyűeket az E.ON Erőművek Kft. Drezdába, *In: Kisalföld*, 62. évf. 272. sz. (2007. november 22.)

7. Horgasuti [!] Lakótelep: mi lesz az ABC feletti dombtetőn?,
In: Világosvár 2. évf. 4 sz. (1995. ápr.)
8. Cséfalvay Attila: Készülőben a lakótelep: Püski Rózsa: az információs és utcanévtáblák már elkészültek, *In: Kisalföld*, 63. évf. 169. sz. (2008. július 21.)
9. R.Z.: Két évtizede a lakótelep szolgálatában, *In: Kisalföld*, 57. évf. 70. szám (2002. március 25.)
10. Kun Béla város: 1423 lakást adnak át 1970-80-ban a lakótelep területén, *In: Kisalföld*, 32. évf. 235. sz. (1976. október 5.)
11. Győri D. Lajos: Lakótelep és politika, *In.: Utak és lehetőségek a szegénység visszaszorítására: Szociális párbeszéd az ezredforduló Magyarországon.* 2001
12. Pomaranski Luca: A lakótelep nem lakópark: Révi Zsolt: Megdőbbsent a „fekvő tízemeletesek” láttán, *In: Kisalföld*, 61. évf. 186. sz. (2006. augusztus 10.)
13. Megkezdték a győri Bartók Béla úti lakótelep építését,
In: Kisalföld, 19. évf. 168. sz. (1963. július 20.)
14. Millenniumi emlékkereszt a Halászi lakótelep szélén,
In: Moson Megyei Műhely. 003. 1-2. (2000.)
15. Fejérdy Péter: A Szent Imre Plébániatemplom. Sopron, Jereván lakótelep, *In: Alaprajz: Építészet- tervezés- konstrukciók- részletek- termékek.* 004. 7. (1997. október 20.)
16. Tervek napirenden: Malom úti lakóegyüttes: Ménfőcsanak és a Malom úti lakóegyüttes kapcsolatáról: A 83-as út és a lakótelep: Domborzat és növényzet, *In: Világosvár: ménfőcsanaki hírek, vélemények.* 1. évf. 3. sz. (1994. júl.)
17. Zöldbe ágyazott új lakótelep Győr-Nádorvárosban, *In: Kisalföld*, 19. évf. 300. sz. (1963. december 23.)

18. 4 milliós fejlesztés a Szent-Györgyiben, *In: Kisalföld*, 66. évf. 263. sz. (2011. november 10.)
19. Laczó Balázs: Megújul a barna és a kék iskola: több mint egymilliárdból - jövő év végéig, de talán előbb végeznek a munkával, *In: Kisalföld*, 72. évf. 224. sz. (2017. szeptember 25.)
20. Sudár Ágnes: A szép szó már kevés, *In: Kisalföld*, 68. évf. 192. sz. (2013. augusztus 17.)
21. 30 éves a Kovács Margit ÁMK, *In: Kisalföld*, 66. évf. 56. sz. (2011. március 8.)
22. 30 éves a Kovács Margit ÁMK, *In: Kisalföld*, 66. évf. 81. sz. (2011. április 7.)
23. Pusztai Andrea, D.: Alapítványi nyaralás: Csak egy város, csak egyetlen iskola, *In: Kisalföld*, 51. évf. 220. sz. (1996. szeptember 20.)
24. Babakiállítás, *In: Kisalföld*, 67. évf. 54. sz. (2012. március 3.)
25. Bagoly mondja...: talentum: diákok sikerei, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 2. évf. 24. sz. (2014. június 28.)
26. Ballagás 2010, A Kisalföld 8 oldalas fotómelléklete a végzős középiskolai osztályokról, *In: Kisalföld*, 65. évf. 98. sz. (2010. április 28.)
27. Ballagás 2011, *In: Kisalföld*, 66. évf. 98. sz. (2011. április 28.)
28. Bécsben versenyeztek: talentum, diáksikerek, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 4. évf. 29. sz. (2016. július 16.)
29. Hajba Ferenc: Csallóközi színes ceruzák: Négy ország óvodásainak rajzai és festményei egy győri kiállításon, *In: Népszabadság* 66. évf. 216. sz. (2008. szeptember 15.)
30. Diákok alkotásai, *In: Kisalföld*, 61. évf. 10. sz. (2006. jan.12.)
31. Diákok vizsgaremekei (Szivárvány), *In: Kisalföld*, 51. évf. 127. szám (1996. június 1.)

32. Bertleff András: Elismerések, *In: Kisalföld*, 66. évf. 18. sz. (2011. január 22.)
33. Bugovics Zoltán: Emlékezés Kovács Margit keramikusra, *In: Kisalföld*, 51. évf. 280. sz. (1996. november 30.)
34. L.A.: Esővel búcsúzott a nyár, *In: Kisalföld*, 51. évf. 222. sz. (1996. szeptember 23.)
35. Fazekaskiállítás, *In: Kisalföld*, 51. évf. 99. szám (1996. ápr. 27.)
36. Kertics Dia: Győr Közművelődéséért Díj az iskolaigazgatónak, *In: Kisalföld*, 63. évf. 49. sz. (2008. február 27.)
37. Győri képviselő a fesztiválon, *In: Kisalföld*, 66. évf. 59. sz. (2011. március 11.)
38. Harcsás Judit: Győri siker a nemzetközi rajzversenyen: Stuhr városából kaptak megbízást a győztesek, *In: Kisalföld*, 52. évf. 245. sz. (1997. október 20.)
39. Csepi László: Győri siker Burgenlandban, *In: Kisalföld*, 69. évf. 127. sz. (2014. június 2.)
40. Győriek hozták el a kupát!, *In: Kisalföld*, 67. évf. 161. sz. (2012. július 11.)
41. Sperling Krisztina: Három fronton a járvány idején: interjú, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 8. évf. 15. sz. (2020. április 18.)
42. Kamocsai Rita: Hét iskola újul meg egy év alatt, *In: Kisalföld*, 72. évf. 213. sz. (2017. szeptember 12.)
43. Huszár Péter emlékére, *In: Kisalföld*, 66. évf. 42. sz. (2011. február 19.)
44. Simon Helga: Húszéves a Kovács Margit ÁMK, *In: Győri Krónika: városi lap*. 10. évf. 25. sz. (2001. december 6.)

45. Hornyacsek Júlia: Ifjúsági verseny a Lajtán túl...: a SAFETY-Toler Európa legnagyobb gyermekbiztonsági projektje, *In: Katasztrófavédelem*, 48. évf. 8. sz. (2006. aug.)
46. Az igazgató úr emléke, *In: Kisalföld*, 59. évf. 39. sz. (2004. február 16.)
47. II. Országos Textilműves-, bábkészítő- bőrműves verseny, *In: Oktatási Közlöny: az Oktatási Minisztérium hivatalos lapja*, 49. évf. 16/II. sz. (2005. június 24.)
48. III. Országos Festészetverseny, *In: Oktatási Közlöny: az Oktatási Minisztérium hivatalos lapja*, 49. évf. 16/II. sz. (2005. június 24.)
49. IX. Országos Népművészeti Verseny, *In: Oktatási Közlöny: az Oktatási Minisztérium hivatalos lapja*, 49. évf. 16/II. sz. (2005. június 24.)
50. Harcsás Judit: Izomlazítás reformkonyhával, sok mozgással: száműzték az iskolai büféből a chipset és a kólát, *In: Vasárnapi Kisalföld*, 9. évf. 30. sz. (2009. augusztus 2.)
51. Rimányi Zita: Játékba fogott öröm. Eredmények az alapfokú képzőművészet oktatásában, *In: Kisalföld*, 55. évf. 141. sz. (2000. június 19.)
52. Jótekonysági bál, *In: Kisalföld*, 67. évf. 30. sz. (2012. február 4.)
53. Jótekonysági bált rendeznek a tornapályáért, *In: Kisalföld*, 67. évf. 36. sz. (2012. február 11.)
54. Jótekonysági és alapítványi bálók: A Kovács Margit ÁMK és a Sün Balázs Óvoda javára, *In: Kisalföld*, 52. évf. 272. sz. (1997. november 21.)
55. Pusztai Andrea, D.: Jubilál a Kovács Margit Iskola, *In: Kisalföld*, 52. évf. 95. sz. (1997. április 24.)
56. K.L.A.: Készülve a NAT kihívásaira, *In: Kisalföld*, 52. évf. 13. sz. (1997. január 15.)

57. R.Z.: Két évtizede a lakótelep szolgálatában,
In: Kisalföld, 57. évf. 70. sz. (2002. március 25.)
58. Kézműves-díjak, *In: Kisalföld, 64. évf. 179. sz. (2009. augusztus 1.)*
59. R.Z.: Kézműveshagyományok átörökítői: Remekek a kiállításon:
Kitettek magukért a Kovács Margit iskola diákjai,
In: Kisalföld, 57. évf. 9. sz. (2002. január 11.)
60. Kézművestanulók kiállítása (Szivárvány), *In: Kisalföld, 51. évf. 298. sz. (1996. december 21.)*
61. Kiállítás, *In: Kisalföld, 62. évf. 67. sz. (2007. március 21.)*
62. Ki tanít meg élni?: életre szóló program: harmóniában élni
önmagunkkal és a környezetünkkel, *In: Győri Hét: közéleti hetilap. 3. évf. 10. sz. (2007. március 14.)*
63. Pass András: Kiállítás a könyvtárban: Tehetséggondozás a
kézművesképzésben, *In: Kisalföld, 51. évf. 14. sz. (1996. január 17.)*
64. Kihelyezett hulladékudvar Marcalvárosban, *In: Kisalföld, 67. évf. 263. sz. (2012. november 10.)*
65. Szük Ödön: Kis Péter kiállítása, *In: Kisalföld, 62. évf. 98. sz. (2007. április 27.)*
66. A Kovács Margit ÁMK-ban pénteken és szombaton tartották a III.
Országos Festészet Versenyt, *In: Vasárnapi Kisalföld. 6. évf. 12. sz. (2006. március 26.)*
67. Kovács Margit-napok, *In: Kisalföld, 51. évf. 278. sz. (1996. november 28.)*
68. Lakótelepi nyárbúcsúztató, *In: Kisalföld, 51. évf. 219. sz. (1996. szeptember 19.)*
69. A megyerikumokból vetélkedtek a diákok, *In: Kisalföld, 72. évf. 36. sz. (2017. február 11.)*

70. Minden héten bombariadó a Kovács Margit ÁMK-ban: fenyegetés: az egyelőre ismeretlen levélíró több mint 71. 700 diák és 50 nevelő munkáját teszi tönkre, *In: Kisalföld*, 62. évf. 215. sz. (2007. szeptember 14.)
72. Kiss Szimóna: „Mindenben a ruhát látom” , *In: Kisalföld*, 66. évf. 73. sz. (2011. március 29.)
73. A miniszter is gratulált, *In: Kisalföld*, 61. évf. 190. sz. (2006. augusztus 15.)
74. A minősített iskolák pluszforráshoz juthatnak: márciusban az összes művészeti intézmény pályázhat a minisztérium 500 millió forintjára, de az őszi 360 millióra csak a minősítettek, *In: Kisalföld*, 63. évf. 25. sz. (2008. január 30.)
75. Kiss Szimóna: „A művészet hozzájárul a lelki egészséghez”, *In: Kisalföld*, 66. évf. 31. sz. (2011. február 7.)
76. Negyedszázados iskola, *In: Kisalföld*, 60. évf. 279. sz. (2005. november 29.)
77. A német nyelv napján, *In: Kisalföld*, 51. évf. 92. sz. (1996. ápr. 19.)
78. Németül mondtak verset: talentum: diáksikerek, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 3. évf. 50. sz. (2015. december 19.)
79. Németül szavaltak, *In: Kisalföld*, 73. évf. 2. sz. (2018. január 3.)
80. Németül szavaltak verseket a gyerekek: talentum: diáksikerek, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 5. évf. 1. sz. (2017. január 7.)
81. R.Z.: Nemzetiségi nyelvoktatás: Kovács Margit ÁMK: Képzés a német kisebbséghez tartozóknak, *In: Kisalföld*, 58. évf. 17. sz. (2003. január 21.)
82. Nagy Márk: Nemzetiségi oktatás Győrben, *In: Népszabadság* 59. évf. 107. sz. (2001. május 9.)

83. Takács Zsuzsó: Népek babái, *In: Kisalföld*, 64. évf. 63. sz. (2009. március 16.)
84. Néprajzi napok, *In: Kisalföld*, 52. évf. 62. sz. (1997. március 14.)
85. Néprajzi vetélkedő és kiállítás, *In: Kisalföld*, 52. évf. 93. sz. (1997. április 22.)
86. E.ZS.: A népünnepély ruhatára: A török alóli felszabadulás évfordulója előtt, *In: Kisalföld*, 52. évf. 282. sz. (1997. december 3.)
87. Harcsás Judit: Nyakukba veszik a világot, *In: Kisalföld*, 52. évf. 280. sz. (1997. december 1.)
88. Oberwartban győztek: talentum: diáksikerek, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 4. évf. 26. sz. (2016. június 25.)
89. Osztálykirándulást érő rajz: talentum: diáksikerek, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 7. évf. 11. sz. (2019. március 16.)
90. Szeghalmi Balázs: Örömteli születésnap remekművekkel: háttér: negyedszázados jubileumát ünnepli a Kovács Margit Iparművészeti Középiskola üvegműhelye, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 7. évf. 41. sz. (2019. október 12.)
91. Havassy Anna Katalin: Pozitívan él, örömmel dolgozik: arcok: Marcalváros, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 2. évf. 31. sz. (2014. augusztus 16.)
92. Rimányi Zita: Régiesen modern módi, *In: Kisalföld*, 64. évf. 112. sz. (2009. május 14.)
93. Sikeresen szerepeltek a diákcsapatok, *In: Kisalföld*, 62. évf. 152. sz. (2007. július 2.)
94. L.A.: Sokat tanultak Ausztriában, *In: Kisalföld*, 53. évf. 118. sz. (1998. május 21.)

95. S.Á.: A „sufni” és a „nudli” titka, *In: Kisalföld*, 53. évf. 282. sz. (1998. december 2.)
96. Lengyel Alexandra: Szépre, jóra tanít a természet!, *In: Kisalföld*, 52. évf. 133. sz. (1997. június 10.)
97. Szerelmes versek ünnepe: Bálint-napi vers- és prózamondó verseny, *In: Győri Hét: közéleti hetilap*. 5. évf. 1. sz. (2009. január 21.)
98. Simon Helga: Szerelmes-versek, *In: Győri Krónika: városi lap*. 11. évf. 4. sz. (2002. február 28.)
99. Pozsgai Kitti: Szlovákiai magyar diákok a megyében: érettségit Magyarországon szereznek - odahaza nem örülnek a tanárok, *In: Vasárnapi Kisalföld*. 7. évf. 46. sz. (2007. november 18.)
100. D.P.A.: Több támogatást érdemelnének, *In: Kisalföld*, 52. évf. 65.sz. (1997. március 19.)
101. Gülch Csaba: Újraéledt a múlt század eleji iskola világa: háttér: abakusz, tenta, irka és plajbász is látható a Kovács Margit-iskola tárlatán, *In: K2: Győr és térsége hetilapja*. 6. évf. 48. sz. (2018. december 8.)
102. Valentin-napi versmondó, *In: Győri Krónika: városi lap*. 10. évf. 4. sz. (2001. március 1.)
103. Versenytánc, *In: Kisalföld*, 51. évf. 149. sz. (1996. június 27.)
104. VIII. Országos Népművészeti Verseny, *In: Oktatási Közlöny: az Oktatási Minisztérium hivatalos lapja*. 48. évf. 15/2. sz. (2004. július 2.)

Személynévmutató

- Ács Viktor 38
Áder János 44
Apafi Mihály 16
Aranyosi Péter 39
Árokszállási Tiborné 27
Balog Zoltán 35
Baranyai Zoltánné 86, 112
Benkő Csaba 33, 34, 35
Béres Márta 38
Bíró Lászlóné Kovács Erzsébet 83, 84, 85, 105
Bognár Benjamin 38
Bognár Pál 58
Bognár Zsuzsanna 52
Bolla József 27
Bólyáné Lehotai Katalin 44
Borbély Sándorné 54
Bors Levente 39
Borsi Róbert 107
Borvendég Mátyás 36
Bucher, Hertha Elisabeth 77
Burg Ádám 16
Csabai Mihály 36
Csécsy Pálné 83, 84
Csepiga Pál 51
Deák Irén lásd Némethné Deák Irén
Déry Tibor 22
Domanyik Szilárdné 107, 114, 115, 116
Domonkos Emília 27
Dózsa Gábor 34, 35
Erdész Róbert 36
Fácán István 27
Faragó Miklós 35
Farkas Dávid 37
Farkas Péter 36
Fekete Mátyás, dr. 107, 108
Ferencz Márk 39
Ferenczi Tamás 95
Fischer Krisztina 33
Földes Kata 58
Fürst Ákos 35
Gábrriel Ferenc 54
Gádor István 77
Gaskó Tamás 54
Gasztonyi László 41
Gerencsér Miklós 22
Gerő Ernő 22
Göcsei Imre, dr. 7
Gorka Géza 77
Görözdi Attila 54
Guillet, Léon Alexandre 19
Gyenge Balázs 37
Gyüre Zsolt 8

Halmi Nándor 8
 Hamvas Béla 40
 Harnisch László 27
 Hartvich Zoltán 38
 Hatos Hajnalka 16, 39, 40, 43, 44,
 107, 128, 131,
 Havasi János 30
 Hefter László 86
 Hegedűs József 34, 35, 36, 37, 38, 39,
 42
 Herkovits Roland 42
 Herr Anita 58
 Herr Orsolya 58
 Hitler, Adolf 50
 Hollenczer Lajos 30, 31, 32
 Homlok Antal 54
 Hornung András 54
 Horváth Andrásné 61
 Horváth Éva Andrea 107, 111, 112,
 113, 138, 140, 141, 144, 145
 Horváth Gergő 42
 Horváth Lajos 52, 58
 Horváth László 39
 Horváth Tamás 42
 Imrik Zsuzsa 86
 Iváncsik Tamás 58
 Jaschik Álmos 75, 77
 Jelencsics Emília lásd Borbély Sándorné
 Jófejú Emil 86
 Kecskés Attiláné lásd Kecskés Rózsa
 Kecskés Rózsa 16, 19, 23
 Kelemen Bence 42
 Kemenes Roland 38
 Kheim Jenő 56, 58
 Killer, Karl 77
 Kindl Gabriella 58
 Kirchner Benjamin 39
 Kiss József 34
 Klebelsberg Kuno 49
 Kóboriné Nagy Mariann 33
 Koczka Szabolcs 37
 Kocsis Zoltán 36, 37, 38
 Kodály Zoltán 51
 Kolozsvári Ernő 11
 Kőműves Csaba 107, 111, 114, 116
 Kopácsi Elek 34, 35
 Kovács Bálint 42
 Kovács Ferenc 34
 Kovács Imre 35
 Kovács József 54
 Kovács Margit 75, 76, 77, 78, 82, 83,
 84, 85
 Kovács Tamás 13, 107
 Kovács Tiborné 52
 Kozma Csaba 38
 Kun Richárd 38
 Kuti József 34
 Lacsik Bence 39
 Lang János 79
 Lénárt Péter 40
 Lőrincz István 42, 30, 31, 32
 Losonczy László 36, 37
 Magashegyi Balázs 42
 Magashegyi István 33
 Makai Ádám 37
 Makai Gergő 37
 Márton Csabáné 39, 44
 Mayer Lajos 51, 57
 Mayer Szabina 58
 Medey Gyöngyi lásd Szinger Imréné
 Michl Dániel 37
 Mógor Ferenc 80
 Molnár Ádám 33
 Molnár Attila 8

Munkácsi Mária 27
 Müllerné Balogh Eszter 36, 37
 Nagy Ignác 38
 Nagy János 27, 29
 Nagy Jenő 33, 34
 Nagy Miklós 34
 Narancsik Vince 38
 Nyéki Lajos 27
 Nemes Józsefné 27
 Némethné Deák Irén 54
 Niemeyer, Adalbert Hans Gustav 77
 Oguntoye Viktória 58
 Orbán Ferenc Adorján 42
 Ördög Bence József 42
 Pákozdi Magdolna 107, 116, 117, 118,
 132, 133, 134, 135
 Palkovics László 42
 Panajotu Takiszné 27
 Pardavi Ruben 39
 Pattantyús Jakab 16
 Pattantyús-Ábrahám Géza 15, 17, 18,
 19, 20, 24, 29
 Pattantyús-Ábrahám Imre 15, 20, 21,
 22, 23
 Pattantyús-Ábrahám Márton 16
 Pechtol István 35, 36
 Pellek Sándor, dr. 59
 Péteri Gábor 39
 Pethő András 35
 Pintér Károly 30
 Polgár Ágnes 27
 Pongor Lászlóné 86
 Pöschl Ede 16
 Pöschl Ilona 16
 Preiner Zoltán 30
 Prinner Csaba 35
 Rechnitzer János, dr. 7
 Reinhaller Balázs 109
 Révi Zsolt 10,
 Rózsavölgyi László 13, 107, 108, 109,
 110, 111
 Saád Béla 22
 Sándor Károly 29
 Sárándi Mária 33, 35
 Siska Dávid 35
 Soóky Gergely 37
 Soós Tibor 39
 Steingart Szabolcs 34
 Süle Károly 30
 Szegediné Bozzay Katalin 83, 86
 Székely Erzsébet 86
 Szent-Györgyi Albert 43, 49, 50, 51,
 59, 89,
 Szép László 34
 Szigecsán Áron 44
 Szinger Imréné 52
 Szórádi Bence 35
 Szűcs Péter 35
 Tabiczky Zoltánné 22
 Takács Gábor 33, 34
 Tarsoly Barnabás 42
 Tatai Péter 58
 Tenke Tibor 8
 Terplán Zénó 18, 19
 Tóth András 36
 Tóth Csaba 37
 Tóth Erik 39
 Tóth Gábor 37
 Tóth Krisztián 43
 Tóth Mária lásd Kovács Tiborné
 Tóth Richárd 37
 Vados Balázs 35
 Varga Andrea 43, 44
 Várhegyi László 52

Vathy Margit 27
Vecsei Károly 54
Vince Attila 39
Vukovics István 38
Zámbó István 42
Zemplenszky Gyula 86
Zhen Hang 38
Zsoldos Rita 58

Testületi név mutató

AUDI Hungaria Zrt. 31, 32, 35, 40, 41, 47, 60, 108,
AUDI Hungaria Iskolaközpont 60
Balázs Béla Általános Művelődési Központ 25, 29, 108, 126, 127
Bányászati és Erdőmérnöki Főiskola lásd Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti
Főiskola
Baráti Bölcsőde 61
Berufliche Oberschule Ingolstadt Staatliche Fachober- und Berufsoberschule 70
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 17, 18, 19
Budapesti Tudományegyetem lásd Eötvös Lóránd Tudományegyetem
Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményhálózat 61
Emberi Erőforrások Minisztériuma 63
ENGINEERINSTRUMENTS Kft. 41, 47
E.ON Áramszolgáltató Kft. 41, 47
Eötvös Lóránd Tudományegyetem 49
Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium 8
Építéstudományi Egyesület 8
Észak-dunántúli Áramszolgáltató Rt. 24, 29
Észak-dunántúli Környezetvédelmi Főfelügyelőség 57
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 53, 54, 57
FOSBOS Ingolstadt lásd Berufliche Oberschule Ingolstadt Staatliche Fachober- und
Berufsoberschule
Gépipari Tudományos Egyesület 18, 19
Győr Megyei Jogú Város Német Önkormányzat 95
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 59, 62, 105
Győr Megyei Jogú Város Tanácsa 8
Győr-Moson-Sopron Megyei Egészségügyi Szakdolgozói Kamara 61, 62
Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt. 9, 110
Győr-Sopron Megyei Tanács Művelődési Osztálya 52

Győr Város Tanácsa lásd Győr Megyei Jogú Város Tanácsa
 Győr Városi Önkormányzat Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága 56
 Győri Audi ETO Kézilabda Klub 58
 Győri Gárdonyi Géza Úti Gimnázium 23, 24, 26, 27
 Győri Házgyár 10
 Győri Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft. 57
 Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola,
 Alapfokú Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium 12, 77-105,
 111-116, 138, 140, 141, 143-145
 Győri Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú
 Művészeti Iskola, Iparművészeti Szakközépiskola és Szakiskola lásd Győri
 Kovács Margit Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, Alapfokú
 Művészeti Iskola és Iparművészeti Szakgimnázium
 Győri Nemzeti Színház 62
 Győri Szakképzési Centrum Bercsényi Miklós Közlekedési és Sportiskolai
 Technikum 60
 Győri Szakképzési Centrum Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakgimnázium és
 Szakközépiskola lásd Győri Szakképzési Centrum Pattantyús-Ábrahám Géza
 Technikum
 Győri Szakképzési Centrum Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum 12, 15, 23-47,
 128
 Győri Szolgáltatási Szakképzési Centrum 12, 62
 Győri Térségi Integrált Szakképző Központ 59
 Győri Tervező Vállalat 8
 Győri Tulipános Általános Iskola 51
 Heszky Erzsébet úti Általános Iskola és Közművelődési Egység 77, 78, 79, 83
 Irgalmas Samaritánus Református Gyermekegység 72
 Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola és Kereskedelmi Akadémia 37, 40
 Jókai Mór Óvoda, Általános és Szakképző Iskola 60, 78
 Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 62
 Környezettudatos Szakképző Iskolai Hálózat 62
 Közlekedési és Postaügyi Minisztérium Győri Közúti Igazgatóság 53
 Kovács Margit Múzeum 102
 Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér 88, 123, 124, 129, 130, 132, 133, 136,
 137, 139, 142, 143, 144
 LEGRAND Magyarország Villamossági Rendszerek Zrt. 34, 35, 36, 37, 38, 39

Lónyai Utcai Református Gimnázium lásd Lónyai Utcai Református Gimnázium és Kollégium
Lónyai Utcai Református Gimnázium és Kollégium 49
Magyar Államvasutak Győri Pályafenntartási Főnökség 53
Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Főiskola 20
Magyar Nemzeti Múzeum 51
Magyar Posta Zrt. 20
Magyar-Szovjet Baráti Társaság 50
Magyar-Szovjet Művelődési Társaság lásd Magyar-Szovjet Baráti Társaság
Magyar Tudományos Akadémia 50, 51
Magyar Vagon- és Gépgyár 21, 22
Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt. 42
Marcalvárosi Fiókkönyvtár 108
Marcalvárosi Községi Kávézó 109, 147
MAVIR Zrt. lásd Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.
Mayer Alapítvány 57, 72, 73
Mayer Lajos Vízügyi Szakközépiskola 52, 53, 54, 55
Mobilis Interaktív Élményközpont 104
Művelődésügyi Minisztérium 52, 53
Művészetek Palotája 101, 113
Nehézipari Műszaki Egyetem 23
Nemak Győr Kft. 40, 41, 42, 47
Németh László János Általános Iskola lásd Győri Tulipános Általános Iskola
Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar
lásd Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar
Pattantyús Legényegylet 36, 37
Pázmány Péter Tudományegyetem Orvostudományi Kar lásd Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi Kar
Országos Mentőszolgálat 61
Országos Vízügyi Főigazgatóság 53
Országos Vízügyi Hivatal lásd Országos Vízügyi Főigazgatóság
Otto-Hahn-Gymnasium & Realschule Furtwangen 57
Pannon-Víz Zrt. 57
Pénzügyminisztérium 52
Pesti Vigadó 101, 113
Petz Aladár Megyei Oktató Kórház 61
Petz Lajos Egészségügyi Középiskola és Kollégium 59

Dr. Piróth Endre Szociális Központ 61
Rába Filmszínház 56
Rejtő Sándor Textilipari Szakközépiskola és Gimnázium 59
Révai Miklós Gimnázium 23, 27, 28
Rimamurány-Salgótarján Vasmű Rt. 21,
Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum 101, 103
Schneider Electric Hungária Villamossági Zrt. 33, 35
Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar 49
Széchenyi István Egyetem 29, 44, 64, 65, 118
Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar 87
Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar 65, 118
Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális
Technikum és Szakképző Iskola 51-74, 116, 117, 118, 133, 134, 135
Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakgimnázium és Szakközépiskola
lásd Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális
Technikum és Szakképző Iskola
Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Szakképző Iskola lásd Széchenyi
István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és
Szakképző Iskola
Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Kar Orvosi
Vegyteni Intézet 49
Ulster University 38
Városépítő és Tervező Intézet 8
Vill-Korr Hungaria Kft. 40, 41, 43, 47
Wolf Orvosi Műszer Kft. 62
Zespól Szkół Mechanicznych, Opole 70

Tartalomjegyzék

Előszó	5
Bevezető	7
GYŐRI SZC PATTANTYÚS-ÁBRAHÁM GÉZA TECHNIKUM	15
A névadó	16
A kohómérnök Pattantyús	20
A Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum rövid története:	23
A Pattantyús-Ábrahám Géza Technikum története és jelene részletesen	26
Az első nagy korszak – 1963-2003	27
A második nagy, a befejezetlen korszak 2004-től	30
SZENT-GYÖRGYI ALBERT EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS TECHNIKUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA.	49
A névadó	49
Szent-Györgyi Albert szerepe a II. világháborúban	50
Az iskola története	51
A hőskor – 12 évfolyamos iskola Révfaluban.	51
A szakközépiskola – a szakmai képzés kiépülése a hatvanas évektől a rendszerváltásig.	51
A lehetőségek és útkeresések időszaka – Az 1990-es évek.	56
Bővülés majd apadás – kétezres évek	59
Új hely – új képzések – újabb változások.	60
Új fenntartó – új lehetőségek és kihívások.	63
A Széchenyi István Egyetem Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikuma és Szakképző Iskolája	64
Érettségire épülő szakképzések	66
A Szent-Györgyis diákok hétköznapijai	68
Tanítás és tanulás határok nélkül	70
A Mayer alapítvány – az iskola szolgálatában	72
Záró gondolatok	74

GYŐRI KOVÁCS MARGIT NÉMET NYELVOKTATÓ NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ÉS IPARMŰVÉSZETI SZAKGIMNÁZIUM	75
A Névadó.	75
Az iskola történetének mérföldkövei.	77
Az iskola története részletesebben.	79
A megalakulás körülményei.	79
A művészeti oktatás.	81
Német tagozat.	87
Közművelődés az intézmény életében	88
Az intézmény napjainkban	89
Általános iskola	89
Képzési kínálat	93
Iparművészeti Szakgimnázium.	98
Az iskola kiemelt hagyományai, programjai.	101
INTERJÚK	107
Rózsavölgyi László	108
Horváth Éva Andrea.	111
Domanyik Szilárdné.	114
Pákozdi Magdolna	116
KÉPEK.	121
JEGYZETEK	149
IRODALOMJEGYZÉK.	153
Internetes források és cikkek.	157

